

TN

Jaarverslag 2020
Morgen mogelijk maken

NL

INVESTNL

impact investors

Onze impact

Grootste transactie in 2020

Het Dutch Future Fund stelt € 300 miljoen beschikbaar voor innovatieve MKB-ondernemingen en geeft een impuls aan het financieringslandschap in Nederland. Invest-NL en EIF investeren ieder € 150 miljoen in het fonds. De Invest-NL-investering is inclusief een bijdrage van € 25 miljoen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

[Bekijk de case →](#)

Bijdragen aan energietransitie binnenscheepvaart

Ondernemers in de binnenscheepvaart willen graag duurzaam varen, maar het ontbreekt hen aan een concreet en haalbaar handelingsperspectief. Daarom werkt Invest-NL aan de versnelling van innovatietrajecten, zodat ondernemers op korte termijn inzicht krijgen in duurzame, toekomstbestendige en financierbare opties.

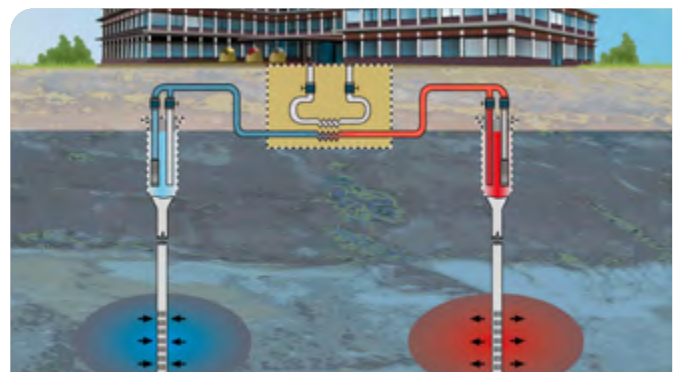
[Bekijk de case →](#)

Eerste impact-investering

Impact gaat bij Invest-NL om duurzaamheid, innovatie en werkgelegenheid. De investering in Nearfield past goed bij Invest-NL, met name vanwege het zeer innovatieve karakter van deze snelgroeiende onderneming.

[Bekijk de case →](#)

Kansen voor thermische opslagsystemen

De warmtetransitie was in 2020 een van onze onderzoeksgebieden. Uit onderzoek dat CE Delft voor ons uitvoerde, blijkt dat er voldoende marktpotentie is voor seizoensopslag van warmte. Invest-NL bouwt met partijen aan solide business cases.

[Bekijk de case →](#)

Onze impact

Bijdrage aan eiwittransitie in AgriFood-sector

Het financieren van duurzaam-eiwitproducent Protix sluit aan bij onze focus op de rol van innovatieve, snelgroeiende bedrijven in de transitie naar een carbonneutrale economie.

[Bekijk de case →](#)

Marktonderzoek Wind op Zee

Invest-NL onderzoekt offshore windenergie: een volwassen markt met groeiende belangstelling van investeerders. Vraagstimulering en versnelling van systeemintegratie zijn de twee belangrijkste prioriteiten.

[Bekijk de case →](#)

Eerste TOPSS-transactie in 2020

Met TOPSS ondersteunde Invest-NL innovatieve bedrijven die als gevolg van de coronapandemie hun geplande financiering in gevaar zagen komen. Frans Cromme, CEO ViCentra: "De beslissing van Invest-NL om mee te investeren helpt enorm om verder op te schalen en bevestigt het potentieel van onze technologie. Ons Kaleido-insulinepompsysteem kan zo meer mensen bereiken en hun leven met type 1-diabetes helpen te verbeteren."

[Bekijk de case →](#)

Investeren in transitie naar aardgasvrij wonen

De transitie naar een fossielvrije warmtevoorziening kent nog veel onbeantwoorde vragen. Invest-NL zoekt op verschillende plaatsen in het land mee naar oplossingen om financierbaar te maken wat nu nog vaak niet financierbaar lijkt.

[Bekijk de case →](#)

Inhoud

1. Over Invest-NL

Feiten en cijfers 2020	6
Kerncijfers 2020	7
Voorwoord CEO	8
Profiel	11
Highlights 2020	12
Waarde en impact	16
Waardecreatiemodel	17

2. Bestuursverslag

Onze omgeving en marktontwikkelingen	21
Strategie en voortgang	30
Ons ESG-beleid	44
Onze stakeholders	52
Materialiteit	59
Medewerkers en organisatie	75
Financiële resultaten 2020	86
Vooruitblik 2021	88

3. Governance & Risicomanagement

Managementteam	91
Raad van Commissarissen	93
Verslag van de Raad van Commissarissen	95
Remuneratierapport 2020	101
Corporate governance	105
Risicomanagement	111

Jaarrekening	120

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake winst- en verliesbestemming	185
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	187

Aanvullende informatie

Over dit verslag	191
Connectiviteit	195
GRI content index	196
Begrippen	199
Afkortingen	204

1. Over Invest-NL

Feiten & Cijfers 2020

Business Development

(in aantallen)

Waarvan gericht op een carbonneutrale en/of een circulaire economie

Waarvan gericht op plasticrecycling

Productontwikkeling

Gerealiseerd in 2020

4

1

Werk in uitvoering per einde 2020

6

3

Propositiebegeleiding

Gerealiseerd in 2020

5

4

Werk in uitvoering per einde 2020

18

15

1

Marktonderzoek

Gerealiseerd in 2020

8

6

Werk in uitvoering per einde 2020

15

12

1

Capital

(in aantallen)

Investeringen

Investeringsaanvragen ontvangen in 2020

422

Goedgekeurd

13

Gecommitteerd

10

Werk in uitvoering per einde 2020

50

29

6

Kerncijfers 2020

Financiële kengetallen

(in € miljoen)

Gecommitteerd
investeringsvolume

€ 241

Uitgekeerd
investeringsvolume

€ 28

Gemobiliseerd
kapitaal

€ 52

Balanstotaal

€ 52

Gestort kapitaal

€ 50

Begroot totaal kapitaal

€ 1.667

Nettoresultaat

€ (6)

Impact

R&D-impact van
investerings
(in € miljoen)

€ 15

Fte-impact van
investerings
(in aantal fte's)

123

Vermeden CO₂
door investeringen

Volgt in 2021

Medewerkers

Aantal
medewerkers

59

Ziekteverzuim

1,9%

Voorwoord CEO

Een goede start in ons eerste jaar

Invest-NL bestaat één vol kalenderjaar. Over wat we in dat jaar hebben geleerd en gedaan leggen we in dit jaarverslag verantwoording af. Transparant, eerlijk en beargumenteerd; zowel over dat waar we trots op zijn als over al die keren dat het toch anders liep dan wij wilden of verwachtten.

Wij zijn impact investors. Dat betekent dat we maatschappelijk rendement voorop stellen. We willen Nederland duurzamer en innovatiever maken. En dus leggen we grote nadruk op het ontwikkelen van markten, producten en proposities die zijn gericht op de transitie van de Nederlandse economie naar een carbonneutrale en circulaire economie. Dat is ook waar we met het eigen kapitaal van Invest-NL zoveel mogelijk in willen investeren.

“Uiteindelijk maken innovatieve ondernemers het verschil.”

Nieuwe wegen inslaan

Uiteindelijk maken niet wij het verschil, maar zijn het de ondernemers die het moeten doen. Daar komt voor mij persoonlijk en voor mijn collega's ook veel van onze inspiratie en energie vandaan. Er is immers niets mooier dan het enthousiasme van een ondernemer die nieuwe wegen durft in te slaan, die een techniek heeft bedacht die mogelijk maakt wat altijd onmogelijk leek, die op het punt staat van de proefopstelling naar de eerste fabriek te groeien. Met steeds weer die spannende vraag: is dit briljant of toch te mooi om waar te zijn?

In het eerste jaar van ons bestaan hebben we een goede start gemaakt. De eerste studies werden opgeleverd, de eerste coalities gesmeed, de eerste transacties afgesloten. Soms langzamer dan we wilden omdat COVID-19 ons dwong om

“Inmiddels staat Invest-NL steviger op zijn benen.”

onze prioriteiten bij te stellen. Soms met vallen en opstaan, omdat we nog aan het groeien zijn en willen leren van onze ervaringen. En soms ook met teleurstellingen, omdat risicovolle transacties per definitie complex zijn of omdat stakeholders soms andere verwachtingen van ons hadden dan wij (in ons eerste jaar) konden waarmaken.

Stevig op onze benen

Het heeft ons veel opgeleverd: aan de start van dit tweede jaar staat Invest-NL een stuk steviger op zijn benen. We hebben inmiddels 59 professionele en bevlogen collega's in dienst. We hebben een strategie met duidelijke doelen voor de komende vijf jaar. We werken samen met het Europees Investeringsfonds (EIF)

Voorwoord CEO

en met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, mede-financiers en ondernemers. Partijen in de markt weten steeds beter waarvoor ze ons kunnen benaderen. We zijn klaar voor een volgende stap. We weten wat we willen en we weten waar onze toegevoegde waarde het grootste is. Nu zoeken we de partners en gaan we de samenwerking aan om Nederland duurzamer en innovatiever te maken.

“Daar zijn wij voor. Morgen mogelijk maken.”

Financiering economie van morgen

Bij het nastreven van onze ambities zullen we ook in 2021 ongetwijfeld nog wel eens struikelen of voor verrassingen komen te staan. Wanneer is de pandemie voorbij? Hoe daadkrachtig blijkt Europa bij het vervlechten van de post-COVID-herstelplannen en de New Green Deal? Hoe reageren onze stakeholders als duidelijk wordt dat risico nemen betekent dat we best vaak investeren in bedrijven die het uiteindelijk toch niet blijken te redden? Te midden van al die onzekerheden is er ten minste één zekerheid: de economie van morgen moet vandaag al gefinancierd worden. En daar zijn wij voor. Morgen mogelijk maken.

Graag wil ik iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan dit succesvolle eerste jaar van Invest-NL. Ondernemers, financiers en investeerders, partners, de ministeries en bovenal het enthousiaste team dat samen met mij aan dit grote avontuur begonnen is en vastbesloten is er een groot succes van te maken.

Wouter Bos

CEO Invest-NL

Profiel

Wij zijn Invest-NL. Wij dragen bij aan een duurzamer en innovatiever Nederland. Dat doen we door kapitaal te mobiliseren: van onszelf, van overheden, van marktpartijen en van Europese instellingen. Risicokapitaal en geduldig kapitaal; zodat financierbaar wordt wat nu niet financierbaar lijkt.

Dat doen we niet alleen: we werken hierbij nauw samen met innovatieve ondernemers, overheden en financiële partijen, in Nederland en daarbuiten. Onze prioriteit ligt waar onze toegevoegde waarde het grootst is: het mobiliseren van kapitaal voor jonge snelgroeiende innovatieve bedrijven die een cruciale rol spelen in de overgang naar een carbonneutrale en circulaire economie.

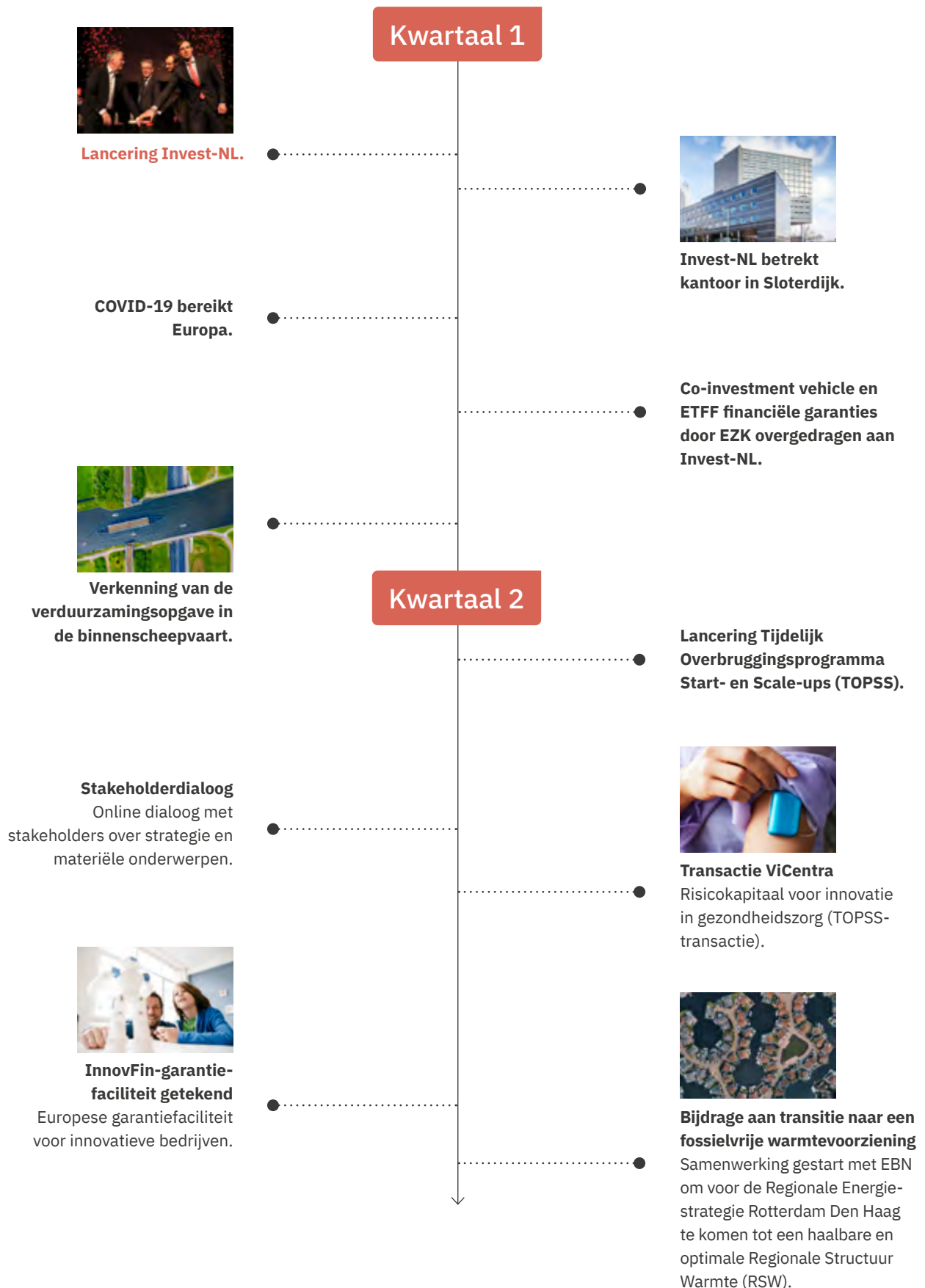
Wij zijn een private impact investor, gefinancierd met publieke middelen. Met het ministerie van Financiën als onze aandeelhouder en onze directe relaties met overheden zijn wij bij uitstek in staat om complexe maatschappelijke transities en risicovolle innovaties te financieren. Doordat onze portefeuille als geheel meer risico kan lopen en we langere looptijden kunnen hanteren, beschikken wij over een krachtige, lange adem die onderscheidend is in de markt. Bovendien bieden wij unieke toegang tot beschikbaar kapitaal en faciliteiten binnen Europa.

De activiteiten van Invest-NL zijn gestart in januari 2020. Eind 2020 bedroeg het gecommitteerd investeringsvolume € 241 miljoen, waarvan eind 2020 € 28 miljoen was uitgekeerd.

Het hoofdkantoor van Invest-NL is gevestigd in Amsterdam. Eind 2020 waren 59 medewerkers werkzaam bij Invest-NL.

De overgang naar een carbonneutrale en circulaire economie heeft voor ons de hoogste prioriteit.

Highlights 2020

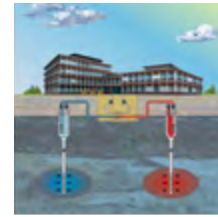
Highlights

Transactie EclecticIQ

Via TOPSS neemt Invest-NL deel aan de meest recente aandelenronde van EclecticIQ en stelt zo risicokapitaal beschikbaar aan deze innovatieve start-up in 'Cyber Threat Intelligence'.

Marktonderzoek wind

Onderzoek in samenwerking met PWC / AmsCap met als resultaat rapport 'Financing Offshore Wind'.

Kwartaal 3**Marktonderzoek warmteopslag**

Onderzoek in samenwerking met CE Delft met als resultaat rapport 'Kansen voor thermische opslag'.

Transitie binnenscheepvaart

Bijdrage aan consortium varen op methanol-blend.

Kwartaal 4**Committering aan het Duurzaam MKB fonds**

Invest-NL financiert via dit fonds duurzame MKB-ondernemingen.

Transactie Nearfield

Mobiliseren van risicokapitaal voor innovatie, investering met inzet van de InnovFin-garantiefaciliteit.

Transactie Protix

Risicokapitaal voor Agrifood (TOPSS-transactie). Deze transactie is samen met het Europees Investeringsfonds en de Provincie Noord-Brabant tot stand gekomen.

Gezamenlijke committering EZK en Invest-NL

Invest-NL en het ministerie van EZK maken bekend samen € 500 miljoen te investeren in groeiende bedrijven, verdeeld over het Dutch Future Fund, een fonds voor deep tech bedrijven en een fonds voor het bevorderen van alternatieve financiering voor groeiende bedrijven.

Lancering Dutch Future Fund (DFF)

Invest-NL, EZK en EIF committeren respectievelijk € 125 miljoen, € 25 miljoen en € 150 miljoen in DFF.

Strategisch aandelenbelang in EIF.**Strategieformulering 2021-2025.**

Dutch Future Fund

De grootste transactie in 2020

Invest-NL en EIF steunen durfkapitaalfondsen voor innovatieve start- en scale-ups en maken groei mogelijk

Invest-NL en het Europees Investeringsfonds (EIF) lanceerden in oktober 2020 het Dutch Future Fund (DFF). Samen met het EIF investeert Invest-NL hiermee € 300 miljoen in 10 tot 15 durf- en groeikapitaalfondsen. Door op te treden als ‘cornerstone’-investeerder in deze fondsen, hebben de fondsen een aanzuigende werking op private partijen.

EIF verwacht dat er in totaal ruim € 1,5 miljard aan kapitaal gemobiliseerd zal worden. Hiermee krijgt het financieringslandschap voor innovatieve start- en scale-ups een enorme impuls, waardoor innovatieve en snelgroeiende MKB-bedrijven sneller aan kapitaal kunnen komen. Ook kan Invest-NL door zijn betrokkenheid bij DFF financiering van innovatie stimuleren buiten de eigen prioriteitsgebieden waar Invest-NL zelf met directe financieringen actief is.

Versterken van het Nederlandse financieringslandschap

Invest-NL en EIF investeren ieder € 150 miljoen in het DFF, waardoor tenminste € 300 miljoen beschikbaar komt voor financiering van het Nederlandse MKB. De Invest-NL-investering is inclusief een bijdrage van € 25 miljoen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De grootste transactie in 2020

Het hoofddoel van het DFF is om de Nederlandse economie te ondersteunen en deze meer toekomstbestendig te maken. Dit wordt bereikt door te focussen op sectoren als digitale innovatie, kunstmatige intelligentie, ‘life sciences’ en ‘key enabling technologies’. Fondsen die investeren in bedrijven die actief zijn in de transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie krijgen hierbij prioriteit.

Het programma wordt uitgevoerd door het EIF in nauwe afstemming met Invest-NL. EIF zal een gebalanceerde portefeuille opbouwen van 10 tot 15 fonds-investeringen met een sterke betrokkenheid bij Nederland. Binnen twee maanden na oprichting zijn er al voor vijf fondsinvesteringen toezeggingen gedaan vanuit het Dutch Future Fund, waarmee in 2020 € 80 miljoen is gecommitteerd.

Het EIF en Invest-NL erkennen dat er, naast de fondsen die het DFF zal steunen, nog ruimte en behoefte is aan meer specifiek risicokapitaal in Nederland. Uit marktgegevens blijkt dat, in verhouding tot de omvang van de Nederlandse economie, het investeringsvolume in innovatieve MKB-bedrijven nog steeds achterblijft bij vergelijkbaar ontwikkelde economieën. Daarom onderzoeken het EIF en Invest-NL verdere mogelijkheden tot samenwerking om het Nederlandse durfkapitaallandschap verder te versterken.

Alain Godard, algemeen directeur van het EIF: “MKB-bedrijven vormen de ruggengraat van de Nederlandse economie. De ongekende coronacrisis benadrukt hoe belangrijk het is dat dit segment beter toegang heeft tot financiering met gunstige voorwaarden. Het EIF werkt hard aan het volbrengen van zijn missie: het Europese MKB steunen door de inzet van uiteenlopende instrumenten.”

Waarde en impact

De waarde die Invest-NL aan de maatschappij toevoegt, wordt in beeld gebracht met het zogenoemde waardecreatiemodel. Met dit model laat Invest-NL zien hoe het de beschikbare middelen ('input') gebruikt om waarde te creëren voor klanten, de aandeelhouder en overige stakeholders ('output') en hoe wij voor de samenleving als geheel ('outcome') waarde toevoegen. Invest-NL zet het beschikbare kapitaal zo efficiënt en effectief mogelijk in. Op de volgende pagina wordt het waardecreatiemodel van Invest-NL weergegeven.

Invest-NL staat aan het begin van de uitwerking van meetbare impact-doelstellingen.

Invest-NL wil bij het meten van impact en het formuleren van doelstellingen beredeneerd inhaken op de juiste ontwikkelingen. In dat leerproces zijn wij transparant en delen we kennis, ervaringen en voortschrijdend inzicht met de buitenwereld.

Invest-NL staat aan het begin van de uitwerking van meetbare impact-doelstellingen, KPI's en de manier waarop wordt bijgedragen aan de SDG's. In 2021 en 2022 wordt dit raamwerk verder ontwikkeld.

Waardecreatiemodel

Input

Financieel
kapitaal

€ 1,7 miljard

Begroot (risico)kapitaal

€ 10 miljoen
per jaar

Voor ontwikkelen,
adviseren, onderzoeken
en ondersteunen

Menselijk en
intellectueel
kapitaal

- 59 medewerkers met intrinsieke motivatie op basis van relevante missie
- Kennis over transities en transitie markten, financieren en investeren, innovatie, scale-ups

Sociaal en
relationeel
kapitaal

- Unieke relatie met private en publieke stakeholders
- Unieke toegang tot Europese financiële faciliteiten

Businessmodel & strategie

Missie

Invest-NL maakt Nederland duurzamer en innovatiever

Wat

Financieren en financierbaar maken van:

- Transitie naar carbonneutrale en circulaire economie
- Innovatief snelgroeiend MKB (start-ups en scale-ups)

Hoe

- Mobiliseren en investeren van geduldig kapitaal en risicokapitaal
- Samenwerking met innovatieve ondernemers, investeerders, financiers, overheden en Europese instellingen

Kernactiviteiten

Business Development (Financierbaar maken)
Capital (Financieren)

Vijf Grote Ambities Invest-NL¹

Nummer 1 'trusted advisor' van de overheid worden bij het financieren en investeren met publiek kapitaal

Het totale aantal op Nederland gerichte investeringen met risicokapitaal in de carbonneutrale en circulaire economie verviervoudigen

De slagingskans van start-ups om door te groeien naar goed gefinancierde scale-up in Nederland verdubbelen

In 2030 een jaarlijkse CO₂-reductie van 3 Mton tot stand brengen

De plastic-recycling-capaciteit in Nederland verdubbelen

Output

Business Development

- Onderzoeken en ontwikkelen van markten
- Begeleiden van proposities
- Ontwikkelen van instrumenten

- 8 marktonderzoeken voltooid
- 4 producten ontwikkeld
- 5 proposities begeleid

Capital

- Participaties in bedrijven
- Participaties in fondsen
- Schuldfinanciering

- € 241 mln. gecommitteerd investeringsvolume
- € 28 mln. uitgekeerd investeringsvolume
- € 52 mln. gemobiliseerd kapitaal²

Outcome

Nederland
duurzamer

Nederland
innovatiever

Impact³

- R&D-impact van investeringen
- Fte-impact van investeringen
- Vermeden CO₂ door investeringen

Bijdrage aan SDG's⁴

¹ Precieze definities en beginmetingen worden als onderdeel van de jaarplannen de komende jaren uitgewerkt.

² Gemobiliseerd kapitaal wordt gedefinieerd als het kapitaal dat bij een uitgekeerde investering door overige investeerders ingebracht wordt.

³ Voor CO₂ en fte-impact wordt de PCAF-attributiemethode als uitgangspunt genomen. Precieze definities en uitbreiding van het aantal indicatoren waarop impact wordt gemeten, worden de komende jaren verder uitgewerkt.

⁴ Precieze bijdrage aan de SDG's wordt als onderdeel van de jaarplannen de komende jaren uitgewerkt.

Transitie binnenscheepvaart

Creëren haalbaar handelsperspectief

Werken aan verduurzaming binnenscheepvaart

Invest-NL heeft in 2020 ingezet op het vormen van een consortium dat werkt aan de marktintroductie van een duurzaam alternatief voor diesel in de binnenvaart: een methanol-blend. Ondernemers in de sector willen graag duurzaam varen, maar het ontbreekt hen aan een concreet en haalbaar handelingsperspectief.

Er zijn projecten op het gebied van elektrisch varen en waterstof, maar deze oplossingen zijn voor de meeste ondernemers en vaartrajecten nog niet bereikbaar. Daarom werkt Invest-NL aan de versnelling van innovatietrajecten, zodat ondernemers op korte termijn inzicht krijgen in duurzame, toekomstbestendige en financierbare opties.

Khalid Tachi, Managing Director Expertise- en InnovatieCentrum Binnenvaart: “We staan aan het begin van een transitie naar een meer duurzame binnenvaart. In deze fase is het belangrijk kennis op te doen voor alle opties die een bijdrage kunnen leveren aan het bereiken van deze ambitie. We zien methanol als een aanvulling op de lopende initiatieven zoals biodiesels, batterijvaren en waterstof”.

Creëren haalbaar handelsperspectief

Inzichten door brede marktverkenning

Invest-NL begon 2020 met een brede verkenning van de verduurzamingsopgave in de binnenvaart, een inventarisatie van lopende projecten en initiatieven en van de knelpunten, waaronder financiering en financierbaarheid. Al snel ontstond het beeld dat veel innovaties in duurzame aandrijflijnen en alternatieve brandstoffen blijven hangen in een vroeg stadium van ontwikkeling. De innovaties bereiken hierdoor de markt niet. Een situatie ontstaat waarin partijen op elkaar wachten: innovatieve marktpartijen kijken naar de overheid voor het uitstippelen van een duurzaamheidsroute waarbinnen zij kunnen innoveren, de overheid kijkt naar de markt voor initiatieven die de route kunnen bepalen.

Kansrijke ontwikkelingen versnellen

Een van de doelstellingen van 2020 van Invest-NL was om kansrijke ontwikkelingen in de binnenvaart te versnellen, zodat innovaties ook echt de markt bereiken. Het consortium dat Invest-NL vormde voor de marktintroductie van de methanol-blend als alternatieve brandstof is een voorbeeld. De blend kan met aanpassingen in bestaande dieselmotoren gebruikt worden, dus overstappen is laagdrempelig. Daarnaast wordt bio-methanol al gemaakt en kan in de toekomst volledig duurzame methanol worden gebruikt op basis van groene waterstof en aan de atmosfeer onttrokken CO₂. Met dit project creëren Invest-NL Business Development en de consortiumpartners een handelingsperspectief voor de verduurzamende ondernemer van vandaag en zetten we tegelijkertijd stappen op een verduurzamingsroute die ook past in de duurzame eindsituatie in de binnenvaart. Op deze manier kan de rol van de binnenvaart in het logistieke systeem groeien, zodat een optimaal duurzaam logistiek systeem ontstaat.

In 2021 vragen de consortiumpartners een innovatiesubsidie aan en wordt een project opgezet. Doelstelling is om uiterlijk in 2022 drie schepen op het water te hebben waarmee gedemonstreerd wordt dat duurzaam varen kan. Invest-NL zet zich in voor deze transitie in de binnenscheepvaart.

2. Bestuursverslag

Onze omgeving en marktontwikkelingen

De urgentie van impact

Invest-NL is eind 2019 opgericht vanuit maatschappelijke urgentie: er is een groeiende behoefte aan (met name) geduldig risicokapitaal om grote transitie te kunnen realiseren en de innovatiekracht van Nederland te versterken. In dit hoofdstuk schetsen we onze omgeving en gaan we in op ontwikkelingen die relevant zijn voor de activiteiten van Invest-NL.

Blik op de wereld

Door de toename van broeikasgassen stijgt de temperatuur op aarde. Klimaatverandering heeft grote gevolgen voor mens, natuur en milieu. De urgentie van de klimaatcrisis vraagt om actie. Veel regeringen en bedrijven hebben toegezegd om in 2050 CO₂-neutraal en circulair te zijn. Ook de EU en Nederland hebben hiervoor ambitieuze doelen gesteld.

We moeten leren zuiniger met schaarse grondstoffen om te gaan, afval te vermijden of te verwerken, productieketens en consumptiegedrag zo te herontwerpen en verduurzamen dat de rijkdom van onze planeet behouden blijft.

Daarnaast kwam ook de noodzaak voor een tweede grote transitie op de agenda: we putten de wereld immers langzaam maar zeker uit. We moeten leren zuiniger met schaarse grondstoffen om te gaan, afval te vermijden of te verwerken, en productieketens en consumptiegedrag zo te herontwerpen en verduurzamen dat de rijkdom van onze planeet behouden blijft. Om die reden heeft de Nederlandse regering zich ook ten doel gesteld in 2050 de economie circulair gemaakt te hebben.

Onze omgeving en marktontwikkelingen

Het zijn misschien wel de twee grootste transitie die onze economie en samenleving de komende 30 jaar zullen moeten doormaken. Ze raken elk aspect van onze productie en consumptie en zullen het einde van sommige en het begin van andere markten met zich meebrengen. Deze problematiek vraagt om nieuw beleid en regulering, in een context waarbinnen nieuwe productie- en distributieketens zullen ontstaan met bijbehorende risico's en onzekerheden. Er zullen vooral ook veel nieuwe technologieën nodig zijn. En de ontwikkeling van technologieën die onze economie in 2050 moeten dragen, zal de komende jaren gefinancierd moeten worden.

Voor de meeste private partijen is dat een probleem. Er is immers sprake van een lange tijdshorizon en een indrukwekkende maar misschien ook wel afschrikwekkende opeenstapeling van onzekerheden. Bestaande partijen zullen om die reden niet alle investeringen kunnen of willen doen die nodig zijn. Vandaar dat in veel landen ontwikkelings- en financieringsinstellingen als Invest-NL worden opgericht. Met als taak die investeringen wél mogelijk te maken, bijvoorbeeld door zelf ook risico te nemen en, met publiek kapitaal, aan de investering deel te nemen om zo anderen over de streep te trekken. Dit vraagt om grote hoeveelheden risicokapitaal, publiek en privaat. Studies¹ voorzien wereldwijd een jaarlijkse investeringsbehoefte van 2.500-3.500 miljard US dollar, als we puur en alleen kijken naar de klimaat- en energietransitie. Het huidige investeringsniveau ligt rond de 500-700 miljard US dollar²; er is dus nog heel veel werk aan de winkel.

NPBI-landschap in Europa

Bijna alle Europese landen hebben een zogeheten National Promotional Bank or Institution (NPBI), zoals Nederland nu Invest-NL heeft. In veel verschillende vormen overigens. In veel landen zijn NPBI's bijvoorbeeld alleen maar actief met indirecte financieringen, in andere landen zijn ze gericht op ondersteuning van het MKB. Invest-NL is ook in het Europese veld uniek door de combinatie van een ambitie op het gebied van transitiefinanciering, de mogelijkheid niet alleen indirect maar ook direct te financieren en het verbod op subsidie-activiteiten.

¹ IPCC Report, chapter 4.2.1.1 and OECD Report 'Infrastructure for climate and growth' page 92 infrastructure investment gap

² Climate policy initiative 'Global Landscape of Climate Finance' Report – page 2

Onze omgeving en marktontwikkelingen

NPBI's vervullen een belangrijke rol in het oplossen van urgente maatschappelijke vraagstukken waar bestaande marktmechanismen falen of niet voldoende slagkracht bieden.

Onder NPBI's in Europa is de laatste jaren de trend om zich steeds meer te richten op innovatief MKB en dan vooral de start- en scale-ups. Ook voor Invest-NL is dit een belangrijk aandachtsgebied, mede nu er in Europa veel middelen vrijkomen voor herstel van de economie post-corona en voor vergroening van de economie (Green Deal); liefst natuurlijk in combinatie. Op Europees niveau speelt de Green Deal een belangrijke rol. Om de doelstellingen van de Green Deal te halen, zal er de komende tien jaar minstens 1.000 miljard euro per jaar aan duurzame investeringen moeten worden gemobiliseerd. De EU-begroting draagt daaraan bij, maar uiteindelijk zullen de lidstaten samen met private partijen moeten zorgen voor voldoende schaal.

Invest-NL beschouwt het als een van zijn belangrijkste taken om maximaal gebruik te maken van beschikbare Europese middelen ten behoeve van de Nederlandse economie. Daarbij gaat het nadrukkelijk niet alleen maar om financieringen ten behoeve van de transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie, maar ook om het in zijn algemeenheid innovatiever maken van de Nederlandse economie.

Invest-NL: NPBI én impact investor voor Nederland

In Nederland is een aantal NPB's actief. Deze NPB's richten zich vooral op schuld-financiering of hebben een andere regionale focus. Invest-NL onderscheidt zich door de inzet van risicokapitaal ten behoeve van de Nederlandse economie.

We zagen al dat transitiefinanciering voor en door marktpartijen ingewikkeld is vanwege de enorme stapeling van onderling afhankelijke onzekerheden. Ondertussen groeide de urgentie, zeker nadat Nederland zich ook verbond aan internationale verdragen zoals het Verdrag van Parijs. Er kwam bij dat Nederland het niet goed leek te doen op het gebied van innovatie. Zo lukte het in Nederland minder vaak om kansrijke start-ups door te laten groeien naar succesvol gefinancierde scale-ups dan in bijvoorbeeld Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en - inmiddels - ook Frankrijk. Beide kwetsbaarheden kenden in ieder geval één gemeenschappelijke oorzaak: het gebrek aan (geduldig) risicokapitaal.

Onze omgeving en marktontwikkelingen

Voor ICT en Life Sciences & Health is de venture capital-markt redelijk ontwikkeld, maar ook op die terreinen is lang niet zo veel risicokapitaal beschikbaar als in de VS, Azië en sommige Europese landen. Voor markten zoals clean tech en deep tech is er nauwelijks geduldig en grootschalig risicokapitaal. Met name op gebieden waar grote veranderingen gaande zijn met navenante risico's is te weinig risicokapitaal beschikbaar.

De ontwikkeling van een financieringsmarkt voor de circulaire economie loopt achter bij de financieringsmarkt voor de carbonneutrale economie.

Financieringslandschap voor durfkapitaal komt in beweging

Een groeiend aantal regeringen en bedrijven committeert zich aan nul-emissies, dit stimuleert de vraag naar nieuwe technologische oplossingen. Onder invloed hiervan ontwikkelt de markt van durfkapitaal voor klimaat-gerelateerde technologieën zich snel. Door de stimuleringsmaatregelen is veel liquiditeit naar de kapitaalmarkten gestroomd, dat op zoek is naar rendement. Mede door de grote successen van de techsector in met name de Verenigde Staten is het rendement op venture capital-investeringen de laatste jaren gestegen en komt steeds meer kapitaal beschikbaar. Dat is ook goed voor de vroege fase-bedrijven in Nederland omdat internationale investeerders in Nederland zoeken naar kansen.

Invest-NL kan samen met buitenlandse investeerders in Nederlandse bedrijven investeren zodat deze bedrijven in staat worden gesteld om hier te wortelen. De ontwikkeling van een financieringsmarkt voor de circulaire economie loopt achter bij de financieringsmarkt voor de carbonneutrale economie ten aanzien van verdienmodellen en financieringsinstrumenten, met name voor de grotere risico's en bedragen. En echt ingewikkeld wordt het als we ons realiseren dat niet alles wat goed is voor de carbonneutrale economie ook goed is voor de circulaire economie (bijvoorbeeld batterijen); en dat niet alles wat goed is voor de circulaire economie, goed is voor de carbonneutrale economie (bijvoorbeeld energie-intensieve recycling).

Onze omgeving en marktontwikkelingen

Duurzame energie

Het aanbod van financiering voor duurzame energie is op dit moment in Nederland relatief goed, mede als gevolg van het SDE-subsidie-instrument (SDE = Stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie). Voor verdere opschaling van het aanbod van duurzame energie zal ook een stabiele vraagkant verder ontwikkeld moeten worden. De positie van de industrie, en met name het tempo waarin geëlektrificeerd kan worden en gebruik gemaakt kan worden van waterstof, zou daar wel eens cruciaal bij kunnen zijn.

Er komen kansen voor ondernemers, technologieën en innovaties. Maar er zijn ook grote onzekerheden inzake verdienmodellen en business cases. In dit speelveld zijn wij met Business Development actief om onzekerheden te reduceren, best practices te genereren, kennis te delen en goede initiatieven een kans te geven.

Coronapandemie zorgt voor extra uitdaging

Op 1 januari 2020 lag er een Day One Strategie voor Invest-NL. Een paar maanden later stond alles op losse schroeven vanwege de coronapandemie. Net als NPBI's in veel andere Europese landen, moesten ook wij onze prioriteiten herordenen en onze plannen bijstellen.

Aanvankelijk groeide in de markt de angst dat de pandemie effect zou hebben op het beschikbare kapitaal en daarmee op de continuïteit van start-ups en scale-ups. Al snel bleek dat er – mede door de steunmaatregelen van overheden wereldwijd – ruim voldoende liquiditeit beschikbaar bleef. Mede hierdoor waren investeerders in de tweede helft van het jaar actiever dan ooit, juist ook op het gebied van durfkapitaalinvesteringen. Daarnaast is het kenmerk van transitiefinanciering dat de tijdshorizon zich over vele jaren uitstrekt. Business cases met betrekking tot het investeren in innovaties die de economie in 2050 anders moeten doen draaien, veranderen niet opeens van positief in negatief door een economische dip van één of twee jaar.

Om innovatieve jonge bedrijven te ondersteunen, die door de coronapandemie in de problemen kwamen, heeft Invest-NL tijdelijk een ondersteuningsfaciliteit gelanceerd: TOPSS (Tijdelijk Overbruggings Programma Start- en Scale-ups). Dit programma werd mede mogelijk door een Europese garantie. In twee weken tijd kregen wij 27 aanvragen voor TOPSS, met een totale financieringsbehoefte van € 170 miljoen. De eerste investeringen uit het programma zijn in 2020 gerealiseerd en een aantal is nog in behandeling. Uiteindelijk bleek echter voor veel bedrijven de financieringsproblematiek mee te vallen en de venture capital markt snel te herstellen.

Onze omgeving en marktontwikkelingen

Vooruitblik

De coronapandemie wordt wereldwijd als een kans gezien om economieën op een andere manier weer op te starten. De veronderstelling is dat met de grote steunbedragen waarmee overheden de economie stutten, sturing richting een Nieuwe Economie of Green Deal gegeven kan worden. Veel middelen zijn daar inderdaad voor vrijgemaakt. En tijdens de pandemie zijn nieuwe manieren van werken maar ook kopen, consumeren en entertainen gemeengoed geworden. Toch blijft het onzeker hoeveel hiervan zal beklijven. Zo lijken de gunstige CO₂-uitstootcijfers van 2020 als gevolg van inzakkende economische activiteit in 2021 alweer te zijn ingehaald als gevolg van bijvoorbeeld een aantrekkende Chinese economie. Ook blijft het voor politiek en bestuur moeilijk om de roep om steun voor 'oude' industrieën te negeren. November 2021 wordt wat dat betreft interessant als landen tijdens de dan geplande klimaatopbouw zullen moeten bekennen.

Bij dit alles zal Europa voor Nederland en ook voor Invest-NL belangrijk blijven. Zo worden de manieren om gebruik te maken van nieuwe Europese faciliteiten en mogelijkheden, zowel voor wat betreft het economische herstel post-corona als de Green Deal, in 2021 concreet. Een belangrijke kans voor Invest-NL is InvestEU, dat NPBI's de mogelijkheid biedt om bij investeringen het eerste risico af te dekken met een EU-begrotingsgarantie. Op deze wijze kunnen additionele investeringen worden gemobiliseerd in meer risicovolle proposities waar sprake is van marktfalen. Om hiervoor in aanmerking te komen, is Invest-NL aan de goedkeuringsprocedure begonnen om uitvoerend partner (implementing partner) van InvestEU te worden.

Investing Nearfield Instruments: € 10,5 miljoen

Eerste reguliere transactie Invest-NL

Mobiliseren van risicokapitaal voor innovatie

Op 2 december 2020 vond de eerste reguliere transactie van Invest-NL plaats, in Nearfield Instruments. Regulier, want niet in het kader van TOPSS maar als resultante van de eigen strategische prioriteit van Invest-NL om jonge, snel groeiende innovatieve bedrijven te financieren.

Bijdragen aan innovatie

Nearfield Instruments is een spin-off van TNO. Het is een R&D-intensieve start-up die werkt aan de ontwikkeling van precisiemeetapparatuur voor de semiconductor-industrie. De onderneming heeft in december 2020 haar eerste systeem geleverd aan een van de grootste semiconductorbedrijven ter wereld. Het systeem zal door dit bedrijf worden getest. Na een succesvolle testperiode worden meerdere bestellingen verwacht en zal opschaling van de onderneming noodzakelijk zijn.

Eerste reguliere transactie Invest-NL

De investering in de onderneming levert een bijdrage aan de R&D-doelstelling van Invest-NL. Niet alleen omdat het gaat om een R&D-intensieve start-up, maar ook omdat Nearfield Instruments een hightech key enabling technologie ontwikkelt, binnen voor Nederland belangrijke ecosystemen (mechatronica en semiconductors).

Daarnaast draagt een investering in de onderneming bij aan kennisvalorisatie die tot stand komt via verschillende universiteiten en TNO. De ontwikkeling van de onderneming zorgt voor toename van de werkgelegenheid, niet alleen bij Nearfield Instruments maar ook bij hun partners binnen de Nederlandse hightech toeleverketen.

Door de transactie levert Invest-NL een bijdrage aan de ontwikkeling van deze onderneming als organisatie (van start-up naar scale-up) en het toekomstige verdienvermogen van Nederland. Juist dit type bedrijven komt moeilijk aan markt-financiering omdat er sprake is van kennis- en kapitaalintensieve activiteiten en hoge risico's: typisch een combinatie van omstandigheden die past bij Invest-NL.

InnovFin-garantiefaciliteit

De investering in de onderneming is gedeeltelijk tot stand gekomen met de InnovFin-garantiefaciliteit. Met deze nieuwe, door het EIF gesteunde garantie is Invest-NL in staat geweest betere financieringsvoorwaarden aan te bieden én de financieringsronde te vergroten. De totale transactie bedraagt € 17,5 miljoen, waarvan € 10,5 miljoen afkomstig is van Invest-NL en € 7 miljoen van co-investeerder Innovation Industries. De uitgekeerde investering door Invest-NL bedroeg € 3,5 miljoen per jaareinde 2020. De resterende € 7 miljoen van Invest-NL wordt naar verwachting begin mei 2021 uitgekeerd.

Strategie en voortgang

Morgen mogelijk maken

Morgen mogelijk maken. Dat is wat Invest-NL doet. Onze missie, visie en strategie komen daaruit voort en dragen daaraan bij. In dit hoofdstuk lichten we onze strategie en de voortgang in 2020 toe.

Onze missie

Als impact investor stellen wij maatschappelijk rendement voorop. Voor ons betekent dat: Nederland duurzamer en innovatiever maken.

Onze visie

Nederland staat voor grote maatschappelijke veranderingen, vooral op het gebied van energie, milieu en klimaat. In 2050 zal onze economie op heel andere technieken, grondstoffen, energiesoorten en processen moeten draaien dan nu. Dat lukt alleen met inventieve ondernemers, nieuwe markten en schaalbare innovaties. Daar is heel veel kapitaal voor nodig. Maar voor de meeste financiers in de markt zijn de risico's te groot. Dat is precies waar Invest-NL het verschil kan maken. Wij mobiliseren kapitaal: van Invest-NL, van marktpartijen, van overheden, vanuit Europese faciliteiten. Dat doen we door markten te onderzoeken en te ontwikkelen, investeringsproposities te verbeteren, instrumenten te ontwikkelen en risico te nemen door ook zelf te investeren. Zo maken we het voor andere partijen aantrekkelijker om dat ook te doen en maken wij financierbaar wat niet financierbaar lijkt.

Onze strategische focus

Onze missie en visie hebben we vertaald in het strategisch plan 2021-2025. Uitgangspunt van onze strategie is dat wij de hoogste prioriteit geven aan het financierbaar maken van de transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie. De rol van een innovatief MKB³ (start-ups en scale-ups) is hierin cruciaal. Invest-NL levert een belangrijke bijdrage aan de Sustainable Development Goals die door de Verenigde Naties zijn opgesteld. Drie daarvan zijn voor ons voorlopig leidend⁴:

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie;

SDG 8: Eerlijk werk en economische groei;

SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur.

³ Ondernemingen met minder dan 250 werknemers en een maximale jaaromzet van € 50 miljoen of een maximaal balanstotaal van € 43 miljoen. Dit is de definitie die in de EU wordt toegepast.

⁴ Naar aanleiding van het strategisch plan 2021-2025 zullen we ons opnieuw oriënteren op de passende SDG's en bijbehorende impact-KPI's.

Strategie en voortgang

Onze vijf ambities

Met onze activiteiten willen wij in de komende vijf jaar:

- de nummer 1 ‘trusted advisor’ van de overheid worden bij het financieren en investeren met publiek kapitaal;
- het totale aantal op Nederland gerichte investeringen met risicokapitaal in de carbonneutrale en circulaire economie verviervoudigen;
- de slagingskansen van start-ups om door te groeien naar goed gefinancierde scale-up in Nederland verdubbelen;
- in 2030 met onze eigen investeringen een jaarlijkse CO₂-reductie van 3 Mton tot stand brengen;
- de plastic-recyclingcapaciteit in Nederland verdubbelen.

Invest-NL als impact investor

We maken impact met twee hoofdactiviteiten:

- **Capital:** het direct en indirect investeren in en financieren van ondernemingen;
- **Business Development:** het financierbaar maken van proposities en het ontwikkelen van nieuwe markten en instrumenten die daarvoor nodig zijn.

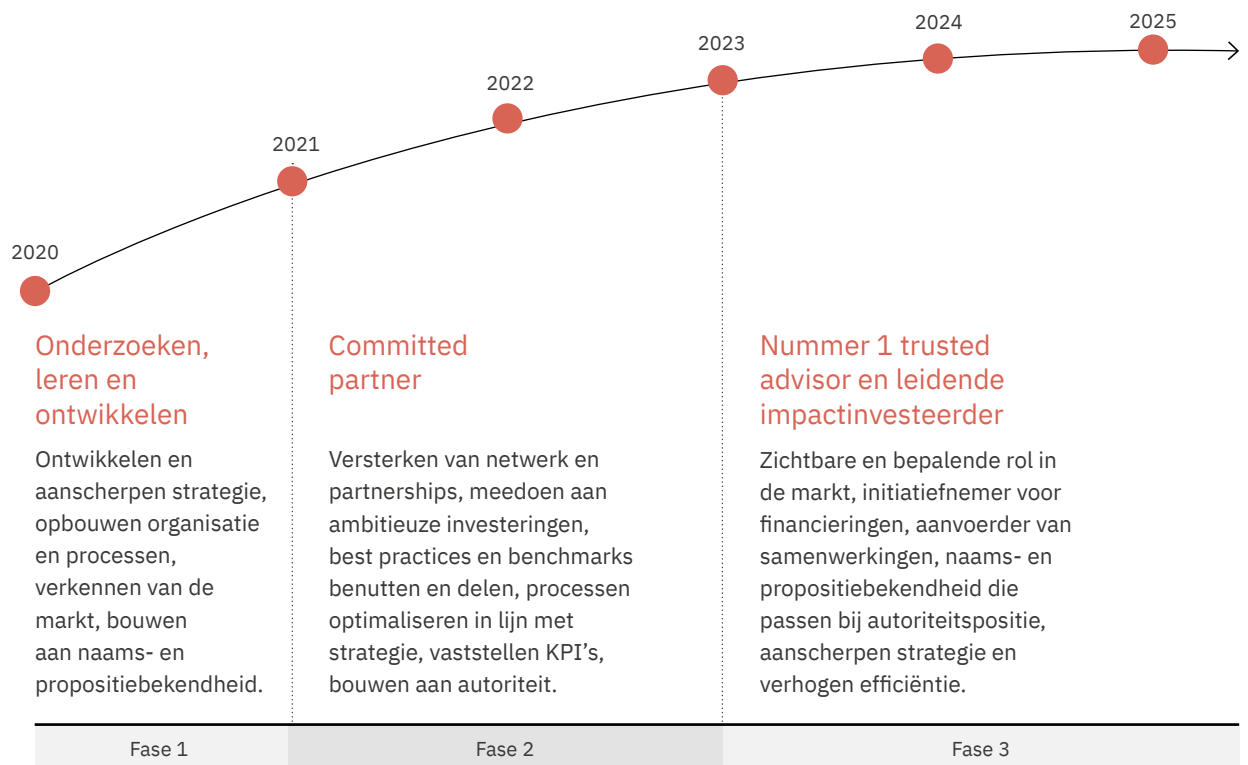
Prioriteren van onze activiteiten en investeringen

Onze prioriteiten vertalen zich rechtstreeks in de aanwending van ons eigen kapitaal. Dat ziet er in hoofdlijnen als volgt uit:

- De hoogste prioriteit wordt gegeven aan en het meeste kapitaal wordt gereserveerd voor financieringen in het kader van de overgang naar een carbonneutrale en circulaire economie; het kan daarbij gaan om directe en indirecte financiering van innovatieve (MKB-)ondernemingen maar ook om projectfinanciering;
- Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan het in algemene zin financieren van innovatieve snel groeiende (MKB-)ondernemingen (start- en scale-ups) in een breed scala aan markten en sectoren, met daarbinnen een bijzondere aandacht voor Life Sciences & Health en Deep Tech;
- Ten slotte zijn ook middelen gereserveerd voor steunprogramma's aan het MKB tijdens de coronacrisis en voor meer algemene (indirecte) MKB-financiering.

Groeien volgens plan

Niet alles kan meteen. Onze ambities zijn groot, maar kwantitatief en kwalitatief moeten we groeien in ons vermogen om die ambities waar te maken. Dat doen we als volgt:

Strategische afwegingen

Breed versus smal

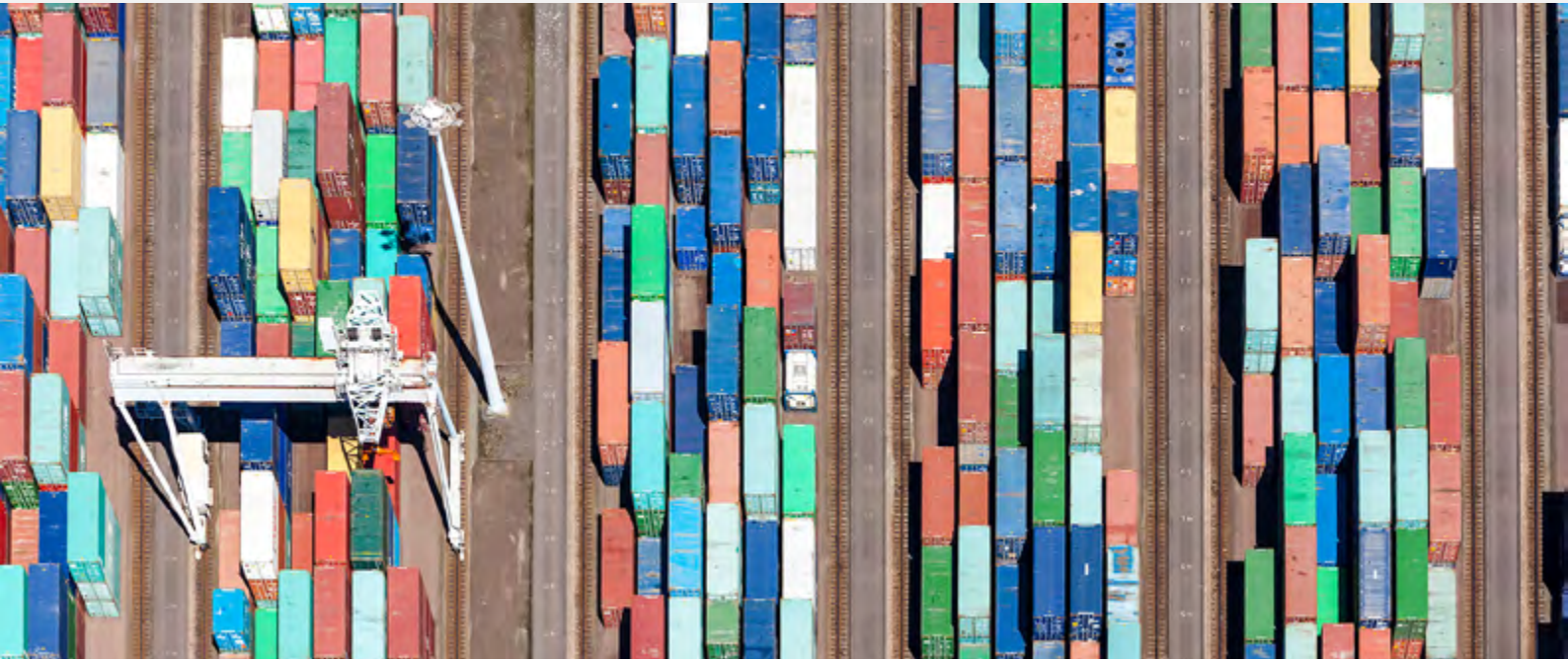
Bij de oprichting heeft Invest-NL een breed wettelijk mandaat gekregen. Het is onze taak om de realisatie van grote maatschappelijke transitie dichterbij te brengen. Daarnaast hebben we een andere doelstelling in de wet meegekregen: het bieden van toegang tot ondernemingsfinanciering. Met name deze laatste doelstelling is potentieel breed en veelomvattend. Tegelijkertijd wordt van ons verwacht daar actief te zijn waar de markt het risico niet (geheel) aandurft en waar ons maatschappelijk rendement (impact) het grootst is. Naar onze overtuiging lukt dat alleen door ons te specialiseren in een beperkt aantal vraagstukken, markten en technologieën, en daarbinnen vooral in de grotere en complexere financieringen. Dit is mogelijk doordat de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen zeer deskundig zijn in de kleinere regionale financieringen.

Strategisch lag daarmee een belangrijke vraag voor: hoe combineren we een breed mandaat met de noodzaak tot focus en prioriteiten? Met onze strategie 2021-2025 beantwoorden wij deze vraag door onze directe financieringscapaciteit vooral in te zetten voor de grote transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie en overige markten vooral te bedienen door fondsen te financieren die daar van betekenis kunnen zijn.

Klimaat en circulair

We begonnen in 2020 met een focus op de energietransitie. Gedurende 2020 hebben we dat verbreed naar de klimaat- en energietransitie, waarmee de transitie naar een circulaire economie, ook een doelstelling van de Nederlandse regering, in beeld kwam. Bovendien ontvingen wij veel financieringsaanvragen op dit gebied. Een nadere analyse leert dat niet alles wat circulair goed scoort verstandig is vanuit het perspectief van de klimaat- en energietransitie: denk aan recyclingprocessen met een grote (fossiele) energieconsumptie.

En omgekeerd geldt hetzelfde: niet alles wat goed scoort op klimaat en energie is verstandig vanuit circulair perspectief; denk aan het gebruik van zeldzame metalen bij batterijtechnologie. Na zorgvuldige afwegingen hebben we dit in onze strategie 2021-2025 verankerd door beide doelstellingen te integreren. We financieren alleen activiteiten die op beide transities goed scoren. We volgen hierbij de ontwikkeling van de EU Taxonomy nauwlettend en nemen deze in 2021 mee in onze impact-afwegingen.

Wat we in 2020 hebben bereikt

Onderstaande overzichten geven de werkzaamheden van Invest-NL weer die zijn gestart in 2020.

Business Development	Gerealiseerd in 2020	Waarvan gericht op een carbonneutrale en/of een circulaire economie	Werk in uitvoering ultimo 2020	Waarvan gericht op een carbonneutrale en/of een circulaire economie	Waarvan gericht op plastic-recycling
Productontwikkeling	4	1	6	3	-
Propositiebegeleiding	5	4	18	15	1
Marktonderzoek	8	6	15	12	1

Invest-NL heeft in 2020 acht marktonderzoeken afgerond, waarvan er zes gericht zijn op de transitie naar een carbonneutrale en/of circulaire economie. Een aantal van deze cases staat individueel toegelicht in dit verslag.

Strategie en voortgang

Capital	Investeringsaanvragen ontvangen in 2020	Goedgekeurd	Gecommitteerd	Werk in uitvoering ultimo 2020	Waarvan gericht op een carbonneutrale en/of een circulaire economie	Waarvan gericht op plastic-recycling
Aantal investeringen	422	13	10	50	29	6

Vrijwel alle investeringsaanvragen hebben betrekking op het MKB of op fondsen die zijn gericht op MKB-financiering. De belangrijkste redenen voor het niet in behandeling nemen van investeringsvragen liggen in het feit dat Invest-NL aanvullend wil zijn aan de markt en de regionale ontwikkelingsmaatschappijen. Als zij kunnen financieren, is er geen rol voor Invest-NL. Daarnaast moet sprake zijn van een in principe renderende investering die past bij de gebieden waar Invest-NL verstand van heeft. Ook dat maakt dat niet alle aanvragen gehonoreerd kunnen worden. Ultimo 2020 had Invest-NL 50 investeringsaanvragen in behandeling waarvan er 29 zijn gericht op de transitie naar een carbonneutrale en/of circulaire economie. Zes daarvan zijn gericht op het recyclen van plastic. Deze pijplijn is een goede start voor het realiseren van de geformuleerde impact-ambities. Ultimo 2020 zijn er 10 transacties in portefeuille en 17 afgeronde business development-opdrachten. In de tabel op de volgende pagina worden deze weergegeven.

Vrijwel alle investeringsaanvragen hebben betrekking op het MKB of op fondsen gericht op MKB-financiering.

Transacties in portefeuille per ultimo 2020	Instrument	Uitgekeerd investeringsvolume	Gecommitteerd investeringsvolume
EclecticIQ	Aandelenbelang	4.000.000	4.000.000
Nearfield Instruments	Aandelenbelang	3.500.000	3.500.000
ViCentra	Converteerbare lening	2.800.000	4.000.000
Duurzaam MKB Fonds	Lening	100.000	5.000.000
Co-investment vehicle	Fondsmandaat	15.000.000	50.000.000
Protix	Converteerbare lening	-	7.500.000
Dutch Future Fund	Fondsmandaat	-	150.000.000
ETFF-garanties	Financiële garanties	-	10.300.000
EIF-aandelenbelang	Aandelenbelang	2.211.190	6.211.190
Totaal		27.611.190	240.511.190

Afgeronde opdrachten Business Development per ultimo 2020	Naam project
Productontwikkeling	• TOPSS • Roms Range Extender • Dutch Future Fund • First Time Right Facility
Propositiebegeleiding	• E-waste recycling • Ondergrondse waterkrachtcentrale • Biodegradable Plastics • Verkenning van de verduurzamingsopgave in de binnenscheepvaart (regierol consortium bio methanol) • Ontwikkeling van laadinfrastructuur
Marktonderzoek	• Marktonderzoek Wind op Zee • Kansen voor thermische opslagsystemen • Marktonderzoek warmteopslag • Foodvalley 2030 • Circular Service Platform • Verduurzaming VVE • Warmte ontwikkeling Rotterdam • Circular@Scale

Sustainable Development Goals

Invest-NL wil Nederland duurzamer en innovatiever maken. Onze activiteiten zijn nauw verbonden met een aantal SDG-doelen. We meten ons succes op basis van onze bijdrage aan vooralsnog de volgende drie SDG's¹:

De activiteiten van Invest-NL krijgen in 2021 verder vorm. Op basis daarvan zal bekeken worden of de aansluiting met deze (sub) doelen aangevuld of aangepast moet worden. Onderstaande sectie verduidelijkt aan welke huidige subdoelstellingen Invest-NL bijdraagt en welke doelen we onszelf daarbij gesteld hebben.

¹ Precieze bijdrage aan de SDG's wordt als onderdeel van de jaarplannen de komende jaren uitgewerkt.

SDG 7 Betaalbare & duurzame energie

Invest-NL draagt bij aan de volgende subdoelstellingen van SDG 7:

- **7.2** Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.
- **7.3** Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen.

Binnen Business Development wordt door middel van productontwikkeling, marktonderzoek en propositiebegeleiding bijgedragen aan deze subdoelstellingen. Voorbeelden daarvan zijn onderzoeken naar (de toekomst van) de financierbaarheid van wind op zee en van de seizoensopslag van warmte, en de propositiebegeleiding ten aanzien van de energietransitie in de binnenvaart zoals in dit verslag toegelicht. Binnen Capital zijn in 2020 nog geen projecten gefinancierd die al impact genereren op deze doelstellingen. Wel is een pijplijn opgebouwd en zijn de eerste drie investeringen goedgekeurd, wat in 2021 moet leiden tot de eerste financieringen binnen dit thema. Het doel is om in 2030 met onze eigen investeringen een jaarlijkse CO₂-reductie van 3 Mton tot stand te hebben gebracht.

SDG 7 heeft ook implicaties voor onze eigen manier van werken. Ten aanzien van de eigen bedrijfsvoering heeft Invest-NL geïnvesteerd in de verduurzaming van het gehuurde kantoorpand. Daarnaast worden zakelijke reizen, inclusief woon-werkverkeer, met het openbaar vervoer gestimuleerd.

SDG 8 Waardig werk & economische groei

Invest-NL wil bijdragen aan de volgende subdoelen van SDG 8:

- **8.2** Komen tot meer economische productiviteit door diversificatie, technologische modernisatie en innovatie, ook door de nadruk te leggen op sectoren met hoge toegevoegde waarde en arbeidsintensieve sectoren.
- **8.3** Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten.

Subdoel 8.2 en 8.3 sluiten aan bij de ambitie van Invest-NL om innovatie te ondersteunen bij met name snelgroeijende jonge ondernemingen, meestal het MKB. Alle gecommitteerde financieringen van Invest-NL in 2020 hebben dan ook betrekking op (innovatieve) MKB-ondernemingen. De investeringen in Protix, ViCentra en Nearfield Instruments zijn voorbeelden hiervan. Een ander sprekend voorbeeld is de samenwerking met het EIF in het financieren van fondsen die zijn gericht op het financieren van innovatieve MKB-ondernemingen, ook buiten onze eigen prioriteitsgebieden. Uiteindelijk heeft Invest-NL het doel om een verdubbeling te realiseren van het percentage start-ups dat succesvol doorgroeit naar goed gefinancierde scale-ups.

Strategie en voortgang

- **8.4** Tegen 2030 geleidelijk aan de wereldwijde efficiëntie, productie en consumptie van hulpbronnen verbeteren en streven naar de ontkoppeling van economische groei en achteruitgang van het milieu.

Invest-NL wil bijdragen aan subdoel 8.4 door de nadruk te leggen op projecten die bijdragen aan een circulaire economie. Invest-NL heeft zichzelf daarbij ten doel gesteld om in vijf jaar tijd een verviervoudiging van risicokapitaal geïnvesteerd in carbonneutrale en circulaire thema's en een verdubbeling van de plastic-recyclingcapaciteit in Nederland te realiseren. Binnen Business Development zijn in 2020 de eerste opdrachten op dit vlak afgerond en is samen met Strategy een afwegingskader rond biomassa tot stand gebracht. Binnen Capital is aan zes financieringsaanvragen gewerkt, die zijn gericht op het recyclen van plastic.

Invest-NL meet de impact van zijn projecten op werkgelegenheid.

- **8.5** Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.

Invest-NL wil bijdragen aan het creëren en behouden van werkgelegenheid in Nederland. Invest-NL meet de impact van zijn projecten op werkgelegenheid. Diversiteit wordt onder meer bevorderd door onze aansluiting bij FundRight. In de eigen bedrijfsvoering worden diversiteit en inclusie actief bevorderd en gemonitord.

SDG 9 Industrie, innovatie & infrastructuur

Invest-NL wil bijdragen aan de volgende subdoelstellingen van SDG 9:

- **9.4** Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.
- **9.5** Verbeteren van het wetenschappelijk onderzoek, moderniseren van de technologische capaciteiten van industrieën in alle landen, in het bijzonder in ontwikkelingslanden, waarbij ook tegen 2030 innovatie wordt aangemoedigd en op aanzienlijke wijze het aantal onderzoeks- en ontwikkelingswerkers per miljoen inwoners wordt verhoogd en waarbij ook meer wordt uitgegeven aan publiek en privaat onderzoek en ontwikkeling.

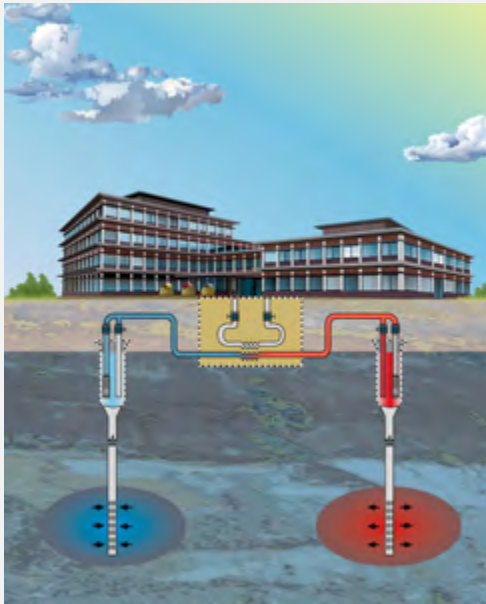
De mate waarin Invest-NL bijdraagt aan deze SDG, wordt primair afgemeten aan de extra R&D-inspanningen die dankzij onze financieringen tot stand komen. Het liefst wil Invest-NL dat deze innovatie aansluit bij de transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie. Bij andere te financieren innovaties wordt ten minste geëist dat deze de genoemde transities niet tegenwerken (het 'do no harm'-principe). Business Development zal in 2021 een aanvullend instrumentarium ontwikkelen om met name de financiering van innovatie in deep tech te stimuleren.

Marktpotentie seizoensopslag warmte

Warmtetransitie in ontwikkeling

Kansen voor thermische opslagsystemen

De warmtetransitie was in 2020 een van onze onderzoeksgebieden. Uit onderzoek dat CE Delft voor ons uitvoerde, blijkt dat er voldoende marktpotentie is voor seizoensopslag van warmte. Invest-NL bouwt met partijen aan solide business cases.

We zien bedrijven ontstaan die warmteopslagtechnieken aanbieden, maar die lastig voet aan de grond krijgen bij warmteprojecten. Daardoor hebben deze bedrijven moeite om financiering aan te trekken. En dat terwijl de warmtetransitie volop in ontwikkeling is. Dit riep de vraag op of de markt de potentie van seizoensopslag niet ziet of dat seizoensopslag voor warmte simpelweg nog niet rendabel en daarmee dus ook niet aantrekkelijk is voor financiers.

Seizoensopslag voor warmte heeft marktpotentie

Het onderzoek toont aan dat er voldoende marktpotentie is voor seizoensopslag van warmte. Verschillende technieken zijn bij de huidige economische parameters al rendabel, andere worden dat wanneer het maatschappelijke rendement wordt meegewogen in de business case. Doordat de inzet van gasgestookte piekketels kan worden gereduceerd, worden twee doelen tegelijk gerealiseerd: vermindering van gasverbruik en CO₂-reductie.

Warmtetransitie in ontwikkeling

Invest-NL ziet de potentie die opslag biedt om meer woningen op het warmtewet aan te sluiten en de extra CO₂-reductie die ermee kan worden gerealiseerd als maatschappelijk rendement. Het maatschappelijk rendement wordt nu niet of nauwelijks meegewogen in de business case, omdat de opschalingspotentie nog relatief onbekend is en de huidige CO₂-prijs laag is. Daarbij speelt ook dat warmteprojecten heel complex zijn en toevoeging van warmte-opslag deze mogelijk nog ingewikkelder maakt.

Het onderzoek laat zien dat seizoensopslag een marktpotentie heeft van 45 petajoules in 2050. Dat vertegenwoordigt een marktwaarde van € 500 miljoen tot aan 2035. De berekening sluit aan bij de startanalyse (2019) van het Planbureau voor de Leefomgeving en geeft wat Invest-NL betreft daarmee een realistisch beeld van de potentie.

Op gang brengen van investeringen in seizoensopslag

Seizoensopslag is dus al rendabel en er is een relevant marktpotentieel. Rekening houdend met het toenemende maatschappelijk belang ziet Invest-NL seizoensopslag dan ook als een steeds belangrijker wordende factor in het toekomstige warmtesysteem. Het is een opgave voor alle betrokken partijen om toekomstbestendige warmtesystemen te ontwikkelen, hoe complex dat ook is. Invest-NL zet zich in om warmteprojecten en warmteopslagbedrijven te verbinden en zo de investeringen in seizoensopslag voor warmte-opslag op gang te brengen.

Invest-NL ondersteunt ook bij de ontwikkeling van business cases en kan helpen met structurering van projecten en commerciële trajecten. Dit zijn vaak de eerste commerciële routes die innovatieve bedrijven afleggen. We doen dat al met Hocosto, een onderneming actief in seizoensgebonden warmte-opslag, en een schaalbaar project in Nagele. Dit project oogst warmte in de zomer, die weer wordt ingezet voor warmte-afname in de gebouwde omgeving in de winter. Onze rol is het professioneel opstellen van de projectstructurering en de financierbaarheid van het project om als blauwdruk te laten dienen voor andere ondernemingen in de warmte-opslag. Ook andere partijen met een goed initiatief kunnen zich bij ons melden.

Ons ESG-beleid

Invest-NL ziet ESG (Environmental, Social en Governance) als cruciaal onderdeel van duurzame waardecreatie. In dit hoofdstuk lichten we ons ESG-beleid toe.

Als Invest-NL financiert, wordt steevast onderzocht in welke mate de betreffende bedrijven of fondsen risico's lopen op ESG-gebied en in hoeverre ze hier mitigerende maatregelen voor hebben genomen. Daarbij geldt dat milieuaspecten voor sommige ondernemingen heel relevant zijn, terwijl sociale aspecten en governance-aspecten toepasbaar zijn op alle ondernemingen en projecten waar we aan meewerken of in investeren. Tegelijkertijd is ESG voor onszelf een belangrijke toetssteen: wij willen zelf ook voldoen aan wat wij vragen van de bedrijven waarin wij investeren.

In het verslagjaar hebben we de eerste, belangrijke stappen gezet om ons ESG-beleid en -proces vorm te geven. De komende jaren vullen we het beleid en het proces verder in.

Richtlijnen

Als staatsdeelneming voldoet Invest-NL aan de volgende internationale richtlijnen:

- UN Global Compact;
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises;
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights.

Daarnaast onderschrijven wij nog een aantal aanvullende richtlijnen:

- OECD Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS);
- Financial Action Task Force on Money Laundering;
- International Labour Organization (ILO);
- Basel Convention.

Ons ESG-beleid

Ons uitsluitingsbeleid

Invest-NL doet geen zaken met partijen die:

- niet handelen in lijn met letter en geest van wet- en regelgeving in het land waar de betreffende partij actief is;
- onvoldoende handelen in lijn met UN Global Compact, OECD Guidelines en UN Guiding Principles;
- niet of onvoldoende handelen in lijn met van toepassing zijnde belastingregels, ofwel zich schuldig maken aan belastingontduiking of verregaande belastingontwijking;
- betrokken zijn bij corruptie, witwassen of terrorismefinanciering, of gezien hun sector/activiteiten een verhoogd risico lopen op betrokkenheid bij deze praktijken en geen adequate voorzorgsmaatregelen nemen;
- betrokken zijn bij schendingen van de universele rechten van de mens;
- niet handelen in lijn met wet- en regelgeving omtrent (gedwongen) arbeid of kinderarbeid;
- grensoverschrijdend handelen in afval(stromen) en niet voldoen aan de geldende internationale normen;
- een bedrijfs- of verdienmodel voeren dat is gebaseerd op de verkoop, handel of productie van tabak en/of gedistilleerde alcohol;
- een bedrijfs- of verdienmodel voeren ter ondersteuning van diensten en/of producten op het gebied van gokken;
- een bedrijfs- of verdienmodel toepassen dat is gebaseerd op de verkoop, handel of productie van drugs, wapens en munitie;
- een geschiedenis hebben in ongewenst gedrag omtrent prijsstelling en/of marketing van medische producten of zorgdiensten.

Invest-NL financiert en ondersteunt geen projecten die:

- zijn gericht op energieproductie uit fossiele brandstoffen;
- fossiele brandstoffen als voorname grondstof in het productieproces gebruiken en geen significante CO₂-reducties tot doel hebben.

Ons engagementbeleid

Het doel van ons engagementbeleid is om belangrijke ESG-thema's bespreekbaar te maken met de bedrijven die wij financieren en de fondsen waarin wij participeren. De (innovatieve) bedrijven die wij direct en indirect financieren, zijn vaak nog volop in ontwikkeling, ook op het gebied van hun eigen MVO-

Ons ESG-beleid

beleid. De engagementthema's zijn voor ons aanknopingspunten om het gesprek te starten. Vaak is er op delen al wel beleid ontwikkeld en vragen we aan de hand van onze engagementonderwerpen verheldering. Soms is er nog geen beleid ontwikkeld en maken we afspraken over hun materiële thema's en hoe ze daar aandacht aan gaan besteden, ook in hun ketens. Het proces en de monitoring worden in de komende jaren verder ontwikkeld.

Wij kijken bij ons engagementbeleid naar diverse onderwerpen die een risico kunnen vormen in de keten van bedrijven of fondsen waarin wij participeren, zoals:

- Klimaat en energie, waarbij wordt gevraagd naar het reduceren van emissies en de inzet van duurzame energie;
- Grondstoffen en milieu, zoals het uitputten van grondstoffen en het beschermen van natuurlijk kapitaal;
- Dierenwelzijn en biodiversiteit;
- Mensenrechten en arbeidsomstandigheden, met name kinderarbeid en landroof;
- Gezondheid, met name de toegang, transparantie en betaalbaarheid van medicijnen, producten en diensten.

Daarnaast hebben we bijzondere aandacht voor onze maatschappelijke verantwoordelijkheid bij financieringen in de Life Sciences & Health-sector (LSH). Invest-NL heeft als speerpunt Nederland innovatiever te maken. In Nederland komen dan al snel innovaties in de LSH-sector aan de orde vanwege het enorme track record op dit gebied. Tegelijkertijd zien we ook zorgelijke ontwikkelingen in deze sector, juist bij bijvoorbeeld de ontwikkeling van nieuwe medicijnen; denk aan de hoge prijzen waarmee nieuwe medicijnen op de markt komen, de niet-transparante business- en prijsmodellen en de wrijving met mededingingswetgeving. Voorafgaand aan een investering wordt daarom getoetst of de betreffende bedrijven de European Biotech Social Pact hebben ondertekend, een initiatief waarin biotechbedrijven en investeerders uit Europa en de VS verklaren dat zij zich zullen inspannen om iedereen die er baat bij heeft, toegang te bieden tot innovatieve geneesmiddelen. Daarnaast gaan wij met LSH-bedrijven in gesprek over de toegang tot betaalbare medicijnen, producten en service en over eerlijke en juiste informatieverstrekking.

 [Zie ook onze website voor meer informatie over ons MVO-beleid](#)

Dilemma

Gesprek aangaan

Bijna alle bedrijven en fondsen waar wij in 2020 mee spraken, hebben een MVO- of een ESG-beleid, alhoewel dat voor startende ondernemingen niet vanzelfsprekend is. Voor ons als impact investor is het hebben van een goed MVO/ESG beleid wel een belangrijk uitgangspunt. Bij sommige ondernemingen constateerden wij dat bepaalde (materiële) thema's ontbraken of dat het ESG-beleid nog niet duidelijk genoeg was geformuleerd.

In onze Investment Committee-vergaderingen hebben we een aantal keren gesproken over hoe we daarmee omgaan en in hoeverre dit dilemma een positieve investeringsbeslissing in de weg zou staan. Uiteindelijk is in alle gevallen de keuze gemaakt om verder in gesprek te gaan, mede omdat het hier ging om relatief jonge, kleine bedrijven die bereid waren om hun MVO/ESG-beleid samen met ons verder te ontwikkelen. En dat is voor Invest-NL cruciaal. In 2021 gaan we de follow-up van deze engagement-gesprekken gestructureerd inrichten, om zodoende ook na het moment van financiering de ontwikkeling bij onze klanten te kunnen monitoren en stimuleren.

Een zorgvuldig ESG-proces

Als onderdeel van het investeringsproces doen we een ESG-assessment. Dat geldt voor zowel directe als voor indirecte (fonds)investeringen. Aan het begin van het investeringsproces passen we de uitsluitingscriteria toe, om vervolgens een oordeel te vormen of een partij in voldoende mate voldoet aan de richtlijnen die wij onderschrijven. Daarvoor gebruiken we een ESG-questionnaire. De investment manager vraagt de klant deze in te vullen en met relevante documenten te retourneren. Vervolgens maken wij op basis van deze input een ESG-risk assessment.

Ons ESG-beleid

Voor fondsen maken we gebruik van de SASB¹ Materiality Map om materiële ESG-risico's te identificeren. Uiteindelijk maken we een onderscheid in:

- risico's die een positieve investeringsbeslissing in de weg zouden staan omdat ze strijdig zijn met het 'do no harm'-principe;
- kansen voor verbetering van ESG-aspecten die geen invloed hebben op de investeringsbeslissing, maar die we wel willen agenderen als onderwerpen waar we progressie op willen zien en verwachten.

Als uit een assessment punten van zorg of aanvullende vragen voortkomen, zal de investment manager al dan niet samen met de ESG Officer een gesprek hebben met de betreffende klant om vast te stellen of de zorgen gegrond zijn en een mogelijke investering in de weg staan. Uiteindelijk leidt dit tot een positief dan wel negatief advies in het investeringsvoorstel, inclusief relevante engagement-onderwerpen voor de toekomst.

Ons eigen MVO-beleid: practice what we preach

Wij leggen met ons ESG-beleid de lat hoog voor bedrijven en fondsen. Vanuit onze maatschappelijke rol en onze verantwoordelijkheden die daarbij horen, vinden wij het belangrijk om daar zelf ook aan te voldoen. De doelen en richtlijnen zijn vastgelegd in ons MVO-beleid. Dit ziet enerzijds toe op onze verantwoordelijkheid in de keten, anderzijds op onze eigen bedrijfsvoering.

Ketenverantwoordelijkheid

Behalve van bedrijven en fondsen, verwachten wij ook van onze leveranciers dat zij duurzaam ondernemen. Dat geldt voor de inkoop van zowel producten als diensten. Invest-NL is bijvoorbeeld aanspreekbaar op de naleving van het MVO-beleid door extern ingehuurde personen. Daarom toetsen wij hun integriteit en betrouwbaarheid ook in dat opzicht. Voor de kantoorinrichting van het Invest-NL kantoor in Amsterdam Sloterdijk is zoveel mogelijk gekozen om materialen te hergebruiken en bij de aanschaf van nieuwe producten en materialen te streven naar de toepassing van duurzame oplossingen. Dit heeft er onder andere in geresulteerd dat het tapijt, de plafondplaten en het deurbeslag voorzien zijn van een Cradle to Cradle-certificering, dat de pantry en de zonwering konden worden hergebruikt na een kleine upgrade en dat de aanwezige stoelen en lampen geproduceerd zijn uit flessen en ander gerecycled materiaal.

¹ Sustainability Accounting Standards Board

Ons ESG-beleid

Hiernaast heeft Invest-NL in samenwerking met de gebouwbeheerder ervoor gezorgd dat het klimaatsysteem in het gehele gebouw is verduurzaamd door het installeren van een Variabel Air Volume (VAV-)systeem en twee extra warmtepompen. Door het toevoegen van deze warmtepompen kan het gebouw in de herfst en lente met elektriciteit (opgewekt uit windenergie) worden verwarmd en is er aanzienlijk minder stadswarmte nodig. Hiernaast zorgt het VAV- systeem ervoor dat het klimaat op de werkvloer dynamisch en lokaal regelbaar is, waardoor het mogelijk is het gebouw te ventileren, koelen en verwarmen op basis van aanwezigheid in plaats van dat het systeem continu in gebruik is. Op deze manier wordt het energieverbruik beperkt.

Agenda 2021

In ons startjaar 2020 hadden we een tijdelijke ESG-adviseur aange-trokken; eind 2020 zijn we gestart met de werving van een vaste ESG Officer. Naar verwachting is deze rol in het tweede kwartaal van 2021 ingevuld.

In 2021 worden de ESG-assessments verder verankerd in het investeringsproces. Daarbij gaan we voor directe investeringen een verdere specificatie aanbrenge-n in materiële thema's per bedrijfstype. Ook formaliseren we de periodieke ESG-engagements die wij hebben met klanten in onze portefeuille in een gestructureerd proces.

In 2021 wordt een Code of Conduct opgesteld, waarnaar kan worden verwezen en die door ingehuurd-e adviseurs voorafgaand aan een opdracht moet worden onderschreven.

Investing Protix: € 7,5 miljoen

Bijdrage leveren aan de eiwittransitie

Samen investeren in Agrifood

In december 2020 is als onderdeel van een investeringsronde van € 15,5 miljoen door Invest-NL € 7,5 miljoen geïnvesteerd in Protix, in de vorm van een converteerbare lening.

Naast Invest-NL waren ook de huidige aandeelhouders van Protix bij de transactie betrokken, geleid door Aqua-Spark, Rabo Corporate Investments en de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij. Deze transactie is samen met het EIF en de Provincie Noord-Brabant tot stand gekomen.

“Brabant is als eerste provincie de samenwerking aangegaan met Invest-NL om kansrijke bedrijven sneller te laten groeien en te investeren in de oplossingen van grote maatschappelijke uitdagingen”, zegt Martijn van Gruijthuisen, gedeputeerde Economie, Kennis en Talentontwikkeling bij de provincie Noord-Brabant. “We zijn heel blij dat ook Invest-NL de potentie van Protix zag. Protix levert een belangrijke bijdrage aan de eiwittransitie en circulaire economie, die innovatie steunen we van harte.”

Bijdrage leveren aan de eiwittransitie

Aantrekkelijk en duurzaam ingrediënt

Protix kweekt insecten voor de winning van duurzame eiwitten en vetten uit larven van de ‘Black Soldier Fly’. Deze eiwitten en vetten worden door de afnemers van Protix gebruikt als grondstof in diervoeding en visvoer, als aantrekkelijk en duurzamer ingrediënt dan bijvoorbeeld soja, vismeel en palmolie.

Het financieren van Protix sluit goed aan bij de focus op de transitie naar een carbonneutrale economie en innovatieve, snelgroeiende bedrijven, die leidend is in de investeringsstrategie van Invest-NL. Met deze financieringsronde kan Protix zijn productiecapaciteit verder optimaliseren en zich voorbereiden op de verdere internationale expansie. Het is de eerste transactie van Invest-NL die een directe bijdrage levert aan de eiwittransitie in de AgriFood-sector.

“Protix is geboren uit innovatie met een focus op positieve milieu-impact. Wij zijn de grondlegger van een heel nieuwe categorie van eiwitten en andere voedingsstoffen en mijn briljante collega’s werken daar dag en nacht aan”, vertelt Kees Aarts, oprichter en CEO van Protix. “Dit is wederom een mooie stap in de uitbreiding van ons marktleiderschap.”

Onze stakeholders

Bouwen aan een sterk netwerk

Invest-NL stelt maatschappelijk rendement voorop en werkt daarbij altijd samen met anderen. Daarom zijn kennisdeling en maatschappelijke inbedding cruciaal. We hebben nauwe contacten met diverse stakeholders en hechten veel waarde aan de kwaliteit van die relaties. In dit hoofdstuk lichten we toe wie onze stakeholders zijn en hoe wij in het verslagjaar met hen hebben samengewerkt.

Onze stakeholders

De hieronder genoemde stakeholders hebben veel invloed op ons. Wij zijn op onze beurt ook weer heel belangrijk voor hen. We onderscheiden zes groepen:

- **Ondernemers** staat voor de bedrijven die door ons zijn gefinancierd en bedrijven die op zoek zijn naar risicokapitaal dat zij niet of onvoldoende in de markt kunnen verkrijgen, voor investeringen die passen bij de strategie en het investeringsbeleid van Invest-NL;
- **Aanbieders van (risico)kapitaal**, zoals banken, pensioenfondsen, private of corporate investeerders, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, provincies en provinciale fondsen;
- **Europese instellingen**, zoals met name de EIB Groep waaronder ook het EIF valt;
- Onze aandeelhouder het **ministerie van Financiën**;
- Het **ministerie van Economische Zaken en Klimaat** subsidieert de Business Development-activiteiten van Invest-NL en ondersteunt beleidsmatig de missie van Invest-NL;
- **Onze medewerkers** zijn ons belangrijkste kapitaal: zij maken het verschil en realiseren impact.

De onderstaande groep stakeholders is voor ons belangrijk om (gezamenlijk) draagvlak te creëren, elkaar te informeren en kennis te delen:

- Invest-NL onderhoudt ook met **andere ministeries** dan die van Economische Zaken en Klimaat en Financiën, goede relaties. Zo vindt overleg plaats met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over het bevorderen van circulaire economie en wordt intensief contact gehouden met het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport over innovaties op het gebied van Life Sciences & Health;
- Niet alleen het Rijk is een belangrijke stakeholder voor Invest-NL, er zijn ook goede contacten met **gemeenten, waterschappen en - met name - provincies**. Deze contacten zijn er vooral rond concrete projecten;
- Een aantal **NGO's** is door Invest-NL actief betrokken in de stakeholderdialoog. Het ligt daarbij voor de hand dat wij ons in eerste instantie richten op NGO's die actief zijn op het gebied van de noodzakelijke transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie;
- Parlementariërs hebben geen directe zeggenschap over het dagelijkse reilen en zeilen van Invest-NL, maar wij vinden het wel belangrijk dat er ook in het **parlement** draagvlak is voor de strategie en werkwijze van Invest-NL;

Onze stakeholders

- **Kennis- en onderzoeksinstituten** zijn van groot belang voor Invest-NL, vooral als partners bij het onderzoeken en ontwikkelen van markten. Zo werken we bijvoorbeeld samen met een aantal private partijen met specialistische kennis op het gebied van de warmtetransitie en met TNO om de betekenis van sleuteltechnologieën voor de Nederlandse economie te doorgronden.

Een unieke positie

Als privaat bedrijf met een maatschappelijke opgave en gefinancierd vanuit publieke middelen heeft Invest-NL een bijzondere positie in de markt. Deze positie stelt ons bij uitstek in staat om vanuit gedeelde belangen verschillende stakeholders met elkaar te verbinden. Zo kunnen we de brug slaan tussen bijvoorbeeld sterk gereguleerde partijen als banken en pensioenfondsen en de dagelijkse werkelijkheid van snelgroeiende, innovatieve scale-ups. Of we kunnen samen met kennisinstellingen, ondernemingen en co-financiers onderzoeken wat er nodig is om meer en sneller risicokapitaal te mobiliseren.

Wij streven ernaar om door al onze stakeholders te worden gezien als een betrouwbare en professionele impact investor die kan bijdragen aan een succesvolle, resultaatgerichte samenwerking. We zoeken actief de dialoog en zijn transparant in het delen van informatie.

Lid van ELTI

Invest-NL heeft in het eerste jaar actief geïnvesteerd in de contacten met Europese 'collega's'. Bovendien zijn we lid geworden van de Europese Associatie van NPBI's (ELTI) en aandeelhouder van het European Investment Fund (EIF). Dit zijn voor ons belangrijke bronnen voor het delen van informatie en ervaringen. De ervaren NPBI's zijn het eerste jaar voor ons als opstartende onderneming heel collegiaal geweest.

Stakeholderdialoog in 2020

In april 2020 hebben wij een online stakeholderdialoog gehouden, waaraan de CEO en de directeuren Strategie en Finance & Risk hebben deelgenomen. De groep stakeholders die we daarvoor hebben uitgenodigd, bestond uit duurzaamheidsdeskundigen van andere financiële instellingen, experts van kennisinstellingen en een aantal NGO's. We hebben hun gevraagd mee te denken over de voorlopige strategie van Invest-NL en over onze materiële onderwerpen. De uitkomsten van deze dialoog hebben we gebruikt om onze strategie verder aan te scherpen.

Vaste en situationele momenten voor dialoog

Met de aandeelhouder, de relevante ministeries, de regionale ontwikkelingsmaatschappijen, de decentrale overheden en onze medewerkers hebben wij regelmatig overleg om zaken af te stemmen en de voortgang te bespreken. Dit doen we volgens een vast schema en aanvullend als dat nodig is. Voor de andere stakeholders geldt dat de contacten vooral worden ingegeven door transacties, actuele ontwikkelingen en gesignaleerde kansen in de markt.

In de tweede helft van 2021 organiseren wij een bredere stakeholderdialoog. Daarbij staat centraal hoe wij invulling geven aan impact en ESG. We zijn dan, beter dan in 2020, in staat om onze eerste ervaringen in de markt in te brengen in het gesprek.

Belangrijke onderwerpen en dilemma's uit de stakeholderdialoog

Het was niet onlogisch dat in het eerste jaar van ons bestaan de stakeholderdialoog vaak draaide om onze keuzes om ons met iets wel of juist niet bezig te houden, en wat de onderliggende keuze van prioriteiten daarbij was. Dit is een discussie met bijbehorende dilemma's, die uiteindelijk teruggaat tot de totstandkoming van Invest-NL en de daarbij horende wetsgeschiedenis.

Invest-NL hecht aan draagvlak in maatschappij en politiek, maar is tegelijkertijd autonoom in zijn investeringsbeleid. Gedurende de wetsgeschiedenis van de totstandkoming van Invest-NL werd dat meermaals expliciet beleden: investeringen van Invest-NL worden niet gestuurd door vragen of wensen van individuele politici. Tegelijkertijd kan de autonomie van Invest-NL niet betekenen dat de afstand tot maatschappelijke en politieke verwachtingen te groot wordt; dat zou uiteindelijk leiden tot een erosie van maatschappelijk en politiek draagvlak waar ook de aandeelhouder iets van gaat vinden. Deze discussie speelt met name daar waar Invest-NL prioriteiten stelt en dus ook 'nee' verkoopt. Om met dit dilemma om te gaan, is er in de strategie 2021-2025 voor gekozen naast de strategische prioriteit (de transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie en de rol die scale-ups daarin spelen) ook budget te alloceren voor twee andere typen financiering: innovatieve scale-ups die niet per se gerelateerd zijn aan de grote transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie, en ook het 'gewone' MKB. Bij beide categorieën, en met name de laatste, is onze financiering in hoofdzaak indirect, zodat daar minder eigen expertise voor hoeft te worden opgebouwd.

Rapport financierbaarheid Wind op Zee

Inzicht in kansrijke opties en financieringsmogelijkheden

Marktonderzoek Wind op Zee

In 2020 heeft Invest-NL, mede op verzoek van de sectortafel Elektriciteit het rapport ‘Financing offshore wind’ opgesteld. Met het oog op het realiseren van de in het Klimaatakkoord afgesproken doelstellingen voor 2030 biedt het rapport nader inzicht in de financierbaarheid van Wind op Zee.

Elektriciteit uit wind cruciaal

Het opwekken van hernieuwbare elektriciteit onder andere met Wind op Zee is cruciaal voor de energietransitie in Nederland en de EU. In 2020 heeft Invest-NL onderzoek gedaan naar de financierbaarheid van deze markt. In augustus 2020 is het rapport ‘Financing offshore wind’ gepubliceerd. Het rapport geeft inzicht in de financieringsmarkt van Wind op Zee, de effecten van de vraagstimulans en de impact van de subsidie op het financieringsaanbod.

Vraagstimulering en het versnellen van de systeemintegratie

Uit de marktconsultatie die is uitgevoerd, blijkt dat investeerders Wind op Zee als een volwassen markt zien. Er is sprake van groeiende belangstelling van investeerders en financiers. Ook blijkt uit de consultatie dat in de markt

Inzicht in kansrijke opties en financieringsmogelijkheden

consensus bestaat dat nul-subsidie het eindbeeld zou moeten zijn voor toekomstige Wind op Zee-projecten. Om dit eindbeeld te realiseren, zijn investeerders en financiers eensgezind over wat de twee belangrijkste prioriteiten zijn: het vergroten van het afzetpotentieel door vraagstimulering (onder meer via elektrificatie van de industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving) en het versnellen van de systeemintegratie (technische inpassing en marktinpassing). Als impact investor heeft het financieerbaar maken van de energietransitie voor Invest-NL hoge prioriteit. Wat Wind op Zee betreft, richt Invest-NL zich, mede op basis van dit rapport, vooral op investeringen die de vraag naar groene stroom versnellen (elektrificatie, conversie en opslagmogelijkheden). Doorbraaktechnologieën die de industrie helpen elektrificeren en verduurzamen, kunnen daarbij op onze interesse rekenen. Invest-NL ziet een rol weggelegd in het financieren van hoog-risicodragende innovatieve projecten en ondernemingen om zo de vraag naar en het aanbod van energie uit Wind op Zee te optimaliseren.

Vraagstimulering en het versnellen van de systeemintegratie zijn de twee belangrijkste prioriteiten.

Op basis van de inzichten en bevindingen heeft Invest-NL het ministerie van Economische Zaken en Klimaat geadviseerd om op de eerste plaats duurzame vraagstimulering te activeren en versneld te werken aan systeemintegratie (bijvoorbeeld door opslag en conversie te stimuleren). Daarnaast heeft Invest-NL een back-stop-onderzoek geadviseerd. Wanneer Wind op Zee-projecten vertragen, kunnen marktrisico's niet voldoende worden gemitigeerd. Een back-stop kan een onnodige vertraging (of zelfs stopzetten) van de lopende Wind op Zee-projecten voorkomen. Het rapport is in meerdere beleids- en wetgevingstrajecten gebruikt.

 [Zie onze website voor het volledige rapport](#)

Materialiteit

Wat onze stakeholders materieel vinden

Materiële thema's in stakeholderdialoog

In de stakeholderdialoog van april 2020 zijn ook de materiële thema's met onze stakeholders besproken. We kregen daaruit onder meer de volgende adviezen:

- In de materialiteitsmatrix alleen de thema's opnemen waar we ons met onze strategie extern op richten. De meer interne 'hoe'-thema's, zoals transparantie, stakeholder engagement, financiële soliditeit, Europese fondsen, kernwaarden, goed werkgeverschap en (gender)gelijkheid, niet in de matrix opnemen maar in het MVO-beleid, omdat die laatste meer samenhangen met de eigen bedrijfsvoering. Op deze manier blijft de matrix overzichtelijk en is het transparant wat de echte materiële thema's zijn. Dit advies hebben we opgevolgd.
- Circulaire economie expliciet opnemen als materieel thema. Circulaire economie hebben we opgenomen als een van onze primaire doelen in de strategie.
- De transitie naar een carbonneutrale en die naar een circulaire economie niet als twee separate thema's benaderen. In ons nieuwe strategisch plan 2021-2025 hebben we daarom beide thema's geïntegreerd.
- Biodiversiteit opnemen als materieel thema. Deze suggestie hebben we niet opgevolgd, omdat natuurherstel niet in onze kernactiviteiten is opgenomen, maar dit adresseren we in ons ESG- en MVO-beleid.
- Het thema Zorg ook toevoegen aan de materialiteitsmatrix: het thema heeft immers een plek in onze strategie, zij het ondergeschikt aan de transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie.

Overige punten die aan de orde kwamen:

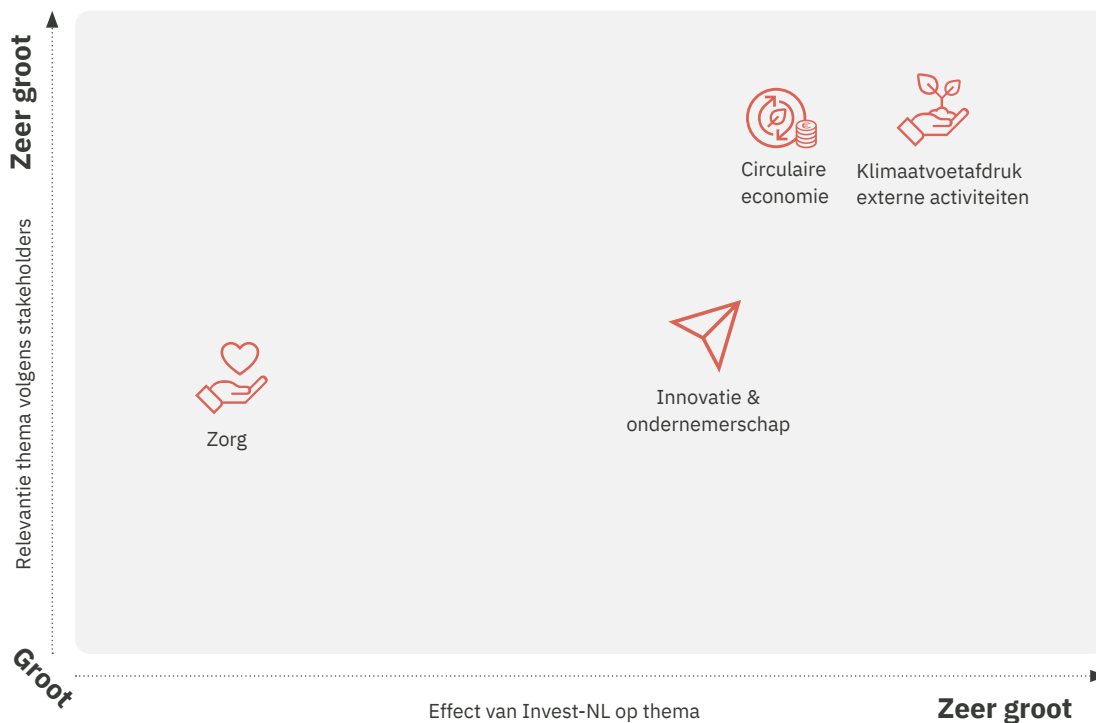
- Het belang van ketenverantwoordelijkheid werd benadrukt. Dit hebben we vervolgens in ons ESG- en inkoopbeleid geadresseerd;
- Het belang van opschalingscapaciteit, het nemen van risico's en bevorderen van innovatie voor de materiële thema's werd door de stakeholders onderkend;

Materialiteit

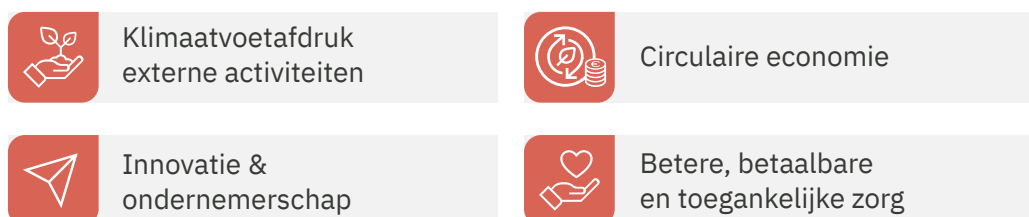
- Tegelijkertijd moesten wij constateren dat de stakeholders van mening waren dat Invest-NL er vooral is voor de grote transitithema's en minder ter bevordering van algemene innovatie- en ondernemingsfinanciering. Deze observatie is van belang, maar is wel strijdig met ons wettelijk mandaat, dat wel degelijk voorziet in activiteiten op dit gebied; daarvoor is aan de stakeholders begrip gevraagd.

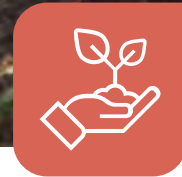
Op basis hiervan is door het managementteam de onderstaande materialiteitsmatrix vastgesteld.

Materialiteitsmatrix

De vier thema's uit de matrix zijn in 2020 geïntegreerd in het strategisch plan 2021-2025, dat in december officieel is goedgekeurd door het managementteam en de RvC. Ook onze aandeelhouder is hierover geconsulteerd. Op de volgende pagina's worden de vier materiële thema's uitgewerkt.

Klimaatvoetafdruk externe activiteiten

Omschrijving

De impact van de financieringen en activiteiten van Invest-NL op klimaat en leefomgeving.

Impact op de maatschappij

Om de klimaatdoelstellingen van Parijs te halen, moet in 2030 de totale wereldwijde CO₂-uitstoot zijn gereduceerd met 50%, en in 2050 met minimaal 80% ten opzichte van 1990. Reductie van de klimaatvoetafdruk (decarbonisatie) is daarmee de grootste maatschappelijke uitdaging van dit moment. Nederland heeft de potentie om aan deze transitie substantieel bij te dragen.

Materialiteit

Afbakening

Wij concentreren ons in eerste instantie op het terugbrengen van de CO₂-uitstoot. Dit is namelijk ook waaraan het succes van een transitie naar een carbonneutrale economie wordt afgemeten.

Ons doel

Het is onze ambitie om:

- het totale aantal op Nederland gerichte investeringen met risicokapitaal in de carbonneutrale en circulaire economie te verviervoudigen;
- in 2030 met onze eigen investeringen een jaarlijkse CO₂-reductie van 3 Mton tot stand te brengen.

Onze aanpak

De verviervoudiging van investeringen met venture capital in carbonneutrale en circulaire thema's kan niet worden bereikt door enkel de investeringen van Invest-NL zelf. Wij richten ons dus ook op het mobiliseren van kapitaal bij anderen (Europa, overheden, marktpartijen). De hoogste prioriteit wordt gegeven aan en het meeste kapitaal wordt gereserveerd voor financieringen die bijdragen aan een carbonneutrale en circulaire economie. De inschatting van de potentieel vermeden CO₂-emissies als gevolg van een financiering door Invest-NL is een belangrijk onderdeel van ons investerings- en engagementproces. We streven er naar om jaarlijks zo accuraat mogelijk over de absolute CO₂-uitstoot van de bedrijven in onze portefeuille te rapporteren en verdere verlaging hiervan mogelijk te maken.

Tijdens de stakeholderdialoog zijn wij erop gewezen dat het onverstandig is om de transitie naar een carbonneutrale en die naar een circulaire economie als twee separate thema's te benaderen. Als directe consequentie van deze stakeholderdialoog hebben wij in ons strategisch plan 2021-2025 beide thema's geïntegreerd. Hiermee voorkomen wij ook dat wij innovaties financieren die een bijdrage leveren aan de ene transitie, maar afbreuk doen aan de andere.

Materialiteit

Voortgang 2020

In 2020 is voor 13 mogelijke financieringscases de CO₂-emissie-impact in detail geëvalueerd. Hiervoor hebben we een impactkader opgesteld dat is gebaseerd op het Greenhouse Gas-protocol. Om de CO₂-bijdragen van onze financieringen te kunnen toewijzen aan Invest-NL, hebben we besloten om aan te sluiten bij de principes van het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). In 2020 zijn we ook lid geworden van PCAF.

Vooruitblik 2021

In 2021 wordt de manier waarop wij impact op dit gebied definiëren en meten verder verfijnd en gestandaardiseerd. Ook zal onze portefeuille naar verwachting een zwaarder accent op 'carbonneutraal en circulair' krijgen, omdat de niet per se daaraan gerelateerde financieringen van ons corona-steunprogramma TOPSS minder tijd zullen vragen.

Circulaire economie

Omschrijving

In een circulaire economie wordt gestreefd naar behoud van het productieve vermogen van onze planeet. Uitputting moet worden tegengegaan. En dus is het nodig om efficiënter om te gaan met schaarse grondstoffen en hergebruik, reparatie en recycling te bevorderen, en meer in zijn algemeenheid productiepatronen en consumptiegedrag te verduurzamen.

Impact op de maatschappij

De Nederlandse regering heeft de ambitieuze doelstelling uitgesproken om 50% circulair te zijn in 2030 en 100% in 2050. De materiaalconsumptie per capita in Nederland ligt nu nog 35% boven de OECD-benchmark, de hoeveelheid afval geproduceerd per capita ligt in Nederland nog ruim 60% boven deze benchmark⁵. Dat laat de urgentie en de omvang zien van de taak die Nederland heeft om te werken aan de transitie naar een circulaire economie.

⁵ Bron: World Bank report 'What a waste 2.0'.

Materialiteit

Afbakening

Invest-NL heeft in 2020 onderzocht waar de meeste impact kan worden gerealiseerd met investeringen in circulaire thema's en op welk vlak Invest-NL relatief de meeste waarde kan toevoegen. Naar aanleiding hiervan is besloten om ons met name te richten op de chemische industrie en daarbinnen op de rol van plastic.

Ons doel

Onze prioritaire ambities op dit gebied zijn:

- het totale aantal op Nederland gerichte investeringen met risicokapitaal in de carbonneutrale en circulaire economie te verviervoudigen;
- de plastic-recyclingcapaciteit in Nederland te verdubbelen.

Onze aanpak

De verviervoudiging van investeringen met venture capital in carbonneutrale en circulaire thema's kan niet worden bereikt door enkel de investeringen van Invest-NL zelf. Wij richten ons dus ook op het mobiliseren van kapitaal bij anderen (Europa, overheden, marktpartijen). De hoogste prioriteit wordt gegeven aan en het meeste kapitaal wordt gereserveerd voor financieringen die bijdragen aan een carbonneutrale en circulaire economie. Tijdens de stakeholderdialoog zijn wij erop gewezen dat het onverstandig is om de transitie naar een carbonneutrale en die naar een circulaire economie als twee separate thema's te benaderen. Als directe consequentie van deze stakeholderdialoog hebben wij in ons strategisch plan 2021-2025 beide thema's geïntegreerd. Hiermee voorkomen wij ook dat wij innovaties financieren die een bijdrage leveren aan de ene transitie maar afbreuk doen aan de andere.

Voortgang 2020

Invest-NL ontving in 2020 financieringsaanvragen voor de ontwikkeling van biobased plastic en de ontwikkeling van chemische recycling; proposities voor de ontwikkeling van circulaire producten en Product-as-a-Service kwamen minder vaak voor.

Materialiteit

Het ging vooral om bedrijven die een eerste commerciële proeffabriek willen bouwen. Gezien de lange termijn, het grote risico en de gevraagde bedragen zijn deze aanvragen precies de categorie waar Invest-NL zich op richt. Daarnaast is ons Business Development-team intensief betrokken bij de begeleiding van meerdere initiatieven. Voorbeelden zijn een bedrijf in de recycling van kritieke grondstoffen (CRM) en meerdere bedrijven die biobased plastic ontwikkelen of chemische recycling toepassen.

In 2020 is ook ons biobased impactkader ontwikkeld. Het gebruik van biobrandstoffen en -grondstoffen in de overgang naar een carbonneutrale en circulaire economie is maatschappelijk omstreden. Met het door ons ontwikkelde kader wordt op basis van impact een volgorde van prioriteiten bepaald die voor ons leidraad wordt bij keuzes inzake investeringen in circulaire thema's.

Vooruitblik 2021

In 2021 zal de manier waarop wij impact op dit gebied definiëren en meten verder verfijnd en gestandaardiseerd worden. Op dit moment hebben wij als meetbare bijdrage aan de transitie naar een circulaire economie het verdubbelen van de plastic-recyclingcapaciteit als ambitie gedefinieerd. De impact-indicatoren op dit vlak krijgen in 2021 nadere invulling. Ook krijgt onze portefeuille naar verwachting een zwaarder accent naar 'carbonneutraal en circulair' omdat de niet per se daaraan gerelateerde financieringen van ons corona-steunprogramma TOPSS minder tijd zullen vragen.

Innovatie & ondernemerschap

Omschrijving

Veel innovaties ontstaan bij start-ups op het grensvlak van wetenschap, innoveren, ontwikkelen, ondernemen en groeien. Succesvolle innovaties zijn niet alleen technisch bijzonder, maar worden ook schaalbaar door goed ondernemerschap en een weldoordachte marktbenadering. Juist de fase van vroege groei met een technologie die net wel of net niet klaar is om vermarkt te worden, is cruciaal voor dat succes. Een ambitie om Nederland innovatiever te maken, kan dus niet zonder aandacht voor het succes van start- en scale-ups. Ook tijdens onze stakeholderdialoog werd het belang benadrukt van opschalingscapaciteit, het nemen van risico's en het bevorderen van innovatie voor de transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie.

Impact op de maatschappij

Innovaties zijn cruciaal voor economische groei. Maar innovaties zijn ook riskant voor ondernemers. Kapitaal wordt geïnvesteerd, een markt vraag wordt verondersteld, gedrag van concurrenten is onbekend, er kan kortom ook veel mis gaan. Bij de innovaties die nodig zijn om grote transities (bijvoorbeeld richting een carbon-neutrale en circulaire economie) tot stand te brengen is dit nog meer het geval.

Materialiteit

De risico's zijn groter, ze bevinden zich niet slechts op het gebied van technologie, concurrentie en markt, maar ook op het gebied van beleid, regulering en governance; al die risico's tellen bij elkaar op en zijn onderling afhankelijk. Voor een ondernemer en een reguliere aanbieder van kapitaal is het risico daarmee niet meer in te prijzen. Er zijn dus partijen nodig die het risico wél durven te nemen. Dat is precies de rol die National Promotional Banks en Institutions zoals Invest-NL op zich nemen. Ze zijn daarmee een cruciale factor in het bevorderen van innovaties.

Afbakening

De begrippen start- en scale-up worden vaak door elkaar gebruikt. Ons gaat het om de cruciale rol die jonge, snelgroeiende innovatieve ondernemingen in onze economie vervullen. Zij komen vaak tot stilstand omdat essentiële skills ontbreken (ondernemen is iets heel anders dan een nieuwe techniek uitvinden) of omdat zij in de periode van snelle groei geen financiering kunnen vinden, bijvoorbeeld omdat er nog geen omzet is, geen positief resultaat, geen voorspelbare kasstroom of geen proeffabriek op commerciële schaal. Die fase heet ook wel 'valley of death': het informele kapitaal (friends and family) is uitgeput en de formele kapitaal aanbieders durven nog niet. In die fase levert Invest-NL een bijdrage. Voor Invest-NL is innovatie een voorwaarde voor het versnellen van grote maatschappelijk noodzakelijke transitie's. Innovatie heeft echter ook daarbuiten waarde, in allerlei markten en sectoren in onze samenleving. Bij het stimuleren en financieren van innovatie richt Invest-NL zich daarom ook niet exclusief op het financieren van innovaties van belang voor de grote transitie's van onze tijd, maar ook op het bevorderen van innovaties op andere plekken in onze economie. Innovatie en ondernemerschap is daarom ook een zelfstandig materieel thema binnen Invest-NL.

Ons doel

Het is onze ambitie om:

- het totale aantal op Nederland gerichte investeringen met risicokapitaal in de carbonneutrale en circulaire economie te verviervoudigen;
- de slagingskans van start-ups om door te groeien naar goed gefinancierde scale-ups in Nederland te verdubbelen.

Materialiteit

Onze aanpak

Voor beide doelstellingen geldt dat ze niet zullen worden bereikt met enkel de investeringen van Invest-NL. Daar zijn meer partijen voor nodig. Dus richten we ons ook op het mobiliseren van kapitaal bij anderen (Europa, overheden, markt-partijen) en op het samenwerken met partijen met vergelijkbare doelen, met name het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen en Techleap.

Voortgang 2020

In 2020 hebben we onder andere het onderzoek 'Scale-up Support for Energy & Climate Change' uitgevoerd. Daarin identificeren we de belangrijkste innovatie-ecosystemen en sleuteltechnologieën in Nederland die nodig zijn voor de transitie naar een carbonneutrale en circulaire economie. Centraal hierbij staan het commercialiseren van kennis en de uitdagingen die komen kijken bij het opschalen van innovaties van lab of pilot scale naar commerciële schaal.

Verder hebben we samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het EIF het Dutch Future Fund vormgegeven en gelanceerd, zijn we de samenwerking aangegaan met Techleap en hebben we een programma neergezet ('First Time Right') dat pioniers ondersteunt bij het opzetten van hun eerste commerciële projecten met technologische innovaties die het mogelijk maken de energietransitie te versnellen.

Vooruitblik 2021

In 2021 zullen twee nieuwe fondsen worden gelanceerd: een fonds voor Deep Tech en een fonds voor non-bancaire financiering van het MKB. Dit doen we samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het EIF. In 2021 zullen we in kaart brengen welke support en programma's er zijn die de innovatiecampussen in Nederland mogelijkkerwijs kunnen versterken. Ook wordt samen met het Nationaal Groeifonds gezocht naar manieren om elkaars positie bij de aanwending van publiek kapitaal te versterken.

Betere, betaalbare en toegankelijke zorg

Omschrijving

De Nederlandse gezondheidszorg staat de komende decennia voor grote uitdagingen. Invest-NL richt zich op innovaties en initiatieven met maatschappelijke impact die substantieel bijdragen aan betere, houdbare en voor iedereen betaalbare en toegankelijke zorg om zo bij te dragen aan een gezondere samenleving.

Impact op de maatschappij

In de wetsgeschiedenis die leidde tot de oprichting van Invest-NL, ging het ook vaak over het financieren van 'de' zorgtransitie. Dat is wellicht mede verklaarbaar in het licht van de belangrijke positie die Nederland inneemt op het gebied van medisch wetenschappelijk onderzoek en daaruit voortvloeiende innovaties. Onderzoek leidde echter ook tot de conclusie dat het veld zelf totaal verdeeld is over het antwoord op de vraag wat dan precies 'de' zorgtransitie is en in hoeverre financiering daarbij een probleem is. Vanuit die vaststelling heeft Invest-NL besloten zelf in beperkte mate en met een beperkt aantal prioriteiten te investeren in Life Sciences & Health en daarnaast vooral bestaande financiers te versterken door hen waar nodig te financieren.

Materialiteit

Afbakening

Het grootste probleem van de gezondheidszorg is het steeds grotere beslag op ons nationaal inkomen. Innovaties vergroten in het algemeen dat beslag. Het omkeren van die trend komt het dichtste bij wat een ‘transitie’ genoemd kan worden. Invest-NL kiest er daarom voor met name innovaties te financieren waarmee deze trend gekeerd kan worden. In die context hebben bijvoorbeeld alternatieve verdien- en ontwikkelmodellen van nieuwe medicatie onze nadrukkelijke aandacht. Een tweede prioriteit haakt ook aan bij de noodzaak de zorg betaalbaar te houden. Zo is het van belang om de zorg zoveel mogelijk weg te houden van de plek waar zorgverlening het duurste is: het ziekenhuis. In dat licht hebben innovaties onze aandacht die bijdragen aan de ‘Juiste Zorg op de Juiste Plek’, met als doel dat patiënten zelfstandig en zelfredzaam kunnen blijven en voor zorg niet per se naar het ziekenhuis hoeven.

Ons doel

In algemene zin worden innovaties in Life Sciences & Health door ons vooral indirect gefinancierd. Daarnaast is budget gereserveerd om de komende twee jaar zelf te investeren in de hierboven genoemde specifieke prioriteiten. Het is ons doel dat budget in 2022 geïnvesteerd te hebben.

Onze aanpak

Invest-NL heeft een klein team met eigen experts op het gebied van (financiering van) Life Sciences & Health en kan terugvallen op een uitgebreid netwerk aan partners en fondsen waarmee we onze veelal indirecte financieringen kunnen vormgeven.

Voortgang 2020

We hebben in het verslagjaar veldonderzoek gedaan en vervolgens de prioriteiten vastgesteld op basis waarvan we in een behoefte konden voorzien. Vervolgens is op basis van die prioriteiten de markt benaderd met het oog op concrete financieringen door of opdrachten voor Invest-NL. Toen de coronapandemie uitbrak, werd tijdelijk prioriteit gegeven aan het waar nodig financieren van Nederlandse ondernemingen die een cruciale rol konden vervullen bij het bestrijden van de pandemie (medicijnen, vaccins, medtech). Hier werd veel tijd in gestoken maar dit leidde uiteindelijk niet tot concrete financieringen.

Materialiteit

In 2020 werd het Dutch Future Fund (DFF) door Invest-NL gelanceerd. Dit fonds is thema-agnostisch; de verwachting is dat veel Venture Capital-fondsen die in Life Sciences & Health investeren financiering uit DFF zullen vragen. In de praktijk lijkt dit ook te gebeuren. Hierop anticiperend is een aantal nadere ESG-criteria bepaald waaraan deze VC-fondsen door de fondsmanager (EIF) getoetst kunnen worden.

Ten slotte heeft ons coronasteunprogramma TOPSS ook veel aanvragen vanuit Life Sciences & Health aangetrokken. De eerste financiering die Invest-NL in 2020 en daarmee in zijn bestaan realiseerde, was een TOPSS-financiering in het bedrijf ViCentra, een producent van een technologisch innovatief insulinepompsysteem voor diabetespatiënten.

Vooruitblik 2021

Nu de strategische prioriteiten zijn bepaald, het DFF is opgericht en het TOPSS-programma wordt afgerond, zal in de loop van 2021 de aandacht verschuiven naar het voorbereiden en doen van eigen financieringen binnen deze prioriteiten.

Investering ViCentra: € 4 miljoen

De eerste transactie in 2020

Risicokapitaal voor innovatie in gezondheidszorg

De eerste investering van Invest-NL in juli 2020 betrof ViCentra. Deze investering kwam tot stand in het kader van TOPSS, het programma dat werd geïntroduceerd om innovatieve bedrijven te helpen die door de coronapandemie hun geplande financiering in gevaar zagen komen.

Invest-NL investeert € 4 miljoen in de vorm van een converteerbare lening. Naast Invest-NL zijn ook de huidige aandeelhouders van ViCentra als co-financier betrokken bij de transactie: de Nederlandse venture capital-bedrijven Inkef Capital, LSP, Health Innovations en Kreos Capital.

De eerste transactie in 2020

Opschalen

ViCentra is een innovatieve scale-up die met zijn Kaleido-insulinepompsysteem actief is in de markt voor medische technologie voor de behandeling van diabetes. De financieringsronde stelt ViCentra in staat te werken aan de opschaling van de productie en verder te groeien in Nederland. Daarnaast wil het bedrijf op korte termijn internationaal opschalen in Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Bevestiging van potentieel van onze technologie

Frans Cromme, CEO ViCentra: “Dit is een belangrijke stap voor ViCentra op een cruciaal moment. Wij zullen het kapitaal gebruiken om onze productie te verhogen, verbeteringen door te voeren in het product en commercieel uit te breiden naar andere landen. De beslissing van Invest-NL om mee te investeren, helpt enorm om verder op te schalen en bevestigt het potentieel van onze technologie. Ons Kaleido-insulinepompsysteem kan zo meer mensen bereiken en hun leven met type 1-diabetes helpen te verbeteren.”

Risicokapitaal voor innovatieve scale-ups

Dit is waarom Invest-NL is opgericht: innovatieve, snelgroeiende Nederlandse bedrijven voorzien van risicokapitaal, zodat ze sneller verder kunnen opschalen. In dit bijzondere geval ging het om een innovatieve scale-up die door de coronapandemie zijn geplande financiering in gevaar zag komen.

Medewerkers en organisatie

Eén team, één taak

In ons eerste operationele jaar hebben we veel aandacht besteed aan het bouwen van een solide fundament voor onze organisatie. Daarbij lag onze focus op het creëren van een inspirerende omgeving voor getalenteerde professionals met een gedeelde maatschappelijke missie.

HR in cijfers

Medewerkers en organisatie

**Durf
Professioneel
Bevlogen
Energiek
Toekomstgericht**

IN

NL

Ons HRM-beleid

Een bevlogen, vitaal team met een missie

Om onze strategische doelen te kunnen realiseren, hebben we een diversiteit aan talenten nodig. Invest-NL wil hun een uitdagende, stimulerende omgeving bieden, waarin zij persoonlijk en als team het verschil kunnen maken. Minstens zo belangrijk vinden we de manier waarop we onze doelen halen. We zijn ervan overtuigd dat wij succesvoller zijn door te werken vanuit onze kernwaarden, die wij in 2020 als organisatie gezamenlijk hebben vastgesteld:

- durf
- professioneel
- bevlogen
- energiek
- toekomstgericht.

Deze waarden vertalen we door in alle HRM-processen en instrumenten, van werving en selectie en onboarding tot en met performance-management.

Met een proactief HRM-beleid wordt onze strategie optimaal ondersteund.

Dit beleid ziet toe op:

- strategische personeelsplanning: het tijdig aantrekken van talent;
- een uitdagende leer- en ontwikkelomgeving;
- toegankelijk en modern leiderschap: Invest-NL is een platte organisatie, met aandacht voor teambuilding en diversiteit. We ambiëren één team, één taak, met een open feedbackcultuur;
- vitaliteit en welzijn: in onze ambitieuze werkomgeving met gedreven medewerkers letten wij er scherp op dat iedereen zich mentaal en fysiek fit blijft voelen. Wij zijn ervan overtuigd dat we als organisatie en als team maximaal tot bloei komen als we het werk doen dat we leuk vinden en waar we goed in zijn, met voldoende tijd en gelegenheid voor ontspanning en privéleven.

Goed werkgeverschap

Goed werkgeverschap is belangrijk, intern in de verhouding tot onze medewerkers maar ook extern, op de arbeidsmarkt richting onze potentiële collega's. Wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn, met een team waarin iedereen zichzelf kan zijn,

Medewerkers en organisatie

gelijke kansen krijgt en alles uit zichzelf kan halen, ongeacht gender, afkomst, leeftijd of geaardheid. Diversiteit aan achtergronden en gezichtspunten maakt ons sterker en succesvoller. De focus op maatschappelijk rendement, de vele publieke en private stakeholders en de totstandkoming van Invest-NL vanuit het mandaat met alle daaraan gekoppelde verwachtingen zorgen voor een extra complex werkveld. Dat maakt het werken binnen Invest-NL uitdagend en vraagt een creatieve en ondernemende instelling van al onze medewerkers.

Het is onze ambitie om te investeren in de ontwikkeling van de organisatie. Medewerkers krijgen - wanneer zij laten zien dat zij dit aankunnen - snel verantwoordelijkheid. Vanzelfsprekend biedt Invest-NL goede arbeidsvoorwaarden: ook dat hoort bij goed werkgeverschap. Hoewel wij niet onder een cao vallen, volgen wij in grote lijnen de cao voor banken. Zo hebben wij ons salarishuis gebenchmarkt op de mediaan van de financiële sector en volgen wij voor indexatie in beginsel deze cao. Zo zorgen wij ervoor dat Invest-NL een goede positie kan innemen op de arbeidsmarkt en medewerkers ook op deze manier aan zich kan binden. Invest-NL is niet aangesloten bij een overkoepelende vereniging of belangenorganisatie.

Belangrijke ontwikkelingen in 2020

Ons eerste jaar: bouwen aan onze organisatie

Voor onze organisatie was 2020 het jaar van opbouwen. We zijn in 2020 gestart met 32 medewerkers (33,8 fte) en sloten het jaar af met 59 medewerkers (62,7 fte), waarmee de geprognoseerde groei is gerealiseerd¹. We hebben voornamelijk geworven via online kanalen, zoals onze eigen website, algemene en specifieke vacatureplatforms en social media zoals LinkedIn. Voor een aantal posities hebben we een recruitmentbureau ingeschakeld. Ook hebben we in 2020 10 stagiaires bij ons in de organisatie werkzaam gehad.

Dit eerste jaar van Invest-NL was een leerervaring voor ons groeiende team. Dat schept een band. We hebben een aantal gezamenlijke in-house opleidingen aangeboden. Daarnaast hebben we veel informatie en ideeën gedeeld over onze strategie en cultuur. Doel hiervan was om met elkaar duidelijk te krijgen waar wij ons als Invest-NL voor inzetten (dus wat we doen), maar ook hoe we zaken doen en ons presenteren en gedragen.

¹ Volgens de Cao Banken is een fulltime equivalent (fte) gelijk aan 36 uur; bij Invest-NL heeft een groot aantal medewerkers een contract voor 40 uur (= 1,11 fte).

Medewerkers en organisatie

Medewerkers worden op een continue basis meegenomen in belangrijke ontwikkelingen: van de start van nieuwe collega's of leden van de Raad van Commissarissen en de totstandkoming van financieringen tot de inhoud van (personeels)regelingen. In het verslagjaar hebben we dit vooral online georganiseerd, onder meer in een wekelijks informeel 'inloop'-uurtje, per mail en in speciaal georganiseerde sessies.

Diversiteit en inclusie

Begin 2020 hebben we een analyse gemaakt van de samenstelling van de organisatie, waarbij we hebben gekeken naar de verhouding man/vrouw, leeftijd en salarisgroep. Dit gaan wij begin 2021 herhalen, zodat wij inzicht hebben in de diversiteit van het team van Invest-NL en daar waar nodig kunnen bijsturen. De afdeling HR is op dit vlak voor de business uitdager en adviseur, onder meer bij het aannemen, ontwikkelen en laten doorgroeien van medewerkers.

Bij het aannemen van nieuwe collega's besteden we bewust aandacht aan diversiteit en inclusie: vanaf het moment dat kandidaten worden uitgenodigd tot en met het selectiegesprek letten we zorgvuldig op deze aspecten. Met name bij Capital en Business Development kan het een uitdaging zijn om een goed gender-evenwicht tot stand te brengen. Zowel in de relevante opleidingen als in de financiële sector zelf zijn vrouwen ondervertegenwoordigd.

Invest-NL vindt het belangrijk om ook studenten een kans te bieden om ervaring op te doen. Daarom hebben wij al in ons eerste jaar 10 stagiaires verwelkomd.

Uiteindelijk willen we groeien naar een organisatie die een evenwichtige afspiegeling is van onze maatschappij. Niet alleen omdat dat past bij een maatschappelijk betrokken organisatie, maar wij zijn er ook van overtuigd dat we succesvoller zijn met een divers, inclusief team. We hanteren hiervoor (vooralsnog) geen kwantitatieve doelstelling.

Medewerkers en organisatie

Extra uitdagingen door pandemie

De coronapandemie heeft ons voor de nodige uitdagingen gesteld. Sollicitatieprocedures werden grotendeels online gedaan en de onboarding van nieuwe collega's op kantoor was vaak niet mogelijk vanwege de veiligheidsmaatregelen, en ook dat hebben we dus zoveel mogelijk digitaal gedaan. Om een veilige werkomgeving te waarborgen, hebben we tijdens de versoepelingen in de zomer duidelijke afspraken gemaakt wie er op kantoor konden samenwerken. Verder werkte iedereen zoveel mogelijk thuis. Die omschakeling is goed verlopen, maar heeft zeker iets extra's gevraagd van onze medewerkers, van wie een groot aantal kinderen heeft op de basisschool. Alle medewerkers hebben een thuiswerkvergoeding gekregen van € 500 om thuis een goede werkplek te kunnen inrichten. Verder hebben we op verschillende manieren gezorgd voor verbinding en motivatie. Zo kreeg iedereen een Invest-NL-paraplu als stimulans om regelmatig naar buiten te gaan met inachtneming van de coronamaatregelen, en hebben we een aantal online social events gehouden met elkaar.

In 2020 bedroeg het ziekteverzuim gemiddeld 1,9%. Dit is laag ten opzichte van de benchmark van 3% die wordt gehanteerd en die is gebaseerd op het gemiddelde ziekteverzuim van financiële instellingen. In het laatste kwartaal hebben we het ziekteverzuim wat zien toenemen.

Vertegenwoordiging van medewerkers

Vanaf onze start hebben we voor Invest-NL een personeelsvertegenwoordiging ingesteld, gelijkwaardig aan een ondernemingsraad (OR). Met het bereiken van een bestand van 50 medewerkers is de personeelsvertegenwoordiging omgezet naar een formele OR.

Medewerkers en organisatie

Agenda 2021

Waar 2020 het jaar was van de organisatie neerzetten, gaan we 2021 gebruiken om die contouren verder in te vullen. Het team zal worden uitgebreid met nog eens 21 nieuwe collega's gedurende het jaar. Daarnaast zullen de rollen en rolverdeling binnen de organisatie verder worden uitgewerkt, inclusief de daarbij passende waardering. Ons HRM-beleid wordt verder uitgebouwd, met als belangrijke pijlers performancemanagement en opleiding en ontwikkeling. Daarbij ligt de focus op zelfregie, regelmatige evaluatie en open onderlinge feedback. Ook hebben we in 2021 een medewerkertevredenheidsonderzoek op de agenda staan en wordt een vertrouwenspersoon benoemd. Om met ons bevlogen en vitale team continu het verschil te maken, wordt dit jaar bovendien verder lading gegeven aan onze kernwaarden.

Medewerkers aan het woord

“Een briljant idee alleen is niet genoeg om impact te maken. Het gaat ook om de mensen erachter, de manier waarop bedrijven georganiseerd zijn en de afspraken die gemaakt zijn. Wij hebben mensen die dit heel goed kunnen analyseren.”

Aart Kooiman
Impact Engineer

“Een team met een diverse samenstelling en gedeelde motivatie. Wij willen bijdragen aan een duurzamer Nederland.”

Mireille Ruberg
Senior Financial Risk Manager

“We willen financieerbaar maken wat wellicht niet financieerbaar lijkt. En daarvoor moet je buiten de gebaande paden durven te gaan.”

Stephan Falcão Ferreira
Business Development Analyst

“Iedereen bij Invest-NL heeft de wens om de wereld een beetje beter te maken. Dat geeft veel energie.”

Marlou Kortstee
Investment Analyst

“We werken samen met bijzondere ondernemers die het verschil willen maken en niet opgeven bij tegenwind.”

Abo Rassa
Senior Business Development Manager

 [Lees alle medewerkersverhalen op onze website](#)

Samenwerking EBN en Invest-NL

Nederland energieneutraal

Transitie naar aardgasvrij wonen

Nederland wil in 2050 zeven miljoen woningen en één miljoen gebouwen aardgasvrij maken. Daarvoor moet flink wat gebeuren. Als eerste stap moeten in 2030 de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen verduurzaamd zijn. Dat gaat wijk voor wijk.

Uitgangspunt in deze transitie is dat gemeenten de regierol hebben, dicht bij de burger. Maar deze transitie houdt niet op bij de gemeentegrenzen. Daarom werken overheden, inwoners, het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties in 30 regio's samen aan een Regionale Energiestrategie (RES). Een RES is een regionaal samenwerkingsverband voor de ruimtelijke inpassing van de energietransitie, met als doel de doorvertaling van de nationale klimaatdoelstellingen op regionaal niveau. Daarmee ondersteunt de RES de regio's bij het maken van keuzes, bijvoorbeeld voor de regionale warmtevoorziening. Dit is een enorme klus, die verder gaat dan enkel een technische invulling van de huidige warmtevraag. Aspecten als betaalbaarheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid en rechtvaardige verdeling komen allemaal aan bod bij de afweging van de keuzes. Dat bepaalt mede de uit-

Nederland energieneutraal

voerbaarheid van deze transitie. Dit zijn essentiële en complexe vraagstukken, waar de regio's mee worstelen. Er is nog een enorme weg te gaan om van ambities te komen tot de uitvoering.

Warmtetransitie: naar een fossielvrije warmtevoorziening

De transitie naar een fossielvrije warmtevoorziening is tegelijkertijd een kans voor Invest-NL om de beoogde impact te helpen realiseren door de noodzakelijke investeringen van de grond te krijgen en toe te werken naar financierbare business cases. Medio 2020 is Invest-NL een samenwerking gestart met Energie Beheer Nederland (EBN) om de RES Rotterdam Den Haag (RES RDH) te ondersteunen in dit proces. Met als eerste stap een haalbare en optimale Regionale Structuur Warmte (RSW).

Ontwerpkeuzes

Medio 2021 zal de RSW onderdeel zijn van de regionale besluitvorming om te komen tot fundamentele ontwerpkeuzes voor de regionale warmtevoorziening (op technisch en economisch vlak). Samen werken we aan een ontwerp om een efficiënte en effectieve uitvoering op regionaal niveau te organiseren, met het oog op de klimaatdoelstellingen van 2030 en 2050. De organisatorische invulling van deze opgave zal doorslaggevend zijn voor de uitvoerbaarheid en daarmee haalbaarheid van de regionale warmtetransitie. Financierbaarheid maakt daar uiteraard integraal deel van uit. Voor de uitvoering en analysewerkzaamheden in het kader van deze samenwerking hebben EBN en Invest-NL gekozen voor professionele ondersteuning door een consortium bestaande uit Royal HaskoningDHV, Gradyent en Fakton. Het eindrapport van het consortium zal worden gedeeld met andere RES'en, zodat zij opgedane kennis en inzichten kunnen gebruiken. De regionale aanpak die in de maak is, zal tevens worden gedeeld om de RES'en te ondersteunen in deze warmtetransitie. Naast de concrete invullingsvraagstukken worden de inzichten en resultaten van de samenwerking ook gedeeld met het

Nederland energieneutraal

ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor nieuw beleid en nieuwe regelgeving op het vlak van de warmtetransitie. Ook kunnen op die manier inzichten worden gedeeld over de manier waarop warmte-infrastructuur kan worden gefinancierd, risico's moeten worden verdeeld en eventuele onrendabele toppen moeten worden gesubsidieerd.

“De RES Rotterdam Den Haag heeft de samenwerking met EBN en Invest-NL als zeer waardevol ervaren. De extra inzet en kennis van deze partijen hebben geleid tot een verdiepend inzicht in de regionale warmtekansen en concrete onderbouwing hiervan. Dankzij deze inzichten hebben we een Regionale Structuur Warmte in de RES 1.0 kunnen opstellen, die inzichtelijk maakt waar kansen liggen en waar nadere uitwerking nodig is. Dit biedt concrete handvatten voor realisatie door middel van uitvoeringsprogramma's”, vertelt Stephan Brandligt, voorzitter Stuurgroep Energiestrategie regio Rotterdam Den Haag.

Financiële resultaten 2020

2020 was het eerste (verlengde) boekjaar van Invest-NL. In dit eerste jaar is een start gemaakt met de investerings- en ontwikkelingsactiviteiten.

Ontwikkellactiviteiten

De kosten voor de ontwikkelactiviteiten binnen Invest-NL Business Development B.V. worden volledig gefinancierd vanuit een subsidie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De kosten over het boekjaar 2020 kwamen uit op € 6,9 miljoen en bestonden voor € 4,3 miljoen uit personeelskosten voor zowel de uitvoerende als ondersteunende functies. Daarnaast werd € 1,4 miljoen besteed aan externe expertise op het gebied van onder andere juridisch, technisch en financieel advies, alsmede marktonderzoek direct ten bate van deze ontwikkelactiviteiten. € 1 miljoen werd besteed aan operationele kosten waaronder ICT en huisvesting. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft in het meerjarenkader een subsidie begroot van € 10,27 miljoen per jaar voor de 4-jaarsperiode 2020-2023 (indexatie is nog niet toegepast op dit bedrag).

Investeringsactiviteiten

Inzake de investeringsactiviteiten heeft Invest-NL € 241 miljoen gecommiteerd aan in totaal 10 investeringen. € 150 miljoen daarvan betreft het commitment inzake het Dutch Future Fund in samenwerking met het EIF. Van deze € 241 miljoen was ultimo 2020 ruim € 27,6 miljoen uitgekeerd, waarvan € 5,9 miljoen een uitkering betreft aan het EIF ten bate van fondsinvesteringen. Deze uitkering is in de jaarrekening onder Overige activa verantwoord. Deze uitkeringen hebben kunnen plaatsvinden vanuit de eerste kapitaalstorting van € 50 miljoen, die onderdeel uitmaakt van de totale kapitaalbegroting door de Nederlandse overheid van in beginsel € 1,7 miljard.

Zoals hierboven gesteld, worden de kosten voor de ontwikkelactiviteiten binnen Invest-NL Business Development B.V. volledig gefinancierd vanuit een subsidie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Dit betekent dat het geconsolideerde resultaat daarmee gelijk is aan het resultaat voortkomend uit de investeringsactiviteiten.

Financiële resultaten 2020

Het geconsolideerde nettoresultaat van Invest-NL over het eerste boekjaar was € 6,3 miljoen negatief. Dit resultaat is conform de verwachting dat Invest-NL een aantal jaren een negatief resultaat zal genereren voordat de investeringsportefeuille substantiële positieve baten kan genereren.

Er werden rente- en provisiebaten verantwoord van in totaal € 0,7 miljoen. Daarentegen werden management fees voor het Dutch Future Fund verantwoord van € 0,7 miljoen als kosten van de omzet, waardoor de netto-inkomsten nihil waren. Het betreft hier het management voor het bovengenoemde mandaat dat door het EIF wordt uitgevoerd.

Het nettoresultaat van € 6,3 miljoen is opgebouwd uit € 4,7 miljoen kosten en € 1,6 miljoen aan voorzieningen. De kosten bestonden uit personeelskosten voor zowel uitvoerende als ondersteunende functies (€ 3,1 miljoen), operationele kosten waaronder ICT en huisvesting (€ 1,2 miljoen) en adviseurskosten (€ 0,4 miljoen).

De voorzieningen betreffen standaardvoorzieningen die vanuit IFRS-regelgeving worden getroffen bij het aangaan van niet uit de balans blijkende verplichtingen en zijn daarmee niet een gevolg van verslechtering van de kredietwaardigheid gedurende de verslagperiode. In dit geval gaat het om ETFF-garanties die op basis van de Machtigingswet Oprichting Invest-NL bij oprichting zijn overgedragen aan Invest-NL en daarnaast om verplichtingen ten aanzien van nieuw afgesloten converteerbare leningen.

Invest-NL waardeert alle huidige investeringen op reële waarde. Er zijn in het boekjaar geen materiële waardeveranderingen verantwoord van de investeringen doordat de meeste investeringen nog maar van heel korte duur zijn en het daarnaast vroege fase-investeringen betreft waarvan pas vaak na een wat langere termijn op basis van bedrijfsontwikkelingen kan worden bepaald wat de waardeontwikkeling is. In de jaarrekening wordt verder gespecificeerd hoe Invest-NL tot de waardebepaling van zijn investeringen is gekomen.

Doordat Invest-NL bij oprichting de kapitaalstorting heeft ontvangen, die in de loop van 2020 gedeeltelijk is uitgekeerd in investeringen, heeft Invest-NL positieve saldi aangehouden op de bankrekening, wat heeft geleid tot € 0,2 miljoen aan negatieve creditrente.

Vooruitblik 2021

Leren en leveren

Voor Invest-NL wordt 2021 het jaar waarin we voortbouwen op alles wat we in het eerste jaar van ons bestaan hebben geleerd. De vijfjarenstrategie 2021-2025 staat, de teams zijn bijna compleet, de ambities zijn helder, de portefeuille wordt gevuld; die lijn trekken we door in 2021.

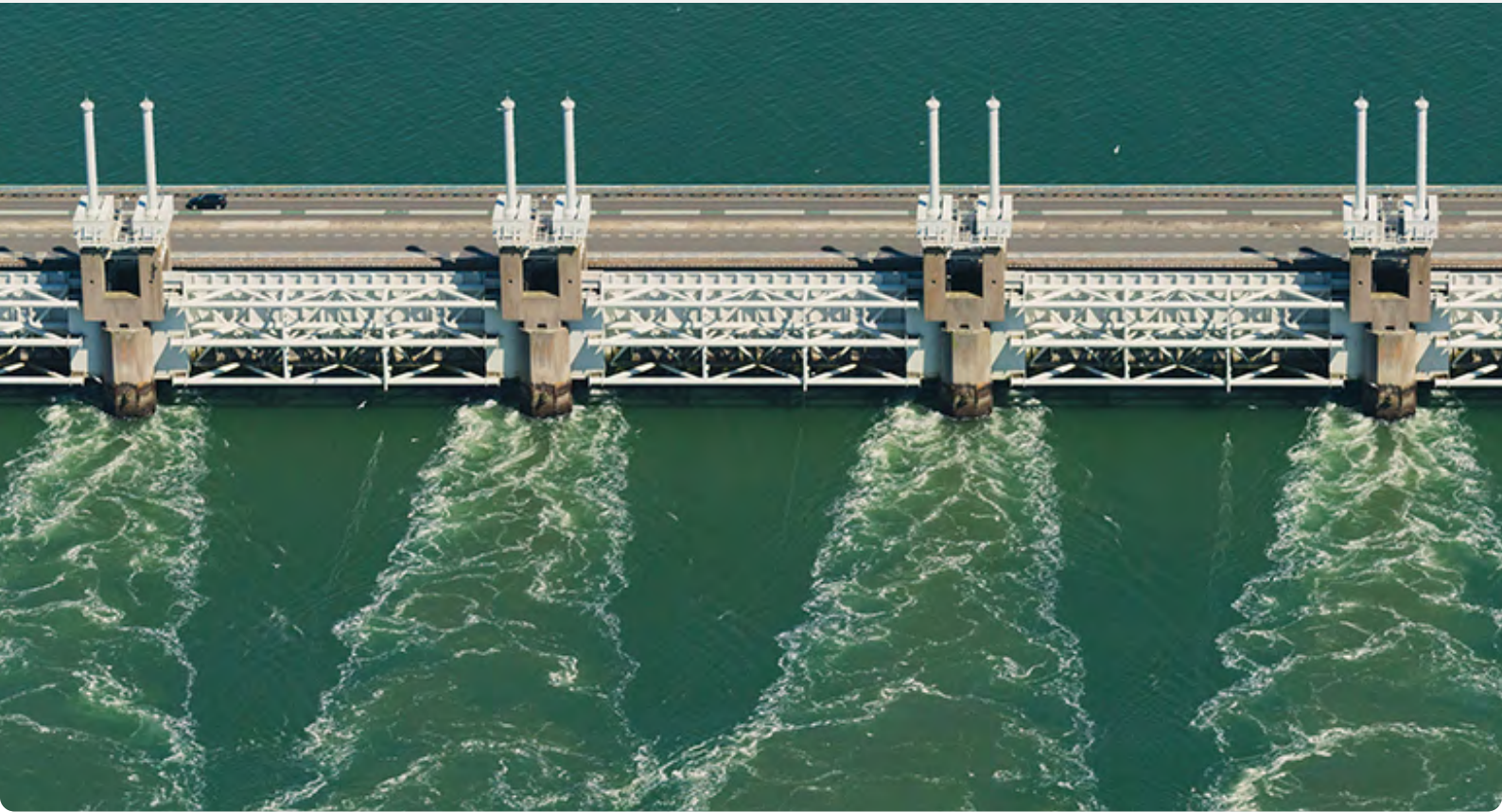
Financiën

Met de bijdrage van € 10,6 miljoen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat financieren we in 2021 de kosten van onze Business Development-activiteiten zoals die passen in het met het ministerie overeengekomen jaarplan. Doordat het Capital-team en de ondersteunende diensten in 2021 op volle sterkte komen, maken we meer kosten voor onze investeringsactiviteiten. Daarnaast zullen we mandaten aan derden verstrekken, die gepaard gaan met aanvullende management fees. We verwachten dat we pas substantiële baten kunnen genereren uit onze investeringsactiviteiten als die echt goed op stoom zijn gekomen.

Invest-NL doet investeringen met een hoog risicoprofiel. Dat betekent dat er de komende jaren sprake zal zijn van substantiële op- en afwaarderingen van investeringen. Doordat we naar verwachting de meeste daarvan op reële waarde waarderen, is de kans op een volatiele resultaatontwikkeling op investeringsniveau reëel. Op portefeuilleniveau zal deze resultaatontwikkeling op langere termijn afvlakken, niet alleen doordat we spreiding aanbrenge binnen de portefeuille, maar ook dankzij de inzet van Europese garanties. Daarbij is de verwachting dat Invest-NL in de opbouwfase een aantal jaren negatieve resultaten zal genereren alvorens het break-even-punt wordt bereikt.

Initiatieven

Samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zetten we een fonds voor Deep Tech op. Naast de bestaande samenwerking in het Dutch Future Fund lanceren we samen met het ministerie en het EIF ook een fonds voor non-bancaire financiering van het MKB.

We pakken daarmee door op onze ambitie om maximaal gebruik te maken van Europese faciliteiten voor de Nederlandse economie. Met het Nationaal Groeifonds zoeken we mogelijkheden om elkaar aan te vullen en te versterken.

Onze ambitie in 2021 is het verdubbelen van de portefeuille, waarbij we toewerken naar steeds grotere en risicovollere transacties met impact. De ene keer door zelf mee te doen, de andere keer door vroegtijdig met andere partijen om de tafel te zitten. Maar ook door marktonderzoek te doen, proposities te verbeteren en financieringsinstrumenten te ontwikkelen.

Ook voltooiën we de werving voor onze Capital- en Business Development-teams. Eind 2021, twee jaar na oprichting, zijn we met 80 medewerkers op volle sterkte. We stroomlijnen onze interne processen en prioriteiten om zo het tempo van de laatste maanden van 2020 vast te houden en te versnellen. Invest-NL zal steeds vaker te zien zijn op online media, seminars en congressen: onze kennis over impact en onze ervaring in investeren willen wij graag delen.

Morgen mogelijk maken, dat blijft onze inspiratie, ook in 2021.

3. Governance & Risicomanagement

Managementteam

Wouter Bos
(1963, Nederlands)

CEO en statutair bestuurder
Invest-NL N.V.

In dienst als directielid sinds
12 december 2019

Achtergrond

Combineert bestuurservaring in zowel de private als de publieke sector met een sterke betrokkenheid bij de maatschappelijke thema's waar Invest-NL zich op richt. Wouter begon zijn loopbaan bij Shell in binnen- en buitenland en vervulde vervolgens diverse politieke rollen: als Tweede Kamerlid (1998-2002), staatssecretaris van Financiën (2000-2002), fractievoorzitter PvdA (2003-2007) en minister van Financiën (2007-2010). Hierna werd hij partner bij KPMG en vervolgens bestuursvoorzitter van VUmc. Sinds oktober 2018 is Wouter als kwartiermaker betrokken bij de voorbereiding en oprichting van Invest-NL.

Verantwoordelijkheden

Wouter Bos is CEO en voorzitter van het Managementteam. Hij is eindverantwoordelijk naar de aandeelhouder en toezichthouder van Invest-NL.

Leo Holwerda
(1969, Nederlands)

Directeur Capital en statutair
bestuurder Invest-NL Capital N.V.

In dienst als directielid sinds
13 december 2019

Achtergrond

Heeft ruime ervaring als ondernemer en investeerder. Hij werkte onder andere bij ABN AMRO Participaties, Waterland en De Hoge Dennen, waar hij aan de basis heeft gestaan van uiteenlopende investeringen in venture capital en private equity. Leo was later directeur-eigenaar van een confectiebedrijf met vestigingen in diverse landen en eigenaar van een zakelijk financieel-strategisch adviesbureau, dat onder meer bedrijven in de energiesector adviseerde. Sinds juni 2017 is Leo betrokken bij de oprichting van Invest-NL.

Verantwoordelijkheden

Leo is lid van het Managementteam en geeft als directeur van Invest-NL Capital N.V. leiding aan het team investment-professionals.

Joanne de Jonge
(1977, Nederlands)

Directeur Strategy en statutair
bestuurder Invest-NL Business
Development B.V.

In dienst als directielid sinds
13 december 2019

Achtergrond

Heeft brede technische, commerciële en financiële ervaring in de energiesector. Joanne vervulde uiteenlopende technische en commerciële functies bij Shell in binnen- en buitenland. Voordat ze bij Invest-NL in dienst kwam, werkte Joanne als Business Development Manager bij Oranje-Nassau Energie B.V., waarbij zij zich onder meer richtte op acquisities, financiering en joint venture management.

Verantwoordelijkheden

Joanne is lid van het Managementteam en verantwoordelijk voor de aansturing van Strategie & Impact, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, Europese relaties, Marketing & Communicatie en Human Resources.

Managementteam

Jan Pieter Postma
(1975, Nederlands)

Directeur Finance & Risk en statutair bestuurder Invest-NL Capital N.V.

In dienst als directielid sinds
13 december 2019

Achtergrond

Heeft meer dan 20 jaar ervaring in het bankwezen; binnen ABN AMRO vervulde hij diverse managementrollen. Na de overstap naar Triodos Bank heeft Jan Pieter zich ontwikkeld op het gebied van finance, risk & control. Daarnaast heeft hij onder andere de ontwikkeling van de eerste duurzame hypotheek en investeringen in groene obligaties geïnitieerd. In zijn laatste rol was hij binnen de Triodos Bank Nederland-directie verantwoordelijk voor Finance & Risk.

Verantwoordelijkheden

Jan Pieter is lid van het Managementteam en verantwoordelijk voor de aansturing van Finance & Risk, Legal & Compliance, ICT, facilitaire zaken en het secretariaat.

Anne Mieke van der Werf
(1971, Nederlands)

Directeur Business Development en statutair bestuurder Invest-NL Business Development B.V.

In dienst als directielid sinds
13 december 2019

Achtergrond

Heeft meer dan 20 jaar business development-ervaring, met name binnen de schone-energiesector. Anne Mieke werkte als zelfstandig ondernemer, investeerder en in diverse functies bij multinationale ondernemingen. Ze was onder andere directeur Energie & Klimaat bij Triodos Investment Management en Business Developer bij Shell Renewables. Voordat zij startte bij Invest-NL richtte ze een investeringsfonds op voor de verduurzaming van voedselketens.

Verantwoordelijkheden

Anne Mieke is lid van het Managementteam en verantwoordelijk voor de aansturing van het Business Development-team.

Raad van Commissarissen

Jan Nooitgedagt
(1953, Nederlands)

- Huidige zittingsperiode: 2019 – 2023
- Voorzitter van de Raad van Commissarissen sinds 12 december 2019
- Voorzitter van de Remuneration & Nomination Committee en lid van de Audit & Risk Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Jan Nooitgedagt bekleedde diverse functies binnen EY, waaronder bestuursvoorzitter van Ernst & Young Nederland en België. Ook was hij werkzaam als CFO van Aegon. Nu is hij onder andere voorzitter van de Raad van Commissarissen van PostNL, commissaris bij Rabobank en bestuurslid van de Fiep Westendorp Foundation.

Marilou van Golstein Brouwers
(1958, Nederlands)

- Huidige zittingsperiode: 2020 – 2024
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 april 2020
- Lid van de Remuneration & Nomination Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Marilou van Golstein Brouwers heeft circa 30 jaar via verschillende functies bijgedragen aan het succes van Triodos Bank. Haar laatste functie was die van directievoorzitter van Triodos Investment Management. Op dit moment is zij onder andere voorzitter van de Raad van Commissarissen van BRAC International Holdings BV, lid Raad van Toezicht Stichting BRAC International, voorzitter van de Raad van Toezicht van Qredits en voorzitter van de Raad van Toezicht van B Lab Europe.

Ruud Hendriks
(1959, Nederlands)

- Huidige zittingsperiode: 2020 – 2024
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 april 2020

Achtergrond en nevenfuncties

Ruud Hendriks is medeoprichter van business accelerator Start-up bootcamp, Innoleaps en The Talent Institute. Ruud begon zijn carrière als radio-dj en had vervolgens uiteenlopende medirollen, zoals (de eerste) programmadirecteur van RTL Nederland, lid van de Raad van Bestuur van Endemol en president-commissaris van Radio 538.

Raad van Commissarissen

Karin Bisschop
(1968, Nederlands)

- Huidige zittingsperiode: 2020 – 2024
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 3 september 2020
- Voorzitter van de Audit & Risk Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Karin Bisschop heeft tijdens haar loopbaan ruime ervaring opgedaan op het gebied van Finance & Risk, bij onder meer Ernst & Young, Politie Amsterdam-Amstelland en Cordares. Sinds 2009 is zij werkzaam bij APG in verschillende rollen, waaronder die van Directeur Group Risk & Compliance. Sinds 2019 houdt zij zich hier bezig met de sturing op de realisatie van de strategie, als Directeur Group Performance Management. Karin is lid van de Raad van Commissarissen van Woonzorg Nederland.

Peter Molengraaf
(1965, Nederlands)

- Huidige zittingsperiode: 2020 – 2024
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 3 september 2020
- Lid van de Audit & Risk Committee en lid van de Remuneration & Nomination Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Peter Molengraaf is voormalig CEO van netwerkbeheerder Alliander (2009-2017). Daarvoor heeft hij diverse directiefuncties vervuld bij onder andere Nuon en Shell, waar hij zijn carrière in 1990 startte. Naast zijn voorzitterschap bij Holland Solar is Peter onder meer voorzitter van de Raad van Commissarissen bij Greenflux, Ecovat en het Amsterdamse Afvalbedrijf AEB Amsterdam. Ook is hij lid van de Raad van Commissarissen van Vopak, lid van de Raad van Toezicht bij Kadaster en zelfstandig investeerder in groene energie.

Verlag van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken van Invest-NL. In dit verslag legt de RvC verantwoording af aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders over het uitgeoefende toezicht in het verslagjaar.

Toezicht

Vergaderingen in 2020

De RvC vergaderde in 2020 in totaal zes keer met de directie in reguliere vergaderingen. Tijdens de vergadering in het vierde kwartaal werden ook onderwerpen zonder aanwezigheid van de directie besproken. Vanaf het eerste kwartaal van 2020 vond regulier maandelijks overleg plaats tussen de voorzitter van de RvC en de CEO. De voorzitter van de RvC was bovendien aanwezig bij de reguliere maandelijks overleggen tussen de CEO en het ministerie van Financiën. De RvC en het ministerie van Financiën vergaderden daarnaast twee keer in afwezigheid van de directie.

Onderwerpen besproken in 2020

De RvC is in 2020 van start gegaan met Jan Nooitgedagt als voorzitter en is in de loop van het jaar uitgebreid tot een vijfkoppige RvC. Gezien de oprichting van de RvC en de stapsgewijze uitbreiding gedurende het jaar is veel aandacht besteed aan de kennismaking van de commissarissen met Invest-NL, de directie, de diverse stakeholders en natuurlijk met elkaar.

In elke vergadering kwam de stand van zaken aan de orde, toegelicht door de directieleden aan de hand van onder andere kwartaalrapportages. Daarnaast werden charters, reglementen, planningen en de behoeften vanuit de RvC ten aanzien van permanente educatie besproken. Ook besprak de RvC haar relatie

Verslag van de Raad van Commissarissen

met de directie, aandeelhouder, ondernemingsraad en de commissies. Belangrijke onderwerpen die in het derde en vierde kwartaal werden besproken, zijn strategie en budget, investeringsbeleid en de investeringsafbakening. Eind 2020 heeft Invest-NL een meerjarenstrategie ontwikkeld en daarvoor afstemming gezocht met haar stakeholders. Het formele proces van goedkeuring van de strategie 2021 – 2025 heeft begin 2021 plaatsgevonden.

Verslag van de commissies van de RvC

De RvC heeft twee commissies, die beide zijn gestart in 2020: de Audit & Risk-commissie en de Remuneratie- en benoemingscommissie. De taken en verantwoordelijkheden van beide commissies zijn vastgelegd in commissiereglementen. Het voorzitterschap van de Remuneratie- en benoemingscommissie is om praktische redenen in de eerste periode belegd bij de voorzitter van de RvC. Daarmee wijkt Invest-NL af van de Nederlandse Corporate Governance Code, best practice-bepaling 2.3.4 ‘Samenstelling commissies’. De RvC ziet hiertoe voldoende grond vanwege onder andere de aanstelling van Jan Nooitgedagt tot voorzitter van de adviescommissie in aanloop naar de oprichting van Invest-NL en het belang van (normering) van het beloningsbeleid in een semi-publieke omgeving.

De samenstelling van de commissies was in 2020 als volgt:

Audit & Risk-commissie: Karin Bisschop (voorzitter), Jan Nooitgedagt en Peter Molengraaf

Remuneratie- en benoemingscommissie: Jan Nooitgedagt (voorzitter), Marilou van Golstein Brouwers en Peter Molengraaf

Verslag van de Audit & Risk-commissie

De Audit & Risk-commissie kwam in 2020 drie keer bijeen, waarvan één keer in de volledige samenstelling zoals hierboven genoemd. In de vergaderingen kwamen onder meer het commissiereglement, charters, het auditplan en voorgenomen audits, en verschillende finance-, audit- en risk-gerelateerde onderwerpen aan bod.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Verslag van de Remuneratie- en benoemingscommissie

De Remuneratie- en benoemingscommissie is in het vierde kwartaal van 2020 ingesteld en is eenmaal bijeengekomen in 2020. Tijdens de eerste vergadering van de commissie heeft HR een toelichting gegeven op de achtergronden van de arbeidsvoorwaarden van de directie en het MT, de mogelijkheden tot het benchmarken van het salarisgebouw en de loonontwikkeling voor 2021.

Externe accountant

EY, de externe accountant van Invest-NL, heeft in augustus 2020 deelgenomen aan de RvC-vergadering. De deelname van EY stond met name in het teken van een eerste kennismaking. Daarnaast zijn het auditplan en de controle-opdracht van EY besproken. Tijdens de Audit & Risk Committee van 2 februari 2021 is de Management Letter van EY besproken.

Kwaliteitsborging

Samenstelling, diversiteit en onafhankelijkheid

De RvC bestaat uit vijf leden: Jan Nooitgedagt (voorzitter), Karin Bisschop, Marilou van Golstein Brouwers, Ruud Hendriks en Peter Molengraaf.

De samenstelling van de RvC voldoet aan het in het RvC-reglement en in afstemming met de aandeelhouder vastgestelde RvC-profiel. Twee van de vijf commissarissen zijn vrouw, waarmee wordt voldaan aan de gestelde richtlijn in de 'Wet evenwichtige verdeling van zetels van het bestuur en de raad van commissarissen'. Ook op het gebied van kennis en ervaring is sprake van een complementaire en diverse samenstelling. Met deze samenstelling geeft Invest-NL ook invulling aan de inhoudelijke expertise die in de RvC aanwezig moet zijn. De RvC beschikt over ruime ervaring in de financiële sector, kennis van en affiniteit met corporate finance en projectfinanciering, en private equity/venture capital. Ook is er ervaring met financiële verslaglegging, risicomanagement en sectorexpertise als het gaat om de energietransitie en kennis van besluitvormingsprocessen bij de overheid. Daarnaast beschikt de RvC over uitgebreide bestuurlijke en toezichthoudende ervaring binnen professionele organisaties en op het gebied van HR/organisatieontwikkeling en veranderconcepten. Alle leden van de RvC worden als onafhankelijk beschouwd in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Diversiteitsprofiel

Naam	Geboorte-jaar	Nationaliteit	Expertise/ervaring	Geslacht
Jan Nooitgedagt	1953	Nederlandse	Financiële en verzekeringssector, diverse toezicht-houdende rollen	man
Karin Bisschop	1968	Nederlandse	Finance & Risk	vrouw
Marilou van Golstein Brouwers	1958	Nederlandse	Financiële sector, duurzaam bankieren	vrouw
Ruud Hendriks	1959	Nederlandse	Start- en scale-ups, industrie	man
Peter Molengraaf	1965	Nederlandse	Energiesector	man

Aftreed- en herbenoemingschema

Naam	Datum benoeming	Jaar eventuele herbenoeming	Laatste termijn eindigt in
Jan Nooitgedagt	12-12-2019	2023	2027
Karin Bisschop	03-09-2020	2024	2028
Marilou van Golstein Brouwers	01-04-2020	2024	2028
Ruud Hendriks	01-04-2020	2024	2028
Peter Molengraaf	03-09-2020	2024	2028

Invest-NL kwalificeert zich als structuurvennootschap. Dat betekent dat voor een derde van het aantal leden van de RvC geldt dat de RvC een door de ondernemingsraad aanbevolen lid voordraagt. Ten aanzien van de huidige RvC-leden geldt dat Peter Molengraaf op voordracht van de ondernemingsraad is benoemd.

 [De uitgebreide biografieën van de RvC-leden staan op pagina 93 en 94.](#)

Verslag van de Raad van Commissarissen

Zelfevaluatie, evaluatie managementteam en educatie

Door middel van een vragenlijst heeft de RvC het afgelopen jaar zijn eigen functioneren, het functioneren van de afzonderlijke commissies van de RvC en dat van de individuele commissarissen geëvalueerd. Tevens is in een vergadering buiten afwezigheid van het managementteam (MT) het functioneren van het MT als collectief en de individuele MT-leden geëvalueerd. De RvC is tevreden over de deskundigheid en de diversiteit van het managementteam en de raad, ook rekening houdend met de coronapandemie, waarbij het voor een startende onderneming nog moeilijker is om te opereren en elkaar te leren kennen heeft de organisatie uitstekend gepresteerd.

Bij de RvC-vergaderingen vonden diverse sessies plaats voor de permanente educatie van de RvC. Op verzoek van en in samenspraak met de leden werd onder meer stil gestaan bij het investeringsproces aan de hand van een concrete casus en het binnen Invest-NL gehanteerde kader voor het meten van impact van investeringen. De RvC inventariseert doorlopend de wensen en behoeften van de commissarissen en stemt - ondersteund door de bestuurssecretaris - het programma voor permanente educatie hierop af.

Verslag van de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De eerste jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Invest-NL zal plaatsvinden in 2021.

Jaarverslag 2020

De RvC heeft kennis genomen van het bestuursverslag over het boekjaar 2020. De jaarrekening is door EY gecontroleerd en op 25 mei 2021 van een goedkeurende controleverklaring voorzien. Deze is toegevoegd aan de overige gegevens bij de jaarrekening op pagina 187. De directie zal de jaarrekening 2020 op 27 mei 2021 presenteren aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Dankwoord

De RvC bedankt alle medewerkers en de directie voor hun inzet en spreekt haar waardering uit voor de behaalde resultaten en het getoonde enthousiasme en de flexibiliteit in een zeer uitdagend en dynamisch eerste jaar.

Amsterdam, 25 mei 2021

Namens de RvC,

J. Nooitgedagt

K. Bisschop

M. van Golstein Brouwers

R. Hendriks

P. Molengraaf

Remuneratierapport 2020

Invest-NL heeft een bijzondere maatschappelijke opgave en is een organisatie in ontwikkeling. Leren, bijsturen, herformuleren en aanscherpen zijn de eerste jaren eerder regel dan uitzondering. Bij onze missie hoort een duurzaam beloningsbeleid met onder meer een passend salaris, dat is gebenchmarkt op de mediaan van de markt financiële dienstverlening. Met dit eenduidige en transparante beleid weten we goede collega's aan te trekken en te behouden.

Beloningsbeleid directie

Het beloningsbeleid van Invest-NL, dat door de aandeelhouder is vastgesteld op 14 januari 2020, is van toepassing op de directie van Invest-NL N.V., Invest-NL Business Development B.V. en Invest-NL Capital N.V.

De Raad van Commissarissen stelt de beloning van de directieleden van Invest-NL vast binnen de grenzen van het door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) vastgestelde beloningsbeleid. De AVA wordt ten minste 14 dagen voor vaststelling van de initiële beloning geïnformeerd over de bezoldiging van een lid van de Raad van Bestuur (tot op heden alleen de CEO).

Vaste beloning

Voor de CEO bedraagt de maximale primaire bezoldiging € 211.191 bruto per jaar, exclusief pensioenbijdrage en onkostenvergoeding. Voor de overige (toekomstige) bestuurders van Invest-NL N.V. bedraagt het totale salaris maximaal 85% van de maximale totale beloning van de CEO, en van de overige bestuurders van Invest-NL Business Development B.V. en Invest-NL Capital N.V. (allen momenteel MT-leden) bedraagt het totale salaris maximaal 80% van de maximale totale beloning van de CEO. De vaste beloning kan jaarlijks worden geïndexeerd met maximaal de structurele indexatie voor het personeel van Invest-NL. Hierin wordt in principe de Cao Banken gevolgd.

Remuneratierapport 2020

Variabele beloning

Er bestaat geen recht op variabele beloning, maar de Raad van Commissarissen kan in uitzonderlijke omstandigheden besluiten tot het toekennen van maximaal één maandsalaris. Hiervan was in 2020 geen sprake.

Pensioenregeling

Invest-NL biedt een moderne en flexibele pensioenregeling, die geldt voor alle medewerkers inclusief bestuurders. De regeling is ondergebracht bij een premiepensioeninstelling (BeFrank) en is een zogeheten beschikbare-premieregeling waarin maandelijks een premie wordt ingelegd. De regeling omvat ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. De regeling bevat een eigen bijdrage van de deelnemers van 2% van de pensioengrondslag. In de pensioenregeling zijn de geldende wettelijke bepalingen opgenomen ten aanzien van de maximale opbouw- en premiepercentages en de maximering van het pensioengevend inkomen. In 2020 bedroeg de maximering € 110.111. Voor salarissen boven deze maximering biedt Invest-NL een netto-pensioenregeling aan, waarin medewerkers – voor eigen rekening – pensioen opbouwen over het salaris boven dit maximum.

Overige emolumenten

Directieleden komen in aanmerking voor een leaseauto of vervangende bruto mobiliteitsvergoeding en een zakelijke onkostenvergoeding.

Invest-NL verstrekke in het boekjaar 2020 geen leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders en/of commissarissen.

Ontslagvergoeding

Conform het Staatsdeelnemingenbeleid van het ministerie van Financiën mag een eventuele ontslagvergoeding van een bestuurder maximaal één vast (bruto) jaar-salaris zijn.

Directiebeloningen 2020

De beloningen van de directieleden in het verslagjaar zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening onder noot 19 Verbonden partijen.

Remuneratierapport 2020

Beloningsbeleid en overige arbeidsvoorwaarden medewerkers

Het beloningsbeleid voor medewerkers is vastgelegd in de Personeelsgids. Het salarishuis is gebenchmarkt op de mediaan van de markt financiële dienstverlening. De vaste beloning bestaat uit 12 maandsalarissen, een vakantietoeslag van 8% en een 13e maand, die in 12 gelijke delen maandelijks wordt uitbetaald. Indexering gebeurt in principe volgens de structurele inkomensaanpassingen uit de Cao Banken. Voor medewerkers gelden diverse secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals een persoonlijk budget, vrijwillige arbeidsongeschiktheidsverzekering (50% voor rekening Invest-NL), een fietsplan en vergoeding voor sport en bewegen.

Beloningsverhouding

De beloningsverhouding is de ratio tussen de beloning van de CEO en de mediaan van het loon van alle overige medewerkers (inclusief overige leden van de directie). De totale bezoldiging bestaat uit de vaste en variabele beloning en de pensioenkosten (alleen ouderdomspensioen).

Gebaseerd op bovenstaande uitgangspunten komt de ratio beloningsverhouding tussen de directievoorzitter en de mediaan van de overige medewerkers van Invest-NL over 2020 uit op 2,4. Hierbij is de verhouding zoals deze gold in de laatste kalendermaand van het boekjaar als uitgangspunt genomen.

Beloningen Raad van Commissarissen

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt de beloningen van de commissarissen vast en kan de Raad van Commissarissen verzoeken daartoe een voorstel te doen. Het beloningsbeleid van Invest-NL bepaalt dat de vergoeding voor leden van de Raad van Commissarissen € 25.000 per jaar en die van de voorzitter € 35.000 per jaar bedraagt. De vergoeding van de Raad van Commissarissen is niet afhankelijk van de resultaten van Invest-NL. Aan een commissaris worden bij wijze van bezoldiging geen aandelen en/of rechten op aandelen toegekend. Het beloningsbeleid van de Raad van Commissarissen kent geen variabele componenten in de vorm van bijvoorbeeld bonussen of winstdeling.

Remuneratierapport 2020

De vergoeding van de RvC mag jaarlijks stijgen met hetzelfde percentage als indexatie die voor de medewerkers van Invest-NL van toepassing is. Hierin wordt in principe de Cao Banken gevolgd.

Voor hun zitting in de commissies ontvangen de betreffende commissarissen geen additionele vergoeding.

De beloningen van de leden van de Raad van Commissarissen in 2020 bedroegen:

in euro's	Totale vaste beloning
Voorzitter	35.000
Overige leden Raad van Commissarissen	25.000

Corporate governance

Vanuit onze maatschappelijke rol als impact investor en als staatsdeelneming zijn wij transparant over de manier waarop wij de eisen en richtlijnen op het gebied van corporate governance invullen. In dit hoofdstuk lichten wij toe hoe wij onze governance hebben ingericht.

Algemeen

Invest-NL is een groep vennootschappen die bestaat uit Invest-NL N.V. (holding), de (investerings)dochtermaatschappij Invest-NL Capital N.V. (Capital) en de (ontwikkel)dochtermaatschappij Invest-NL Business Development B.V. (Business Development). De holding is een naamloze vennootschap met als enig aandeelhouder de Staat der Nederlanden. Namens de Staat der Nederlanden worden de aandelen gehouden door het ministerie van Financiën. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is de beleidsopdrachtgever van Invest-NL Business Development.

Invest-NL N.V. is publiek gefinancierd. Als enige aandeelhouder is het ministerie van Financiën (in overeenstemming met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat) de enige die besluiten neemt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De opdracht van Invest-NL staat beschreven in [de Machtigingswet oprichting Invest-NL](#), die leidend is in onze strategische keuzes en operationele activiteiten.

Invest-NL houdt zich aan de Nederlandse wet- en regelgeving, de richtlijnen van relevante toezichthouders (zie verderop in dit hoofdstuk) en interne richtlijnen. Als staatsdeelneming zijn we bovendien gebonden aan de principes en de best practices van de Corporate Governance Code. In onze verantwoording hierover hanteren wij het principe ‘pas toe of leg uit’ (comply or explain). Vanwege het aandeelhouderschap van de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën, is het Deelnemingenbeleid van toepassing.

Corporate governance

Onze governance-structuur

Invest-NL kent een verlicht structuurregime. De vennootschappen van Invest-NL hebben verschillend samengestelde statutaire directies:

- de directie van de holding bestaat uit Wouter Bos, de CEO, als enig bestuurder;
- de directie van Business Development bestaat uit de CEO, de directeur Business Development en de directeur Strategy;
- de directie van Capital bestaat uit de CEO, de directeur Capital en de directeur Finance & Risk.

Managementteam

Het managementteam van Invest-NL is het gemeenschappelijk overlegorgaan waarin alle managementbesluiten ten aanzien van Invest-NL worden besproken. Het managementteam bestaat uit de CEO en de directeuren Strategy, Capital, Business Development en Finance & Risk. Het managementteam fungeert als dagelijks bestuur, dat verantwoordelijk is voor strategie, realisatie van doelstellingen, resultaatontwikkeling, naleving van relevante wet- en regelgeving en risicobeheersing. De overlegstructuur, taken en bevoegdheden van het managementteam zijn vastgelegd in een MT-reglement. Het managementteam stelt over een periode van ten minste drie jaar een strategisch plan op dat na het horen van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

Statutaire directieleden van de holding worden door het ministerie van Financiën, op bindende voordracht van de Raad van Commissarissen, benoemd voor een periode van vier jaar, met een mogelijkheid tot één herbenoeming van vier jaar. Statutaire directieleden van Business Development en Capital worden benoemd door de holding. Dit benoemingsbesluit van (de directie van) de holding is aan de goedkeuring van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders onderworpen. Ook voor de statutaire directieleden van Business Development en Capital geldt dat zij worden benoemd voor een periode van vier jaar, met een mogelijkheid tot één herbenoeming van vier jaar, tenzij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders anders beslist.

 [Lees meer over de leden van ons managementteam op pagina 91 en 92.](#)

Corporate governance

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het gevoerde beleid, op de algemene gang van zaken van Invest-NL en op het functioneren van het managementteam. Daarnaast staat de Raad van Commissarissen het managementteam met raad terzijde. Bij het vervullen van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van Invest-NL. De Raad evalueert jaarlijks, buiten de aanwezigheid van het managementteam, het functioneren van het managementteam als collectief en dat van de individuele leden. De Raad van Commissarissen bestaat uit vijf leden. Commissarissen worden op voordracht van de Raad benoemd door de Algemene Vergadering voor een periode van maximaal vier jaar.

Bij het uitoefenen van toezicht op het managementteam richt de Raad van Commissarissen zich onder meer op:

- realisatie van de doelstellingen van Invest-NL;
- de wijze waarop het managementteam de strategie uitvoert met langetermijnwaardecreatie als doel en de daarmee samenhangende voornaamste risico's;
- de verhouding met het ministerie van Financiën als aandeelhouder;
- het beloningsbeleid;
- de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen;
- de cultuur;
- de wijze waarop het risicomanagement is ingericht, de beheersing van alle verschillende risico's en risicogebieden in onderlinge samenhang, de risicobereidheid en of kapitaalallocatie en het liquiditeitsbeslag in overeenstemming zijn met de risicobereidheid;
- de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving;
- de wijze waarop Invest-NL invulling geeft aan de Machtigingswet;
- mogelijke misstanden en onregelmatigheden.

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden staan beschreven in het Reglement Raad van Commissarissen.

Corporate governance

Onafhankelijkheid en belangenverstrengeling

Voor de onafhankelijke opstelling van de Raad van Commissarissen is het uitgangspunt dat elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen vennootschap en commissarissen moet worden vermeden. Mocht (de schijn van) belangenverstrengeling zich onverhoopt toch voordoen, dan meldt een commissaris dit terstond aan de voorzitter van de Raad en verschaft daarover alle relevante informatie. Indien er sprake is van een (potentieel) tegenstrijdig belang van de voorzitter van de Raad van Commissarissen, dat van materiële betekenis is voor de vennootschap en/of voor zichzelf, dan meldt hij of zij dit terstond aan de vicevoorzitter van de Raad (Ruud Hendriks), verschaft daarover alle relevante informatie en wordt de wijze van besluitvorming waar nodig aangepast zoals in de tegenstrijdig-belangregeling in het RvC-reglement.

Commissies van de Raad van Commissarissen

Bij de uitoefening van haar toezichtrol laat de Raad van Commissarissen zich adviseren door twee commissies: de Audit & Risk Committee en de Remuneratie- en benoemingscommissie, waarvan de bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in commissiereglementen.

Audit & Risk Committee

Deze commissie bereidt de besluitvorming in de Raad van Commissarissen voor over de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, het interne en externe auditproces, materiële overwegingen inzake de financiële verslaggeving en materiële risico's en onzekerheden van de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen, de wijze waarop de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen het risicomanagement hebben ingericht en de beheersing van alle verschillende risico's en risicogebieden in onderlinge samenhang.

Remuneratie- en benoemingscommissie

De Remuneratie- en benoemingscommissie adviseert de Raad van Commissarissen en bereidt de besluitvorming van de Raad van Commissarissen voor ter zake van de selectie en benoeming van de leden van de directie van Invest-NL N.V. en de leden van de Raad van Commissarissen en de beloning van de directieleden.

 [Lees meer over de achtergrond van de leden van onze Raad van Commissarissen op pagina 93 en 94.](#)

Corporate governance

Diversiteitsbeleid

Bij de invulling van onze governance-structuur wordt bewust gestuurd op diversiteit in sekse, achtergrond, leeftijd, kennis en ervaring. De directieleden beschikken als team over een breed kennispectrum op het gebied van financieringen, innovaties en transitievraagstukken, zowel in de publieke als de private sector. Zij waren voorheen werkzaam als bestuurder, beleidsmaker en investeerder.

Het managementteam en de Raad van Commissarissen bestaan elk uit twee vrouwen en drie mannen (40-60%). Hiermee voldoen beide aan het streefcijfer zoals vastgelegd in de Wet evenwichtige verdeling van zetels (minimaal 30% vrouw).

Algemene Vergadering

De jaarlijkse Algemene Vergadering wordt binnen zes maanden na afloop van het boekjaar (kalenderjaar) gehouden. Op de agenda voor deze vergadering staan in ieder geval de vaststelling van de jaarrekening, de bepaling van de winstbestemming en de verlening van decharge aan bestuurders voor hun bestuur over het afgelopen boekjaar.

Als enig aandeelhouder van Invest-NL heeft het ministerie van Financiën de bevoegdheid tot benoeming, na een bindende voordracht daartoe van de Raad van Commissarissen, en ontslag, op basis van een niet-bindend voorstel van de Raad van Commissarissen of op eigen initiatief na raadpleging van de Raad van Commissarissen, van de directie van de holding. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt op voorstel van de Raad van Commissarissen het beloningsbeleid vast.

Afwijkingen van de Code

Invest-NL wijkt op het volgende punt bewust af van de Nederlandse Corporate Governance Code:

Best practice-bepalingen 1.5.3 Beoordeling interne auditfunctie, 1.6.1 Functioneren en benoeming externe accountant, en 1.6.2 Informeren externe accountant over functioneren

Deze bepalingen gaan over de beoordeling en/of evaluatie van het functioneren van de interne auditfunctie en de externe accountant door het bestuur en de raad van commissarissen. Deze aanbevelingen zijn niet gevolgd in 2020 in verband

met de eerste jaarverslaglegging die nog moest plaatsvinden. De eerste beoordeling van het functioneren van de interne auditfunctie en de externe accountant zal, onder andere in het licht van het jaarverslag en de jaarrekening 2020, later in 2021 plaatsvinden.

Best practice-bepaling 2.3.1 Reglement raad van commissarissen en 2.3.3 Reglementen commissies

Volgens deze bepaling worden de reglementen op de website geplaatst. Invest-NL heeft ervoor gekozen om interne reglementen in 2020 nog niet op de website te zetten. Het managementteam zal in de loop van 2021 de relevante reglementen en de onderliggende processen evalueren en beoordelen of publicatie passend is.

Best practice-bepaling 2.3.4 Samenstelling commissies

Volgens deze bepaling mag het voorzitterschap van de remuneratiecommissie niet worden vervuld door de voorzitter van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen van Invest-NL ziet voldoende grond om hier voorlopig van af te wijken, vanwege de aanstelling van de voorzitter, zijn eerdere betrokkenheid bij de opstartfase van Invest-NL en het belang van (normering) van het beloningsbeleid in een semi-publieke omgeving. Het voorzitterschap van de remuneratie- en benoemingscommissie zal in 2021 heroverwogen worden.

Gedragcode

Invest-NL heeft een eigen gedragscode opgesteld, die voorschrijft waaraan medewerkers zich moeten houden om professioneel, integer en respectvol te handelen. Bij indiensttreding ontvangen alle medewerkers de gedragscode. Daarnaast moeten medewerkers jaarlijks verklaren of zich potentiële belangenverstrengelingen hebben voorgedaan, in algemene zin of bijvoorbeeld bij privétransacties, giften, uitnodigingen en nevenfuncties.

Sinds begin 2021 heeft Invest-NL eveneens een SpeakUp-regeling (klokkenluidersregeling). Daarnaast wordt in 2021 een vertrouwenspersoon benoemd.

Risicomanagement

In het eerste jaar van Invest-NL hebben we gewerkt aan een flexibel en goed werkend risicomanagementsysteem. Dat is belangrijk omdat wij met onze activiteiten risico's lopen en tegelijkertijd een verantwoorde bedrijfsvoering willen en moeten kunnen garanderen. In dit hoofdstuk lichten we toe hoe wij ons risicobeheer vormgeven en uitvoeren.

Risicoprofiel

Invest-NL is opgericht om maatschappelijke impact te realiseren. Invest-NL investeert waar de markt dat (nog) niet of (nog) niet voldoende doet. Dit impliceert dat Invest-NL significante risico's moet lopen om zijn doelen te bereiken. Tegelijkertijd werkt Invest-NL met publiek kapitaal voor de investeringsactiviteiten en met overheidssubsidies voor de Business Developmentactiviteiten. De significante risico's en het werken met publiek kapitaal brengen in combinatie de noodzaak met zich mee van een transparant en gedegen risicomanagement.

Het risicomanagement moet zo zijn ingericht dat Invest-NL in staat is om de (langetermijn)doelen te realiseren. Dit wordt gerealiseerd met een risicomanagementfunctie die kaderscheppend is en de organisatie uitdaagt in het verantwoord beheersen van risico's. Daarnaast moet de risicomanagementfunctie flexibel zijn om te kunnen inspelen op de snelle ontwikkeling van Invest-NL en de daarbij horende veranderingen in koers, rollen en werkterreinen.

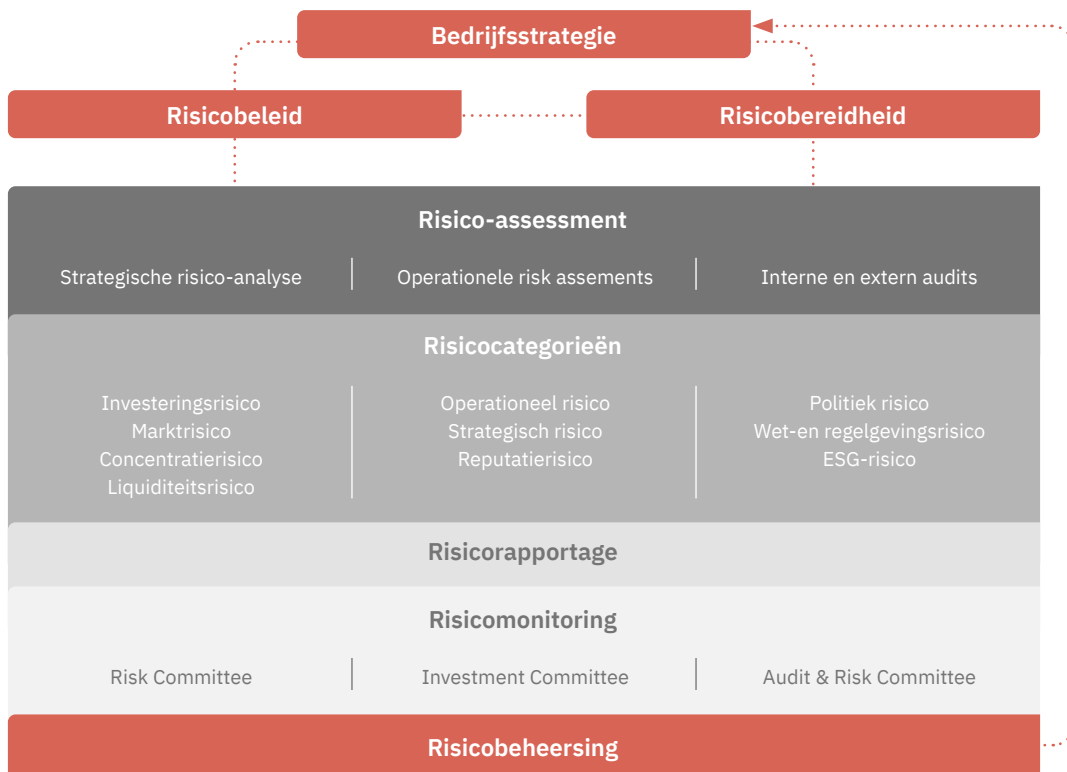
Risicoraamwerk

In het verslagjaar hebben we een risicoraamwerk opgezet dat de komende jaren verder ingevuld zal worden. In 2021 zullen aanvullende stappen worden gezet in het monitoren van ontwikkelingen in relevante wet- en regelgeving en wordt gestart met het uitvoeren van operationele risico-assessments.

Het vertrekpunt van dit raamwerk is een eerste kwalitatieve risicobereidheids-

Risicomanagement

Risicoraamwerk Invest-NL

verklaring die is opgesteld door het managementteam van Invest-NL. Deze is voorgelegd aan de Audit & Risk Committee van Invest-NL. De risicobereidheidsverklaring refereert aan de activiteiten en ambities zoals geformuleerd in de strategie van Invest-NL en zal jaarlijks geüpdatet worden.

De kwalitatieve risicobereidheidsverklaring is gemaakt op de in het model genoemde risicocategorieën die relevant zijn voor Invest-NL. In 2021 zullen onze bedrijfsactiviteiten groeien. In lijn daarmee zal de vertaling van de kwalitatieve risicobereidheid naar kwantitatieve risicolimieten daar waar nodig verder vorm krijgen.

Risicoproces

Invest-NL monitort bovenstaande risico's en rapporteert daar ieder kwartaal over aan de Risk Committee van Invest-NL en de Audit & Risk Committee van de Raad van Commissarissen. De Audit & Risk Committee brengt verslag uit aan de Raad van Commissarissen over risico-gerelateerde onderwerpen. Doordat 2020 het

Risicomanagement

eerste bestaansjaar was van Invest-NL, zijn de marktactiviteiten nog relatief beperkt in omvang geweest.

Daardoor bestond er nog geen grote exposure in bijvoorbeeld investerings- en marktrisico's. Invest-NL analyseert deze risico's bij elke potentiële transactie met een klant, waarbij onder andere de volgende vragen aan bod komen: Past de transactie binnen de strategische doelstellingen van Invest-NL? Is er sprake van marktfalen? Is er voldoende impact? Wat is het investeringsrisico voor Invest-NL? Risicomanagement is op deze manier integraal onderdeel van ons investeringsbeleid.

Bij het uitwerken van beleid en procedures zijn de belangrijkste risico's benoemd. Risicogebeurtenissen worden geregistreerd en geanalyseerd, en indien nodig worden mitigerende maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.

Risicobereidheid

De mate waarin Invest-NL bereid is tot het nemen van risico's om zijn doelstellingen te realiseren, verschilt per doelstelling en per risicocategorie.

De te onderkennen risico's zijn vastgelegd in diverse beleidsdocumenten, handboeken en regelingen. De risicobereidheid voor deze risicocategorieën wordt in beginsel bepaald door op hoofdlijnen kwalitatief per categorie te classificeren welk risico Invest-NL bereid is te lopen. Hierbij hanteren we een vijfpuntsschaal:

- **Zeer laag:** Focus op risico vermijden of zeer veilige opties met zeer laag restrisico en indien van toepassing ook een zeer laag rendement;
- **Laag:** Focus op veilige opties met laag restrisico en indien van toepassing ook een laag rendement;
- **Gemiddeld:** Focus op opties met gemiddeld risico/rendementsprofiel;
- **Hoog:** Focus op opties met een hoger dan gemiddeld risico/rendementsprofiel;
- **Zeer hoog:** Focus op opties met een zeer hoog risico/rendementsprofiel.

In de tabel op de volgende pagina lichten we de indeling per risicocategorie en de risicobereidheid toe.

Hoewel deze kwalitatieve classificatie in principe voor een langere periode

Risicomanagement

Risico	Definitie	Risicobereidheid
Investeringsrisico	Het risico dat moet worden afgeboekt op de waarde van een investering als gevolg van bedrijfsspecifieke (sector)ontwikkelingen.	Invest-NL is opgericht om te investeren waar de markt dat niet doet. Onderdeel daarvan is openstaan voor investeringsmogelijkheden met een zeer hoog risico/rendementsprofiel.
Marktrisico	Het risico van waarderingsverlies of vermindering van verwachte inkomsten als gevolg van ongunstige veranderingen in de macro-economie zoals rente en conjunctuurschommelingen.	Invest-NL is opgericht met een langetermijnfocus. De funding zal bestaan uit 100% kapitaal. Invest-NL wil zijn mandaat uitvoeren en zich niet onnodig laten beperken door het marktrisico te beperken of tegen kosten te mitigeren. Invest-NL kan investeren op de lange termijn en accepteert daarmee effecten van kortere economische (rente)schommelingen op zijn resultaat.
Concentratierisico	Het risico dat verband houdt met een grote concentratie van de beleggingen in bepaalde activa, activa-categorieën, markten of met bepaalde tegenpartijen.	Invest-NL is opgericht om te investeren waar de markt dat niet doet. Onderdeel daarvan is openstaan voor grotere geconcentreerde volume-investeringen die nodig zijn voor de maatschappelijke transitie waarin Invest-NL opereert. Tegelijkertijd wil Invest-NL vanwege zijn langetermijnfocus niet overmatig afhankelijk worden van het succes van een of enkele investeringen.
Liquiditeitsrisico	Het risico dat Invest-NL op enig moment niet aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen.	Invest-NL wil prudent opereren als staatsdeelneming en in staat zijn te allen tijde aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen.
Operationeel risico	Het niet-financiële risico dat de organisatie of haar positie verslechtert door incidenten en omstandigheden die invloed hebben op operationeel niveau.	Invest-NL wil als staatsdeelneming professioneel opereren en het beperken van operationele risico's hoort daarbij. Invest-NL wil daarbij proportioneel opereren en accepteert dat een zekere mate van operationeel risico onderdeel is van zijn operatie.
Strategisch risico	Het risico van het niet volgen van de juiste route die fasegewijs moet worden gevolgd om de doelstellingen van Invest-NL te bereiken. Het strategisch risico wordt beïnvloed door aannames over externe gebeurtenissen en/of ontwikkelingen op verschillende gebieden zoals: technologie, politiek, conjunctuur, concurrentie, markt of consumentengedrag.	Invest-NL is opgericht om impact te maken en is erop gericht om de juiste stappen te nemen om dit doel te bereiken. Invest-NL opereert echter in een complexe en dynamische omgeving, inherent daaraan is een zekere mate van strategisch executierisico.

Zeer laag
 Laag
 Gemiddeld
 Hoog
 Zeer hoog

Risicomanagement

Risico	Definitie	Risicobereidheid
ESG-risico	Het risico dat Invest-NL's positie verslechtert omdat de activiteiten blootstaan aan risico's op het gebied van milieu, duurzaamheid, sociale prestaties en behoorlijk bestuur.	Invest-NL is opgericht om positieve maatschappelijke impact te maken. Een hoog ESG-risico past daar niet bij. Invest-NL zal in zijn activiteiten en investeringen nooit 100% ESG-risico's kunnen vermijden maar wil deze risico's wel zorgvuldig afwegen en beperken.
Politiek risico	Het risico dat schade ontstaat bij Invest-NL (investeringen) door lokale of internationale politieke onrust of ontwikkelingen.	Invest-NL is een staatsdeelneming. Politiek risico is daardoor per definitie van toepassing. Invest-NL zal in het beheersen van dit risico de politiek blijven wijzen op de onafhankelijke opzet en het langetermijndoel van Invest-NL. In beginsel accepteert Invest-NL echter dat politieke veranderingen impact kunnen en zullen hebben op de organisatie.
Wet- en regelgevingsrisico	Het risico dat bepaalde gevolgen zich zullen voordoen doordat Invest-NL zich geen of onvoldoende rekenschap heeft gegeven van geldende wet- en regelgeving, gedragscodes en zelfregulering die op (delen van) de organisatie van toepassing zijn.	Invest-NL wil als staatsdeelneming voldoen aan wet- en regelgeving en beoordeelt zijn zakenpartners ook op dit punt.
Reputatierisico	Het niet-financiële risico dat de marktpositie verslechtert en/of de additionaliteit aan de markt afneemt, vanwege een negatieve naam, perceptie of reputatie onder stakeholders al dan niet veroorzaakt door risico's uit de andere categorieën.	Invest-NL heeft ambitieuze doelen en veel stakeholders met diverse belangen. Daarnaast is er veel publieke belangstelling voor Invest-NL. Omdat Invest-NL opereert in een omgeving met hoge financiële risico's en complexe impactafwegingen zal negatieve berichtgeving over Invest-NL niet geheel te vermijden zijn. Invest-NL heeft daarom een hoge risicobereidheid als het gaat over reputatierisico's voortvloeiende uit het uitvoeren van zijn beleid en mandaat. Invest-NL streeft ernaar om met een professionele organisatie en een goede uitvoering van het adviserings- en investeringsproces zijn operationele risico te beperken. De risicobereidheid ten aanzien van reputatierisico's voortvloeiende uit operationele risicogebeurtenissen is daarom laag.

 Zeer laag
  Laag
  Gemiddeld
  Hoog
  Zeer hoog

Risicomanagement

vaststaat, zal deze jaarlijks worden herijkt en opnieuw worden vastgesteld door de directie en worden voorgelegd aan de Audit & Risk Committee. In 2021 zal de kwalitatieve classificatie verder worden vertaald in kwantitatieve risicolimieten.

Risicoanalyses

In 2020 heeft het managementteam een strategische risicoanalyse uitgevoerd, waarbij ook de risicobereidheid is vastgesteld. De resultaten van de strategische risicoanalyse zijn voorgelegd aan en besproken met de Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen.

Voor het opstellen van het auditplan, heeft Internal Audit een risicoanalyse uitgevoerd. Als onderdeel van deze analyse heeft Internal Audit gesproken met de directie, vertegenwoordigers van diverse afdelingen en de directeur Finance & Risk, de Financial Risk Officer, de Compliance Officer en de voorzitter van de Audit & Risk Committee.

Naast de jaarlijkse risicoanalyse door Internal Audit en de jaarlijkse strategische risicoanalyse, zullen in 2021 vier specifieke risicoanalyses worden uitgevoerd, waarbij er bijzondere aandacht zal zijn voor mogelijke integriteitsrisico's.

Afhankelijk van de fase waarin een potentiële transactie zich bevindt, beoordelen de Engagement Committee en de Investment Committee potentiële transacties met klanten mede op basis van diverse onafhankelijke opinies op het gebied van investeringsrisico's, staatssteun, ESG en KYC. Daarnaast worden afgesloten deals periodiek gereviseerd en beoordeeld door de Investment Committee. De Audit & Risk Committee van de Raad van Commissarissen evalueert periodiek de beheersing van risico's door Invest-NL. In 2021 is een SpeakUp Committee geïnstalleerd, en een SpeakUp-regeling geïntroduceerd. Daarnaast wordt in 2021 een vertrouwenspersoon aangesteld.

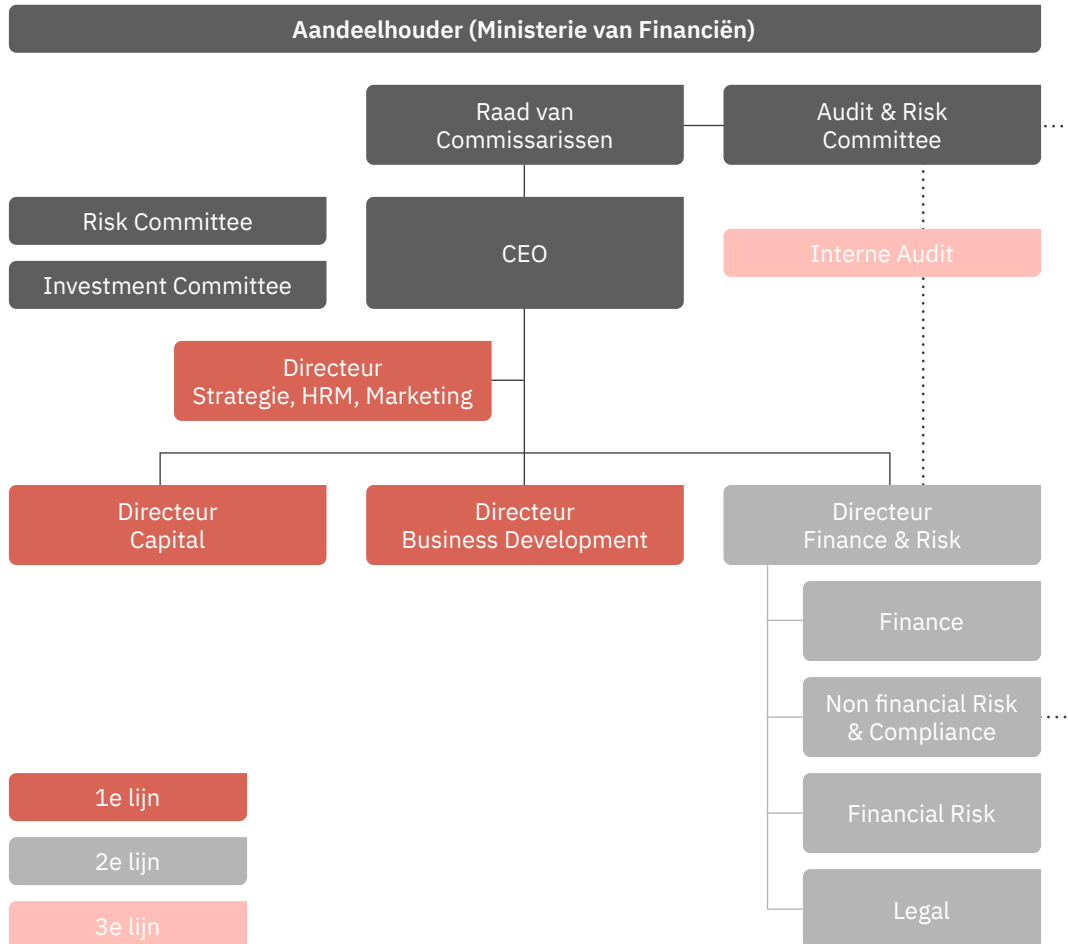
Risico-governance

De directie is verantwoordelijk voor het systeem van risicobeheersing en interne controle, rapporteert hierover en legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en de Audit & Risk Committee.

Risicomanagement

Het risicomanagement is binnen Invest-NL georganiseerd in lijn met het zogenaamde ‘Three lines of defence’-model.

Three lines of defence-organisatiemodel Invest-NL

1. Het managementteam wordt materieel gevormd door de CEO en de vier directeuren.
2. CEO zit Investment Committee voor, Directeuren Capital, Business Development, Strategy en Finance & Risk zijn lid.
3. Directeur Finance & Risk zit Risk Committee voor, CEO, Directeuren Capital, Business Development en Strategy en Finance & Risk zijn lid.
4. De Audit & Risk Committee wordt gevormd door drie leden van de Raad van Commissarissen. De CEO en directeur Finance & Risk vertegenwoordigen Invest-NL in het Audit & Risk Committee.
5. De Compliance Officer heeft een functionele lijn naar de Audit & Risk Committee.

Risicomanagement

Eerste lijn

De eerste lijn, met de afdelingen Capital en Business Development als kern, is primair verantwoordelijk voor de realisatie van de strategie en voor het managen van de risico's die met de bedrijfsvoering samenhangen. Het lijnmanagement is eigenaar van de relevante risico's en verantwoordelijk voor het daadwerkelijk beheersen van deze risico's.

Tweede lijn

De tweede lijn is verantwoordelijk voor de kaders en ondersteuning van de eerste lijn bij de beheersing van de risico's. De tweede lijn monitort of de beheersing van risico's binnen Invest-NL dekkend en effectief is. De tweede lijn ondersteunt, coördineert en bewaakt of de eerste lijn haar verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. In dat kader heeft de tweede lijn onder meer de taak om bewustzijn te creëren en uit te dagen, te adviseren en te rapporteren over de stand van zaken ten aanzien van het beheersen van de risico's. Binnen de tweede lijn zijn de volgende rollen ingericht: Finance, Financial Risk, Legal en Non-financial & Compliance Risk.

Derde lijn

De derde lijn wordt gevormd door Internal Audit. Internal Audit voorziet het bestuur van aanvullende zekerheid over de kwaliteit van sturing en beheersing van de risico's. Internal Audit controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn soepel functioneert en velt daarover een objectief, onafhankelijk oordeel met aanbevelingen tot verbetering. Deze functie is onafhankelijk van de eerste en tweede lijn.

Risicomanagement

In control statement

De directie is verantwoordelijk voor het risicomanagement binnen Invest-NL. In dit hoofdstuk is beschreven hoe het risicomanagement is georganiseerd en hoe actief wordt omgegaan met de voor Invest-NL relevante risico's. Ook is beschreven hoe de directie de Audit & Risk Committee informeert over het risicomanagement.

Op basis van het bovenstaande en de in 2020 uitgevoerde activiteiten ten aanzien van risicomanagement verklaart de directie van Invest-NL dat:

- dit verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- voornoemde systemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op going concern basis; en
- in het verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van Invest-NL voor een periode van twaalf maanden.

Amsterdam, 25 mei 2021

Invest-NL N.V.

Wouter Bos

Jaarrekening

Inhoud

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans	122
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	123
Geconsolideerd overzicht totaalresultaat	124
Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen	125
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	126

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	128
Toelichting op de geconsolideerde balans	148
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	161
Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening	164

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans	178
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	179
Enkelvoudig overzicht mutaties eigen vermogen	180
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	181
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening	182

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake winst- en verliesbestemming	185
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	187

Geconsolideerde balans

per 31 december 2020 vóór resultaatbestemming

in euro's	Toelichting	2020
Activa		
Kasmiddelen	1	21.403.740
Financiële activa tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening	2	21.513.345
Overige activa	3	5.861.514
Materiële vaste activa	4	1.006.145
Recht van gebruik	5	1.255.819
Overlopende activa en overige vorderingen	7	543.301
Totaal activa		51.583.864
Passiva		
Huur- en leaseverplichtingen	5	1.427.893
Voorzieningen	10	1.568.321
Overige verplichtingen	8	931.242
Overlopende passiva	9	3.242.341
Totaal schulden		7.169.797
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	11	50.000.000
Agioreserve	11	695.334
Cumulatief resultaat	11	-6.281.267
Eigen vermogen toe te schrijven aan de aandeelhouder	11	44.414.067
Totaal passiva		51.583.864

De toelichtingen op pagina 128 - 177 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

voor het jaar eindigend op 31 december 2020

in euro's	Toelichting	2020
Baten		
Rentebaten uit financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening		109.411
Rentelasten		-211.206
Netto-rentelasten	13	-101.795
Provisie		
Provisiebaten		585.476
Provisielasten		-697.956
Netto-provisielasten	14	-112.480
Overige baten		
Bijdrage ministerie van Economische Zaken en Klimaat	15	6.820.794
Ongerealiseerde waardeverandering op investeringen		-85.469
Operationele baten		6.521.050
Lasten		
Personeelskosten	17	-7.472.325
Afschrijvingen op materiële vaste activa	16	-184.916
Afschrijvingen op recht van gebruik	16	-320.729
Overige operationele lasten	18	-3.256.026
Dotatie voorziening garanties en toezegging leningen	10	-1.568.321
Operationele lasten		-12.802.317
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten vóór belastingen		
		-6.281.267
Belastingen		-
Netto-resultaat toe te rekenen aan de aandeelhouder		-6.281.267

De toelichtingen op pagina 128 - 177 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat

voor het jaar eindigend op 31 december 2020

in euro's	Toelichting	2020
Nettoresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouder		-6.281.267
Totaalresultaat te reclassificeren naar winst-en-verliesrekening in volgende perioden		-
Totaalresultaat niet te reclassificeren naar winst-en-verliesrekening in volgende perioden		-
Totaalresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouder		-6.281.267

De toelichtingen op pagina 128 - 177 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen

voor het jaar eindigend op 31 december 2020

in euro's	Toelichting	Aandelen- kapitaal	Agio- reserve	Cumulatief resultaat	Totaal eigen vermogen
Op 12 december 2019	11	50.000.000	-	-	50.000.000
Storting door aandeelhouder rechtstreeks in eigen vermogen verwerkt	11	-	695.334	-	695.334
Resultaat voor de verslagperiode	11	-	-	-6.281.267	-6.281.267
Op 31 december 2020		50.000.000	695.334	-6.281.267	44.414.067

De toelichtingen op pagina 128 - 177 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

voor het jaar eindigend op 31 december 2020

in euro's	Toelichting	2020
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		
Resultaat vóór belastingen	11	-6.281.267
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijving materiële vaste activa en recht van gebruik	4, 5	506.088
Mutaties in voorziening garanties en toezegging leningen	10	1.568.321
Mutatie in belastinglatenties		-
Ongerealiseerde resultaten beleggingen via winst-en-verliesrekening	2	235.889
Betaalde belastingen		-
Mutaties in operationele activa en passiva		
Mutatie beleggingen tegen geamortiseerde kostprijs		-
Toename overige activa	3	-5.861.514
Toename overlopende activa en overige vorderingen	7	-543.301
Toename overige verplichtingen	8	931.242
Toename overlopende passiva	9	3.242.341
Mutatie overige operationele activiteiten		-
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten		-6.202.201
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Verkoop van materiële vaste activa		-
Verkoop en aflossingen van beleggingen		-
Verwerving van materiële vaste activa	4	-1.191.062
Verwerving van beleggingen	2	-21.749.676
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		-22.940.738

Kasstroomoverzicht vervolg

in euro's	Toelichting	2020
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Storting aandelenkapitaal	11	50.000.000
Storting agio		695.334
Betaald dividend		-
Huurverplichtingen	5	1.427.893
Leaseverplichtingen	5	-1.576.548
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		50.546.679
Nettomutatie kasmiddelen		21.403.740
Kasmiddelen op 12 december 2019		-
Mutatie van kasmiddelen		21.403.740
Kasmiddelen op 31 december 2020	1	21.403.740

De toelichtingen op pagina 128 - 177 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

De betaalde rente over de verslagperiode bedraagt € 211.206.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Bedrijfsinformatie

De holdingmaatschappij Invest-NL N.V. (hierna te noemen ‘Invest-NL’ of ‘de vennootschap’), opgericht en gevestigd in Nederland, is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Het adres van de statutaire zetel van Invest-NL is Kingsfordweg 43-117, 1043 GP te Amsterdam en deze is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 76635457.

Invest-NL is de moedermaatschappij van Invest-NL Capital N.V. (100%) en Invest-NL Business Development B.V. (100%). Alle aandelen in Invest-NL worden gehouden door de Staat der Nederlanden (hierna te noemen ‘de Nederlandse Staat’), vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën. Het ministerie van Financiën is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27365323. De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over de verslagperiode 2020 omvat de vennootschap en haar groepsmaatschappijen (hierna te noemen ‘Groep’). Invest-NL houdt kantoor op Kingsfordweg 43-117, 1043 GP Amsterdam.

Invest-NL is een ontwikkel- en financieringsinstelling met het doel om, daar waar de markt hierin onvoldoende voorziet, investeringen in maatschappelijke transitiedomeinen te vergroten en de groei van het MKB en scale-ups te stimuleren. Ondernemers kunnen via Invest-NL terecht voor risicokapitaal in de vorm van eigen en vreemd vermogen en Invest-NL zal ook via participaties in fondsen zijn doelstellingen realiseren.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Verslaggevingsperiode

Het eerste boekjaar is een verlengd boekjaar, dat begint op de datum van oprichting, 12 december 2019, en eindigt op 31 december 2020.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Gebaseerd op de huidige kennis en beschikbare informatie verwacht Invest-NL dat de coronapandemie geen significante impact zal hebben op de mate waarin Invest-NL zijn activiteiten zal kunnen continueren in de toekomst. Bij oprichting heeft de Nederlandse Staat onder het wettelijke mandaat een bedrag van € 50 miljoen gestort.

Opname en verwerking

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening van Invest-NL is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards, zoals bekrachtigd binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW. Invest-NL is first time adopter van IFRS. Op grond van de geboden mogelijkheid in het Burgerlijk Wetboek 2, Titel 9, stelt Invest-NL zijn enkelvoudige jaarrekening op volgens dezelfde grondslagen als die worden gebruikt in de geconsolideerde jaarrekening.

Vaststelling jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening van Invest-NL voor het jaar eindigend op 31 december 2020 is opgesteld door het bestuur. Deze is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 25 mei 2021 en is ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) op 27 mei 2021. De AVA heeft de mogelijkheid om de jaarrekening te wijzigen.

Algemene waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs met uitzondering van financiële activa die tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening worden verantwoord.

De kosten en opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen daarvan aan de onderneming toevloeien en de waarde van het actief op een betrouwbare manier kan worden vastgesteld. Vreemd vermogen wordt in de balans verwerkt als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van een bestaande verplichting gepaard gaat met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling plaatsvindt op een betrouwbare manier kan worden vastgesteld.

Functionele en rapporteringsvaluta

De geconsolideerde jaarrekening luidt in euro's (€). Dit is tevens de functionele en rapporteringsvaluta van Invest-NL.

Gebruik van oordelen en schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening heeft het managementteam oordelen gevormd en schattingen en veronderstellingen gemaakt, gebaseerd op complexe en subjectieve aannames en inschattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. De impact hiervan wordt verantwoord in de periode waarin de schatting wordt herzien, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Oordelen

Informatie over de gevormde oordelen bij de toepassing van de grondslagen die het meest van invloed zijn op de in de jaarrekening opgenomen bedragen, is opgenomen in de volgende onderdelen van de toelichting:

- classificatie en vervolgwaardering van investeringen, in noot 2 en 3;
- bepaling van de ECL stage en ECL-bepaling voor financiële instrumenten, in noot 21.

Veronderstellingen en schattingsonzekerheden

Informatie over veronderstellingen en schattingsonzekerheden betreft de marginale rente voor lease contracten (incremental borrowing rate, IBR).

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen geconsolideerde jaarrekening

De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast. De grondslagen voor financiële verslaggeving zijn ook door de twee groepsmaatschappijen uniform gehanteerd.

De grondslagen zijn breed opgezet voor een helder beeld van de verslaggeving, waarbij nog niet alle grondslagen van toepassing zijn in het eerste jaar.

Basis voor consolidatie

In overeenstemming met IFRS 10 Consolidated Financial Statements zijn in de geconsolideerde jaarrekening betrokken Invest-NL en zijn groepsmaatschappijen, dat wil zeggen de vennootschappen en andere entiteiten waarover Invest-NL direct of indirect zeggenschap uitoefent. Invest-NL houdt 100% van het aandelenkapitaal in Invest-NL Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V.

Groepsmaatschappijen worden integraal in de consolidatie betrokken vanaf het moment waarop Invest-NL zeggenschap heeft, tot aan het moment waarop deze eindigt. De groepsmaatschappijen Invest-NL Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V. worden integraal geconsolideerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Invest-NL.

Eliminatie van transacties bij consolidatie

Intragroepstransacties, -verhoudingen en niet-gerealiseerde resultaten op transacties tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Vreemde valuta

Indien van toepassing worden transacties in vreemde valuta bij de eerste verwerking omgerekend naar euro's tegen de koers op transactiedatum. Monetaire balansposten in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de wisselkoers per balansdatum. Alle valutakoersverschillen van monetaire activa en passiva worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Financiële instrumenten

Verwerking en eerste waardering

Handelsvorderingen worden initieel verwerkt wanneer ze ontstaan en worden initieel gewaardeerd tegen de transactieprijs. Alle andere financiële activa en financiële verplichtingen worden initieel verwerkt wanneer Invest-NL partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Een financieel actief of financiële verplichting wordt initieel gewaardeerd tegen de reële waarde plus of min, voor een instrument dat niet wordt gewaardeerd tegen FVTPL, transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving of uitgifte van het instrument.

Classificatie en vervolgwaardering

Bij de eerste verwerking worden eigen-vermogeninstrumenten geclassificeerd naar waardering tegen reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL) of reële waarde met waardewijzigingen door OCI (FVOCI).

Schuldinstrumenten worden bij eerste verwerking geclassificeerd naar waardering tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL), of reële waarde met waardewijzigingen door OCI (FVOCI).

Ultimo 2020 zijn alle eigen-vermogeninstrumenten en schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL).

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Eigen-vermogeninstrumenten worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Dividenden worden verwerkt als baten in de winst-en-verliesrekening, tenzij het dividend duidelijk een terugbetaling vertegenwoordigt van een deel van de kosten van de investering. Overige netto baten en lasten worden verwerkt in niet-gerealiseerde resultaten en worden nooit geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening.

IFRS 9 onderscheidt ten aanzien van schuldinstrumenten drie verschillende doelstellingen van een business model:

1. Hold to Collect ('HTC'): het onderliggende doel wordt bereikt door het ontvangen van contractuele kasstromen van bijbehorende financiële activa tot einde looptijd, behoudens specifieke omstandigheden;
2. Hold to Collect and Sell ('HTCS'): naast ontvangen van contractuele kasstromen vinden ook tussentijdse verkopen plaats om het onderliggende doel te bereiken;
3. Overig: hierbij kan worden gedacht aan handelsportefeuilles die in hoofdzaak worden beheerd op basis van aan- en verkooptransacties.

Financiële activa worden niet geherclassificeerd na hun eerste verwerking, tenzij Invest-NL zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa wijzigt, in welk geval alle betreffende financiële activa worden geherrubriceerd op de eerste dag van de eerste verslagperiode volgend op de verandering in het bedrijfsmodel. De waarderingsgrondslag is afhankelijk van het business model waarbinnen het financiële actief valt en de kasstroomkarakteristieken.

Naast de bovenstaande businessmodel analyse wordt de classificatie en waardering van financiële activa bepaald op basis van de kasstroomkarakteristieken van de individuele schuldinstrumenten. Essentieel hierbij is de vraag of de kasstromen op gespecificeerde data enkel bestaan uit rente-betalingen en aflossingen op de uitstaande hoofdsom ('Solely Payments of Principal and Interest', oftewel SPPI). Ultimo 2020 zijn alle schuldinstrumenten 'SPPI fail' en gewaardeerd tegen FVPL.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Beoordeling bedrijfsmodel

Invest-NL beoordeelt de doelstelling van het bedrijfsmodel waarbinnen een financieel actief wordt aangehouden op portefeuilleniveau, omdat dit het best de manier weerspiegelt waarop het bedrijf wordt aangestuurd en hoe informatie aan het management wordt gerapporteerd. De in beschouwing genomen informatie omvat:

- de vermelde beleidslijnen en doelstellingen voor de portefeuille en de werking van dat beleid in de praktijk. Invest-NL stelt zich ten doel op lange termijn een nader te stellen normrendement te realiseren. Kortere-termijnkasstromen zijn daarbij minder relevant;
- de manier waarop de prestaties van de portefeuille worden geëvalueerd en gerapporteerd aan het managementteam van Invest-NL. Invest-NL rapporteert maandelijks over de ontwikkelingen van de portefeuille, waardoor verduidelijkt zal worden hoe het rendement zich ontwikkelt ten opzichte van het normrendement zodra dat bekend is;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en de financiële activa binnen dat bedrijfsmodel) en hoe deze risico's worden beheerst. Invest-NL heeft een zeer hoge risicobereidheid ten aanzien van het investeringsrisico, waardoor de resultaten van de investeringsportefeuille naar verwachting volatiel zullen zijn. Het bedrijfsmodel blijft echter gericht op het realiseren van het langetermijnnormrendement waarbij kortetermijnschommelingen in het resultaat worden geaccepteerd;
- de wijze waarop managers van het bedrijf worden gecompenseerd - bijvoorbeeld of de vergoeding is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa of de contractuele kasstromen die worden verzameld. Invest-NL kent geen variabele beloningscomponent die afhankelijk is van de waardeontwikkeling van de investeringsportefeuille.
- de frequentie, het volume en de timing van verkopen van financiële activa in voorgaande perioden, de redenen voor dergelijke verkopen en verwachtingen over toekomstige verkoopactiviteiten. Invest-NL heeft in de eerste verslagperiode geen financiële activa verkocht en verwacht voor 2021 tevens geen verkopen. Invest-NL heeft in beginsel een langetermijnhorizon.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Kasstroomkarakteristieken beoordeling

Ten behoeve van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste verwerking. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdwaarde van geld en voor het kredietrisico dat is verbonden aan de uitstaande hoofdsom gedurende een bepaalde periode en voor andere elementaire kredietrisico's en kosten (bijvoorbeeld liquiditeitsrisico en administratieve kosten), evenals een winstmarge.

Bij de beoordeling of de contractuele kasstromen uitsluitend betalingen van hoofdsom en rente zijn, neemt Invest-NL de contractuele bepalingen van het instrument in overweging. Dit omvat het beoordelen of het financiële actief een contractuele termijn kent die het tijdstip of bedrag van contractuele kasstromen zodanig zou kunnen wijzigen dat het niet aan deze voorwaarde zou voldoen.

Bij het maken van deze beoordeling overweegt Invest-NL:

- voorwaardelijke gebeurtenissen die het bedrag of het tijdstip van kasstromen zouden wijzigen;
- voorwaarden die de contractuele couponrente kunnen aanpassen, inclusief bepalingen ten aanzien van variabele rente;
- vooruitbetalings- en verlengingsbepalingen; en
- voorwaarden die het recht van Invest-NL op kasstromen van specifieke activa beperken (bijvoorbeeld onderpandbepalingen).

Een vooruitbetalingsbepaling is consistent met het criterium 'uitsluitend betalingen van hoofdsom en rente' als het vooruitbetalingsbedrag in hoofdzaak onbetaalde bedragen van hoofdsom en rente vertegenwoordigt op de uitstaande hoofdsom, die een redelijke aanvullende vergoeding voor vroegtijdige beëindiging van het contract kan omvatten. Daarnaast wordt voor een financieel actief dat is verworven met een korting of premie op het contractuele nominale bedrag, een bepaling die vooruitbetaling toelaat of vereist tegen een bedrag dat grotendeels het contractuele nominale bedrag plus opgelopen (maar niet betaalde) contractuele rente (dit mag ook een redelijke aanvullende compensatie voor vervroegde beëindiging omvatten) behandeld als zijnde consistent met dit criterium als de reële waarde van de vooruitbetalingsbepaling niet significant is bij de eerste verwerking.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Bijzondere waardevermindering (Expected Credit Losses)

Een expected credit loss (ECL-)model wordt toegepast op financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en op niet uit de balans blijvende verplichtingen zoals onherroepelijke toezeggingen inzake leningen en financiële garantiecontracten. Onder het ECL-model berekent Invest-NL de kans dat een default optreedt op verschillende tijdstipmomenten om dit vervolgens te vermenigvuldigen met het verschil ('tekorten') tussen de contractuele kasstromen en de verwachte te ontvangen kasstromen. De voorziening uit hoofde van bijzondere waardevermindering is de som van al deze tekorten vermenigvuldigd met de kans op default over de verschillende tijdstipmomenten. De ECL-berekeningen bevatten informatie over het verleden, heden en de toekomst. Invest-NL past een PD x EAD x LGD¹ inclusief verdiscontering toe om de ECL te berekenen. Discontering van ECL vindt plaats tegen de effectieve rentevoet van het instrument.

Onder IFRS 9 wordt gebruik gemaakt van een 'three-stage' model.

- In stage 1 worden posities opgenomen waar geen sprake is van een significante verslechtering van het kredietrisico sinds eerste opname en wordt een 12-maands ECL bepaald.
- Posities waarbij sprake is van een significante verslechtering van het kredietrisico ten opzichte van eerste opname, maar niet credit-impaired, worden opgenomen in stage 2. Een eerste indicatie hiervan kan onder andere zijn een betalingsachterstand van > 30 dagen. Voor posities in stage 2 wordt een 'lifetime' ECL bepaald.
- Posities die credit-impaired zijn worden opgenomen in stage 3 en voor deze posities wordt eveneens een 'lifetime' ECL bepaald. Klanten in default worden vanuit IFRS 9-optiek beschouwd als 'credit impaired' en komen in stage 3. In geval van een betalingsachterstand van >90 dagen is er sprake van een (weerlegbare) default trigger.

¹ PD: probability of default
EAD: exposure at default
LGD: loss given default

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Voorzieningen

Een ECL-voorziening wordt getroffen voor financiële garantiecontracten en onherroepelijke toezeggingen inzake leningen. Dit gebeurt met behulp van ECL-modellen op basis van 12 maands ECL (stage 1).

In de winst-en-verliesrekening wordt de toename in de voorziening geboekt onder dotatie voorziening garanties en toezegging leningen.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld op de waardingsdatum in een ordelijke transactie tussen ter zake goed geïnformeerde partijen op de primaire of, indien deze niet aanwezig is, de meest voordelige markt die voor Invest-NL toegankelijk is op die datum. De reële waarde van een actief en een verplichting weerspiegelt het risico op niet-nakoming.

Bij eerste opname worden alle financiële activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde. Bij de classificatie tegen reële waarde met verwerking van (ongerealiseerde) waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden de direct gerelateerde transactiekosten direct ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voor de overige classificaties worden de direct gerelateerde transactiekosten in de transactieprijs opgenomen. Waar de reële waarde van financiële activa en passiva niet van prijsnoteringen in actieve markten kunnen worden afgeleid, worden zij vastgesteld met waarderingstechnieken waarbij onder meer gebruik wordt gemaakt van kasstroommodellen of andere waarderingsmodellen. Waar mogelijk wordt input van waarneembare markten meegenomen, indien niet mogelijk wordt een oordeel in het bepalen van de reële waarde vereist.

Hiërarchie reële waardebeoordeling bij financiële instrumenten

Een belangrijk deel van de financiële instrumenten wordt in de balans opgenomen tegen reële waarde. Daarnaast wordt de reële waarde van de overige financiële instrumenten toegelicht. Er wordt een level-indeling gegeven van de financiële activa en passiva, waarbij de boekwaarde een redelijke benadering is van de reële waarde.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Nadere toelichting van de level-indeling

Voor financiële instrumenten die tegen reële waarde op de balans staan of waarvoor de reële waarde wordt toegelicht, wordt deze reële waarde ingedeeld in een level. Dit level is afhankelijk van de parameters die gebruikt worden om de reële waarde te bepalen en geeft verder inzicht in de waardering. Hieronder worden de verschillende levels uiteengezet:

Level 1 – Reële waarde gebaseerd op gepubliceerde koersen in een actieve markt

Van alle financiële instrumenten in deze waarderingscategorie zijn gepubliceerde koersen afkomstig van een beurs, broker of prijsinstelling. Bovendien is bij deze financiële instrumenten sprake van een actieve markt. Hierdoor vormen de koersen een goede afspiegeling van actuele en regelmatig voorkomende markttransacties tussen onafhankelijke partijen. De beleggingen in deze categorie omvatten voornamelijk beursgenoteerde aandelen en obligaties.

Level 2 – Reële waarde gebaseerd op beschikbare marktinformatie

Deze categorie bevat financiële instrumenten waarvoor geen afgegeven prijzen beschikbaar zijn, maar waarvan de reële waarde is bepaald met behulp van modellen waarbij de parameters bestaan uit beschikbare marktinformatie. Het gaat bij deze instrumenten met name om onderhands afgesloten derivaten. In deze categorie vallen verder beleggingen waarvan prijzen zijn afgegeven door brokers, maar waarvan tevens is geconstateerd dat sprake is van inactieve markten. In dat geval zijn de beschikbare koersen grotendeels onderbouwd en gevalideerd met behulp van marktinformatie waaronder marktrentes en actuele risico-opslagen behorende bij de verschillende creditratings en sectorindelingen.

Level 3 – Reële waarde niet gebaseerd op beschikbare marktinformatie

De financiële instrumenten in deze categorie zijn voor een significant deel bepaald aan de hand van niet in de markt waarneembare aannames en parameters. Dit zijn bijvoorbeeld veronderstelde defaultpercentages behorend bij een bepaalde rating. De level 3-waarderingen van beleggingen (aandelen) zijn gebaseerd op quotes afkomstig uit niet-liquide markten.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Niet langer opnemen in de balans (derecognition)

Een financieel actief wordt niet langer opgenomen wanneer de rechten op de kasstromen uit het actief zijn verlopen. Invest-NL neemt deze activa ook niet op indien het zowel het actief heeft overgedragen als de overdracht in aanmerking komt voor verwijdering van de balans. Een overdracht komt in aanmerking voor verwijdering van de balans, indien Invest-NL:

- nagenoeg alle risico's en voordelen van het actief heeft overgedragen;
- de risico's en voordelen niet heeft overgedragen noch behouden, echter de zeggenschap over dit actief wel is overgedragen.

Een financiële verplichting wordt niet langer op de balans opgenomen wanneer aan de verplichting is voldaan, deze is geannuleerd of is verlopen. Indien een bestaande financiële verplichting wordt vervangen door een andere verplichting van dezelfde geldgever tegen wezenlijk andere voorwaarden, of als de voorwaarden van een bestaande verplichting aanzienlijk worden gewijzigd, wordt een dergelijke vervanging of wijziging behandeld als niet langer opnemen van de oorspronkelijke verplichting in de balans en is de opname van een nieuwe verplichting in de balans vereist. Het verschil tussen de boekwaarde van de oorspronkelijke financiële verplichting en de betaalde vergoeding wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Afgeleide financiële instrumenten en hedge accounting

Invest-NL past geen hedge accounting toe en Invest-NL heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Saldering van financiële activa en financiële passiva

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans opgenomen als er een juridisch afdwingbaar recht is om de verantwoorde bedragen te salderen en als het voornemen bestaat om de verwachte toekomstige kasstromen op nettobasis te verrekenen, of simultaan het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Kasmiddelen

Deze post omvat alle met de bedrijfsuitoefening samenhangende kasmiddelen aangehouden bij kredietinstellingen (rekening courant bij banken). Op de banktegoeden wordt rente verrekend tegen een van marktrentes afgeleide variabele rente. De banktegoeden staan ter vrije beschikking. De waardering van de kasmiddelen is tegen geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa is onderverdeeld in de categorie verbeteringen aan het pand en overige bedrijfsmiddelen (inventaris en auto).

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs omvat de uitgaven die direct toewijsbaar zijn aan de verwerving van de activa en wordt lineair afgeschreven gedurende de gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Afschrijvingen worden berekend teneinde de kosten van materiële vaste activa minus hun geschatte restwaarde lineair af te schrijven over hun geschatte gebruiksduur. Afschrijvingen worden in principe ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De geschatte gebruiksduur voor verbeteringen aan het kantoorpand dat Invest-NL huurt is vijf jaar. Voor overige bedrijfsmiddelen ligt de geschatte gebruiksduur tussen drie tot vijf jaar.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Op iedere rapportagedatum wordt de boekwaarde van de niet-financiële activa van Invest-NL opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor de toetsing op bijzondere waardeverminderingen worden activa samengevoegd in de kleinst te onderscheiden groep activa die uit voortgezet gebruik kasstromen genereert die in hoge mate onafhankelijk zijn van de inkomende kasstromen van andere activa of kasstroomgenererende eenheden (KGE's). De realiseerbare waarde van een actief of een KGE is de hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus kosten van afstoting. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting, die een afspiegeling is van zowel de actuele marktinschattingen van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief of de KGE. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt verwerkt als de boekwaarde van een actief of de KGE waartoe het actief behoort, hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Zij worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan de KGE toegerekende goodwill en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaardes van de overige activa van de KGE.

Verbeteringen aan het pand

Indien Invest-NL als huurder kosten maakt voor het moderniseren van de gehuurde kantoorruimte, is sprake van een investering in een huurrecht. Deze investering wordt geactiveerd. De actiefpost kwalificeert voor de (kleinschaligheid) investeringsaftrek. Invest-NL schrijft de investering in vijf jaar lineair af ten laste van het resultaat.

Overige bedrijfsmiddelen

Aangeschafte bedrijfsmiddelen met een minimum van € 1.000 (incl. niet terugvorderbare BTW) per item, die gedurende een langere periode worden gebruikt, worden geactiveerd.

Invest-NL schrijft de investering in drie tot vijf jaar lineair af ten laste van het resultaat.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Leaseovereenkomsten

Invest-NL is lessee in leasecontracten voor pand, inventaris en auto. Voor deze leases wordt een activum op de balans opgenomen op de ingangsdatum van de leaseovereenkomst, daarnaast wordt een financiële verplichting opgenomen als de betalingen over meerdere periodes gaan.

De post 'Recht van gebruik' op de balans bestaat uit de aangegane verplichting voor alle lease- en huurverplichtingen die voortvloeien uit een overeenkomst. Het actief reflecteert het recht op gebruik van het actief gedurende de overeengekomen leasetermijn en wordt gewaardeerd tegen kostprijs. Objecten met een waarde lager dan € 5.000 of waarvan de resterende leasetermijn minder dan 12 maanden is, worden niet meegenomen.

De post 'leaseverplichtingen' (schuld op de balans) reflecteert alle leasebetalingen die gepaard gaan met de leaseovereenkomst.

Er zijn geen leases met een looptijd van korter dan een jaar en/of met een waarde van minder dan € 5.000 per activa.

De leaseverplichting wordt initieel gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen op de ingangsdatum, verdisconteerd op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst of, als die disconteringsvoet niet praktisch te bepalen is, de marginale rentevoet van Invest-NL. Over het algemeen gebruikt Invest-NL de marginale rentevoet als disconteringsvoet. De leaseverplichting wordt geherwaardeerd wanneer er een wijziging is in toekomstige leasebetalingen als gevolg van een wijziging in een index of koers, als er een wijziging is in de schatting van Invest-NL van het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald onder een restwaardegarantie, als Invest-NL zijn beoordeling wijzigt of het een aankoop-, verlengings- of beëindigingsoptie zal uitoefenen, of bij een herziening van een in wezen vaste leasebetaling. De gehanteerde IBR is vermeld in noot 5.

Wanneer de leaseverplichting op deze manier wordt geherwaardeerd, wordt een overeenkomstige wijziging aangebracht in de boekwaarde van het gebruiksrecht, of wordt deze opgenomen in de winst-en-verliesrekening als de boekwaarde van het gebruiksrecht is verlaagd tot nul.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Belastingen

Vennootschapsbelasting

Acute belastingvorderingen en -schulden worden gewaardeerd tegen de nominale bij wet vastgestelde belastingtarieven en geldende belastingwetgeving, dan wel waartoe materieel op verslagdatum is besloten. Voor voorwaartse verliescompensatie en tijdelijke verschillen tussen de fiscale boekwaarde van activa en verplichtingen en de commerciële boekwaarde worden uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen gevormd. Hierbij wordt uitgegaan van de belastingtarieven die gelden per balansdatum en de tarieven die zullen gelden in de periode waarin de uitgestelde belastingvorderingen of verplichtingen worden afgewikkeld waartegen afgerekend zal worden.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingvorderingen uit hoofde van verliescompensatie worden alleen opgenomen indien het waarschijnlijk wordt geacht dat in de nabije toekomst voldoende fiscale winsten worden gerealiseerd ter compensatie van de uitgestelde belastingvorderingen.

Overlopende activa en overige vorderingen

Deze post bestaat uit debiteuren, overige belastingen, overige vorderingen en overlopende activa en wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Debiteuren en overige vorderingen worden niet langer opgenomen als de gelden zijn ontvangen of als oninbaarheid is vastgesteld.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onherroepelijke toezeggingen en financiële garantiecontracten

Onherroepelijke toezeggingen zijn verplichtingen die niet worden opgenomen in de balans, omdat het bestaan afhankelijk is van het zich in de toekomst al dan niet voordoen van een of meer onzekere gebeurtenissen zonder dat Invest-NL daarop doorslaggevende invloed kan uitoefenen. Voor Invest-NL vallen hieronder committeringen aan fondsen, onherroepelijke toezeggingen inzake leningen en verplichtingen wegens verstrekte garanties.

Voor de bepaling van het maximale potentiële kredietrisico wordt verondersteld dat alle tegenpartijen hun contractuele verplichtingen niet meer nakomen en alle bestaande zekerheden geen waarde hebben.

Overige verplichtingen

De overige verplichtingen bestaan uit crediteuren, omzet- en loonbelasting, premie pensioen en premie sociale verzekeringen. De overige verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of kostprijs als dit niet materieel verschilt.

Eigen vermogen

Aandelenkapitaal en agioreserve

Het uitgegeven aandelenkapitaal is het bedrag betaald op de uitgegeven aandelen voor de nominale waarde. De agioreserve betreft het bedrag dat is gestort boven het geplaatste en gestorte kapitaal.

Cumulatief resultaat

Conform artikel 30 van de statuten van de vennootschap bepaalt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de bestemming van een eventueel voordelig saldo van de winst-en-verliesrekening.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Rentebaten en -lasten

Rentebaten uit financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening

De rentebaten hebben betrekking op financiële activa en worden verantwoord op basis van de effectieve-rentemethode.

Rentelasten

Negatieve creditrente op kasmiddelen is opgenomen onder rentelasten. Rentelasten worden opgenomen op basis van de effectieve-rentemethode.

Provisiebaten en -lasten

Provisiebaten omvatten de ontvangen provisiebatens uit hoofde van verstrekte financiële garanties. Provisiebaten uit hoofde van verstrekte financiële garanties worden toegerekend op basis van de periode waar ze betrekking op hebben. Provisielasten omvatten betaalde management fees ten behoeve van door Invest-NL uitbestede mandaten. Deze worden opgenomen in de verslagperiode waarin de dienstverlening plaatsvindt.

Bijdrage ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat wordt een bijdrage ontvangen ter dekking van de kosten voor Invest-NL Business Development. De bijdrage en de gerelateerde kosten worden in de winst-en-verliesrekening bruto gepresenteerd. Op basis van een eindafrekening na jaareinde wordt een eventueel te veel ontvangen bijdrage per jaareinde opgenomen als overlopend passief onder overige verplichtingen.

Resultaat uit financiële activa

Resultaat uit financiële activa betreft gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op de investeringen. Deze worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt. In de verslagperiode betreft dit de regel 'Ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen' in de winst-en-verliesrekening.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De rentebaten uit hoofde van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen door de winst-en-verliesrekening worden gepresenteerd onder de rentebaten.

Personeelskosten

De personeelskosten bevatten salarissen, sociale lasten en pensioenlasten en overige personeel-gerelateerde kosten. Personeelskosten worden verantwoord in de periode waarin de dienst is ontvangen en waarop de betaling betrekking heeft. De pensioenrechten van de medewerkers van Invest-NL zijn ondergebracht in de toegezegde-bijdrageregeling bij de zelfstandige premiepensioeninstelling BeFrank. De pensioenlasten van Invest-NL bestaan uit een jaarlijkse vaste bijdrage voor de opbouw van nieuwe rechten, waarbij een leeftijdsgebonden premiepercentage wordt betaald.

Overige personeelskosten bestaan grotendeels uit kosten van tijdelijk ingehuurd personeel en werving.

Grondslagen geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit bedrijfs-, investerings- en financieringsactiviteiten. Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Bij de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten wordt het resultaat vóór belastingen gecorrigeerd voor baten en lasten die niet hebben geresulteerd in ontvangsten en uitgaven in dezelfde verslagperiode en voor wijzigingen in voorzieningen en overlopende posten.

Investerings worden vermeld onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2020

Er zijn geen nieuwe en gewijzigde standaarden verplicht toe te passen die effect hebben op de uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving, daar dit een eerste jaarrekening betreft.

Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2021 of later

De Groep heeft geen nieuwe standaarden, wijzigingen van bestaande standaarden of interpretaties vervroegd vrijwillig toegepast die pas met ingang van de jaarrekening over 2021 of later verplicht zijn.

De volgende nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden hebben naar verwachting geen significante impact op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep:

- wijzigingen in IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 en IFRS 16: Rentebenchmark hervorming fase 2 (effectief 1 januari 2021);
- wijzigingen in IAS 37: verlieslatende contracten - kosten van nakoming van een contract (effectief 1 januari 2022);
- wijzigingen in IAS 16: opbrengsten vóór beoogd gebruik (effectief 1 januari 2022);
- wijzigingen in IFRS 3: Verwijzing naar conceptueel raamwerk (effectief 1 januari 2022);
- wijzigingen in IAS 1: Classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend (effectief 1 januari 2023);
- IFRS 17 Verzekeringscontracten (uitgegeven 18 mei 2017, effectief vanaf 2023).

Toelichting op de geconsolideerde balans

1. Kasmiddelen

Deze post omvat de direct opeisbare wettige betaalmiddelen (rekening courant bij banken).

in euro's	31 december 2020
Rekening courant Rabobank	18.903.065
Beleggingsrekening Caceis	2.500.675
Totaal kasmiddelen	21.403.740

2. Financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening

De mutaties in de financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening waren:

in euro's	Reële waarde
Kostprijs per 12 december 2019	-
Aankopen	21.749.234
Herwaarderingen	-235.889
Balanswaarde per 31 december 2020	21.513.345

Toelichting op de geconsolideerde balans

De balanswaarde kan als volgt worden gespecificeerd:

in euro's	31 december 2020
Aandelen	7.500.000
Aandelen EIF	2.211.190
Converteerbare leningen	2.909.411
Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF (aandelen)	8.892.744
Balanswaarde per 31 december 2020	21.513.345

De investeringen op de balans van Invest-NL betreffen investeringen waarin Invest-NL geen significante invloed heeft.

Invest-NL heeft een langetermijnvisie op investeringen wat betekent dat belangen doorgaans binnen een periode van 5 tot 15 jaar worden verkocht. Deze investeringen worden daarom niet aangehouden om te verhandelen en worden tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden verantwoord.

De converteerbare leningen zijn 'SPPI fail'.

Waarderingsniveau financiële activa tegen reële waarde

Voor alle categorieën geldt dat deze in level 3 vallen en dat er geen transfers vanuit andere levels hebben plaatsgevonden. De waarde van de investeringen wordt bepaald door het gebruik van waarderingstechnieken die deels zijn gebaseerd op gegevens die niet in de markt zijn waar te nemen.

Voor aandelen en converteerbare leningen wordt in beginsel gebruikgemaakt van de discounted cash flow (DCF) of multiple waarderingmethode. Per investering wordt onderbouwd welke waardering leidend is voor het investeringsbesluit. Daarnaast stelt een onafhankelijke professionele partij een waardering op in lijn met IPEV (International Private Equity and Venture Capital) standaarden; bij een materiële afwijking van waarde volgt een revisie. De Investment Committee

Toelichting op de geconsolideerde balans

besluit over definitieve (her)waarderingen die bij investeringen en daarna minimaal twee keer per jaar plaatsvinden voor bestaande investeringen.

De investeringen in aandelen en converteerbare leningen zijn in de loop van 2020 gedaan en er hebben zich per saldo geen materiële zaken voorgedaan die de waardering beïnvloeden. De reële waarde van deze investeringen is gelijk aan de initiële aankoopprijs met uitzondering van de opgelopen rente bij de converteerbare leningen en de herwaardering van investeringen via fondsmandaat in samenwerking met het EIF.

Voor de aandelen in EIF wordt door een externe auditor periodiek een net asset value (NAV) gecontroleerd, die wordt gebruikt voor de waardering van de aandeleninvestering van Invest-NL. Deze NAV is per jaareinde gelijk aan de NAV bij de start van de investering.

Voor de investeringen via fondsmandaat in samenwerking met EIF wordt de meest recente waardering van de fondsmanagers overgenomen op basis van het meest recente kwartaalwaarderingsrapport. Contractueel is overeengekomen dat de fondsmanagers hun fonds waarderen in lijn met IPEV-standaarden. Zodra de gecontroleerde jaarrekeningen van de fondsen over het betreffende boekjaar zijn ontvangen, wordt door middel van backtesting vastgesteld of er sprake is van significante verschillen tussen de kwartaalwaarderingen van de fondsmanagers en de officiële jaarrekening. Op basis daarvan zal worden vastgesteld of toekomstige waarderingmethoden moeten worden aangepast.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Mutaties in financiële instrumenten gewaardeerd op fair value gebaseerd op level 3 zijn als volgt:

in euro's	Aandelen	Aandelen EIF	Converteerbare leningen	Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF
Boekwaarde per 12 december 2019	-	-	-	-
Waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening				
Investerings	7.500.000	2.211.190	2.800.000	9.238.486
Desinvesterings/aflossings	-	-	-	-
Herwaardering	-	-	-	-345.742
Opgelopen inkomsten (rente)	-	-	109.411	-
Conversie van leningen naar aandelen	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2020	7.500.000	2.211.190	2.909.411	8.892.744

Type investering	Reële waarde per 31 december 2020 (in euro's)	Waarderingsmethode	Range (gewogen gemiddelde) van significante niet waarneembare inputs	Gevoeligheid reële waardering ten aanzien van significante niet waarneembare inputs	Level
Aandelen	7.500.000	DCF	Free cash flow (FCF) en discount-factor	Een verhoging/verlaging van 10% van de gebruikte niet waarneembare inputs leidt in geval van verhoging tot een 25% hogere waardering en in het geval van verlaging tot een 21% lagere waardering van de investeringen	3
Aandelen EIF	2.211.190	NAV	n.v.t.	n.v.t.	3
Converteerbare leningen	2.909.411	DCF	FCF en discount-factor	Een verhoging/verlaging van 10% van de gebruikte niet waarneembare inputs leidt in geval van verhoging tot een 21% hogere waardering en in het geval van verlaging tot een 22% lagere waardering van de investeringen	3
Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF	8.892.744	NAV	n.v.t.	n.v.t.	3

Toelichting op de geconsolideerde balans

3. Overige activa

De specificatie van de post over de verslagperiode is als volgt:

in euro's	31 december 2020
Middelen fonds MKB	100.000
Middelen bij EIF	5.761.514
Totaal	5.861.514

'Middelen bij EIF' betreft uitkering aan het EIF ten bate van fondsinvesteringen (stage 1).

4. Materiële vaste activa

Deze post bestaat uit geactiveerde uitgaven gerelateerd aan het gehuurde pand (verbeteringen pand) en kantoorinventaris.

De specificatie van het verloop van deze post in de verslagperiode is als volgt:

in euro's	Verbeteringen pand	Inventaris	Totaal
Boekwaarde per 12 december 2019	-	-	-
Investerings	765.928	425.134	1.191.062
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	-122.353	-62.564	-184.916
Boekwaarde per 31 december 2020	643.575	362.570	1.006.145
Kostprijs per 31 december 2020	765.928	425.134	1.191.062
Geaccumuleerde amortisatie per 31 december 2020	-122.353	-62.564	-184.916
Boekwaarde per 31 december 2020	643.575	362.570	1.006.145

Per 31 december 2020 zijn er geen bijzondere waardeverminderingen op Materiële vaste activa.

Toelichting op de geconsolideerde balans

5. Recht van gebruik

Deze post omvat het recht van gebruik van pand, inventaris en auto.

De specificatie in de verslagperiode is als volgt:

in euro's	Pand	Inventaris	Auto	Totaal
Op 12 december 2019	-	-	-	-
Toevoegingen	1.546.550	13.033	16.965	1.576.548
Afschrijvingskosten	-309.310	-1.950	-9.469	-320.729
Op 31 december 2020	1.237.240	11.083	7.496	1.255.819

De gehanteerde IBR is 0%, afgeleid van geldende marktrentes.

Onderstaand is de boekwaarde weergegeven van de huur- en leaseverplichtingen en mutaties gedurende de verslagperiode:

in euro's	Boekwaarde
Op 12 december 2019	-
Toevoegingen	1.576.548
Oprenting	-
Betalingen	-148.655
Op 31 december 2020	1.427.893

Het huurcontract van het pand loopt tot en met 31 december 2024 met een optie tot verlenging van twee aansluitende perioden van drie jaar, derhalve tot en met 31 december 2027, respectievelijk 31 december 2030.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Looptijd toekomstige huurverplichtingen pand

in euro's	31 december 2020
< 1 jaar	294.310
1-5 jaar	882.930
> 5 jaar	-
Totaal	1.177.240

Het huurcontract van inventaris heeft een looptijd vanaf einde boekjaar van 4 jaar en 10 maanden.

Looptijd toekomstige huurverplichtingen inventaris

in euro's	31 december 2020
< 1 jaar	2.816
1-5 jaar	9.312
> 5 jaar	-
Totaal	12.128

Het leasecontract van de auto loopt in september 2021 af (binnen 1 jaar).

6. Belastingen

Het nettoresultaat van Invest-NL N.V. over 2020 is € 6,3 miljoen negatief. Dit resultaat is conform de verwachting dat Invest-NL een aantal jaren een negatief resultaat zal genereren voordat de investeringsportefeuille substantiële positieve baten kan genereren.

De portefeuille van Invest-NL bestaat ultimo 2020 uit aandelenbelangen, converteerbare leningen en aandelenbelangen via het fondsmandaat met EIF. De verwachting is dat deze portefeuille sterk zal groeien in de komende jaren.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Commercieel zullen rendementen worden behaald uit een mix van aandelenbelangen en schuldinstrumenten, zoals converteerbare of achtergestelde leningen.

Of deze instrumenten ook leiden tot hoge fiscale baten is op dit moment niet voldoende zeker in te schatten. Vanwege de onzekerheid van deze schatting is ultimo 2020 geen latentie verantwoord. Naar de toekomst toe zal jaarlijks de fiscale positie worden geëvalueerd en het verantwoorden van een eventuele latentie worden beoordeeld.

Fiscale eenheid voor BTW

De vennootschap en haar dochtermaatschappijen Invest-NL Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V. vormen per 1 juni 2020 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting vanaf 13 december 2019. Alle vennootschappen binnen deze fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden uit hoofde van de omzetbelasting.

7. Overlopende activa en overige vorderingen

De specificatie van deze post over de verslagperiode is als volgt:

in euro's	31 december 2020
Debiteuren	176.113
Overlopende activa	264.173
Overige vorderingen	103.015
Totaal	543.301

Het effect van ECL op de waardering van de post debiteuren is immaterieel.

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De overlopende activa betreffen met name vooruitbetaalde bedragen voor verzekeringen. De overige vorderingen betreffen voornamelijk vooruitbetaalde IT-licenties en onderhoudsovereenkomsten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

8. Overige verplichtingen

De specificatie van deze post over de verslagperiode is als volgt:

in euro's	31 december 2020
Crediteuren	415.756
Overige schulden	505.105
Te betalen BTW	10.381
Totaal	931.242

De overige verplichtingen bestaan uit crediteuren, omzet- en loonbelasting, premie pensioen en premie sociale verzekeringen.

9. Overlopende passiva

in euro's	31 december 2020
Overlopende passiva	3.242.341
Totaal	3.242.341

De overlopende passiva hebben voornamelijk betrekking op een te veel ontvangen bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat op basis van de eindafrekening over de verslagperiode.

10. Voorzieningen

in euro's	31 december 2020
Beginstand 12 december 2019	-
Dotatie aan voorziening garanties en toezegging leningen stage 1	1.568.321
Eindstand 31 december 2020	1.568.321

Invest-NL treft ECL-voorzieningen voor financiële garantiecontracten en onherroepelijke toezeggingen inzake leningen in lijn met IFRS 9. In het boekjaar was er alleen sprake van ECL stage 1-voorzieningen en was er geen sprake van significant increase in credit risk (SICR) events.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De voorzieningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Onderdeel	Bedrag	ECL
Financiële garantiecontracten	10.300.000	908.860
Onherroepelijke toezeggingen	13.600.000	659.461
(ECL op off-balance loan commitments)		
Kasmiddelen	21.403.740	Immaterieel
Overige activa	5.861.514	Immaterieel
Dotatie voorziening garanties en toezegging leningen op 31 december 2020		1.568.321

Mutaties in de exposure worden toegelicht in noot 12.

11. Eigen vermogen

Het aantal geplaatste gewone aandelen bedraagt 50.000.000. De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 1,- waarop verplicht 100% is gestort.

Voor elk aandeel kan tijdens een aandeelhoudersvergadering één stem worden uitgebracht. Er gelden geen restricties op de aandelen.

De specificatie van het eigen vermogen ultimo 2020 is als volgt:

in euro's	31 december 2020
Aandelenkapitaal	50.000.000
Agioreserve	695.334
Cumulatief resultaat	-6.281.267
Totaal eigen vermogen	44.414.067

De agioreserve betreft twee financiële garantiecontracten ('ETFF-garanties'). De ETFF-garanties zijn per 1 maart 2020 overgenomen van de Nederlandse Staat. Normaliter is voor financiële garantiecontracten onder IFRS 9 de reële waarde op het moment van aangaan gelijk aan de ontvangen premie. De eerste opname van de financiële garanties door Invest-NL ligt echter later dan het moment van aangaan van de financiële garanties. De door Invest-NL ontvangen provisie bij overname is daarom verwerkt als storting door aandeelhouder in de agioreserve. De provisie ontvangen na eerste opname wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Toelichting op de geconsolideerde balans

12. Onherroepelijke toezeggingen en andere niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per jaareinde heeft Invest-NL de volgende onherroepelijke toezeggingen gedaan.

in euro's	31 december 2020
Mandaatcommittering Dutch Future Fund	150.000.000
Mandaatcommittering co-investment vehicle EIF	35.000.000
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	13.600.000
Verstreckte financiële garanties	10.300.000
Onherroepelijke verplichting tot volstorting EIF aandelenbelang	4.000.000
Totaal	212.900.000

Conform IAS 37 worden de onherroepelijke toezeggingen toegelicht:

- Mandaatcommittering Dutch Future Fund: dit mandaat is opgericht om innovatieve MKB-ondernemingen in Nederland te ondersteunen middels investeringen in fondsen (energietransitie, AgriFood, innovatieve technologie en medische innovaties). Invest-NL en EIF hebben zich ieder gecommitteerd voor € 150 miljoen. Het doel is om in circa 15 fondsen te investeren.
- Mandaatcommittering EIF: dit betreft een co-investeringsprogramma met EIF. Invest-NL heeft per jaareinde € 15 miljoen geïnvesteerd in het co-investment vehicle (zie noot 2) en de resterende toezegging per einde verslagperiode bedraagt € 35 miljoen.
- Onherroepelijke toezegging tot het verstrekken van leningen aan in totaal drie ondernemingen.
- Verstreckte financiële garanties: dit betreft de verstreckte financiële garanties (ETFF) voor 80% van de hoofdsom van achtergestelde leningen verstrekt door BNG.
- Onherroepelijke verplichting tot volstorting EIF-aandelenbelang: dit betreft de toezegging tot volstorting van een aandeleninvestering in EIF.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De mutaties in de exposure ten aanzien van verstrekte financiële garanties en ECL-toevoegingen zijn als volgt:

Stage 1

in euro's	Nominaal bedrag uitstaande exposures	ECL-voorziening
Op 12 december 2019	-	-
Toevoegingen	10.300.000	908.860
Afgelopen financiële garanties (exclusief afschrijvingen)	-	-
Transfer naar stage 1	-	-
Transfer naar stage 2	-	-
Transfer naar stage 3	-	-
Impact van modelwijzigingen	-	-
Afschrijvingen	-	-
Stand per 31 december 2020	10.300.000	908.860

De mutaties in de exposure ten aanzien van onherroepelijke toezeggingen inzake leningen en ECL-toevoegingen zijn als volgt:

Stage 1

in euro's	Nominaal bedrag uitstaande exposures	ECL-voorziening
Op 12 december 2019	-	-
Toevoegingen	13.600.000	659.461
Vervallen of afgelopen verplichtingen (exclusief afschrijvingen)	-	-
Transfer naar stage 1	-	-
Transfer naar stage 2	-	-
Transfer naar stage 3	-	-
Impact van modelwijzigingen	-	-
Afschrijvingen	-	-
Stand per 31 december 2020	13.600.000	659.461

Toelichting op de geconsolideerde balans

Scenario significante verslechtering in kredietkwaliteit ten aanzien van ECL-voorzieningen

De verplichtingen voortvloeiend uit garanties en leningen betreffen risicovolle exposures aan innovatieve bedrijven. Significante verslechtering van kredietkwaliteit is daarmee sterk gerelateerd aan specifieke ontwikkelingen van de desbetreffende exposure.

In dat kader hanteert Invest-NL een prudente aanname van de Loss Given Default van 100%, tenzij de exposure wordt gedekt door een overheidsinstelling.

De onderstaande tabel toont de gevoeligheid van deze voorzieningen ten aanzien van een mogelijke verslechtering van de kredietkwaliteit. Het scenario dat hierbij wordt gehanteerd, betreft een verslechtering van de ratings van de exposures met 1 notch gebaseerd op de indicatieve S&P-rating. Daarnaast wordt aangenomen dat de exposures migreren naar een hoger gelegen stage waar dat mogelijk is. Voor de huidige exposures betekent dit dat deze migreren naar stage 2.

in euro's	Nominaal bedrag uitstaande exposures	ECL-voorziening
Base case scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	13.600.000	659.461
Verstreckte financiële garanties	10.300.000	908.860
Downward scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	13.600.000	1.026.024
Verstreckte financiële garanties	10.300.000	2.381.036
Upward scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	13.600.000	300.236
Verstreckte financiële garanties	10.300.000	112.997

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

13. Netto-rentelasten

in euro's	31 december 2020
Rentebaten uit financiële activa tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening	109.411
Rentelasten	-211.206
Netto-rentelasten	-101.795

De rentebaten betreffen de rentebaten op een verstrekte converteerbare lening.

De rentelasten betreffen negatieve creditrente op tegoeden bij banken.

14. Netto-provisielasten

in euro's	31 december 2020
Provisiebaten	585.476
Provisielasten	-697.956
Netto-provisielasten	-112.480

Provisiebaten betreffen provisie-inkomsten uit hoofde van verstrekte financiële garanties. Provisielasten betreffen management fees voor fondsbeheer.

15. Bijdrage ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Deze post heeft betrekking op de ontvangen bijdrage van € 6.820.794 van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor ontwikkelactiviteiten in de verslagperiode.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

16. Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingen op geactiveerde uitgaven gerelateerd aan het gehuurde pand (verbeteringen aan het pand), kantoorinventaris en recht van gebruik. Deze zijn vermeld onder de toelichting op de actiefposten Materiële vaste activa en Recht van gebruik.

17. Personeelskosten

	31 december 2020
Aantal fulltime-equivalenten (in fte)	62,7
Gemiddeld gedurende het boekjaar (in fte)	48,3
Ultimo boekjaar (in aantal personeelsleden)	59

De personeelskosten bevatten salarissen, sociale lasten en pensioenlasten en overige personeel-gerelateerde kosten. De specificatie van de personeelskosten over de verslagperiode is als volgt:

in euro's	31 december 2020
Salariskosten	4.430.680
Sociale lasten	489.749
Pensioenlasten	700.474
Werkkostenregeling	236.593
Overige personeelskosten	1.614.829
Totaal	7.472.325

De pensioenlasten bestaan uit ouderdomspensioen (eigen bijdrage: 2% van de pensioengrondslag), nabestaandenpensioen, premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en administratiekosten.

Overige personeelskosten bestaan grotendeels uit kosten van tijdelijk ingehuurd personeel.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

18. Overige operationele lasten

De specificatie van overige operationele lasten over de verslagperiode is als volgt:

in euro's	31 december 2020
Accountants- en advieskosten	2.142.525
ICT-kosten	412.409
Marketing-en-communicatiekosten	312.538
Huisvestingskosten	282.862
Kantoorkosten	64.348
Assurantiekosten	38.374
Autokosten	2.970
Totaal	3.256.026

Accountants- en advieskosten betreffen voornamelijk kosten die gemaakt zijn in het kader van de Business Development- en Capital-activiteiten. Het betreft hier onder andere kosten voor marktonderzoek en technisch en juridisch advies als onderdeel van specifieke ontwikkelprojecten, alsmede kosten voor due dilligence advies ten aanzien van specifieke investeringstransacties.

Honoraria accountants

De volgende honoraria met betrekking tot de wettelijke controle van de jaarrekening door Ernst & Young Accountants LLP zijn ten laste gebracht van de vennootschap en haar dochtermaatschappijen, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

in euro's	2020
Onderzoek van de jaarrekening	59.500

Dit bedrag is gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant reeds gedurende de verslagperiode zijn verricht.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

19. Informatie over verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Partijen worden als verbonden beschouwd wanneer één partij bij de besluitvorming over financiële of operationele kwesties zeggenschap of invloed van betekenis kan uitoefenen over de andere partij. Invest-NL onderhoudt in het kader van zijn gewone bedrijfsvoering verschillende soorten normale zakelijke relaties met verbonden ondernemingen en partijen.

De verbonden partijen van Invest-NL zijn de Nederlandse Staat, de directie, de Raad van Commissarissen en de groepsmaatschappijen Invest-NL Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V.

De meegegeven ETFF-provisie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat staat los van de provisie op het instrument en is niet marktconform (Agio, zie noot 11). Overige transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden op marktconforme voorwaarden.

Inzake de verplichte vermelding met betrekking tot (transacties met) verbonden partijen, is bij de onderneming geen sprake van bijzonderheden.

Posities en transacties verbonden partijen

Van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is een bijdrage ontvangen van € 6.820.794 voor de uitvoeringskosten.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Bestuurdersbeloning

De beloning van het managementteam over het verlengde boekjaar is als volgt:

in euro's	Periodiek betaalbare beloningen ¹	Pensioen-opbouw	Overige korte-termijn employee benefits	Totaal
W. Bos	221.714	29.415	2.523	253.652
L. Holwerda	157.301	24.945	16.695	198.941
J. de Jonge	157.301	19.956	13.542	190.799
J.P. Postma	157.301	20.724	19.946	197.971
A.M. van der Werf	157.301	22.259	15.706	195.266

¹ Dit betreft de primaire bezoldiging over het verlengde boekjaar.

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen is als volgt:

in euro's	Totale vaste beloning
Voorzitter	35.000
Overige leden Raad van Commissarissen	25.000

20. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die tot materiële wijzigingen hebben geleid.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

21. Risicomanagement

Invest-NL is opgericht om maatschappelijke impact te realiseren. Ten aanzien van zijn investeringsactiviteiten wil Invest-NL investeren waar de markt dat nog niet doet. Dit impliceert dat Invest-NL significante risico's moet lopen om zijn doelen te bereiken. Tegelijkertijd werkt Invest-NL met overheidskapitaal voor de investeringsactiviteiten en met overheidssubsidies voor de business development-activiteiten. Dit betekent dat Invest-NL zijn risico's in beeld moet hebben en onder controle moet houden, omdat alleen zo deze gelden verantwoord kunnen worden ingezet om impact te maken.

Invest-NL gebruikt het kapitaal van de aandeelhouder voor de investeringsactiviteiten en de bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor de business development-activiteiten. Op basis van de Machtigingswet dient Invest-NL met zijn investeringsactiviteiten een normrendement te behalen. Dit normrendement wordt door de aandeelhouder in 2022, drie jaar na oprichting, vastgesteld. Investeringsactiviteiten dienen daarnaast zoveel mogelijk marktconform gedaan te worden. Invest-NL heeft een langetermijnvisie ten aanzien van investeringen en kan daardoor wachten op goede exit-momenten.

Voor iedere investering wordt door een dealteam van Capital een investeringsvoorstel gemaakt waarin voor het investeringsbesluit relevante aspecten worden uitgewerkt: het management, de business case, het ontwikkelstadium van het bedrijf, de markt, concurrentie en de co-investeerders. Het investeringsbesluit wordt samen met een 'know your client'-opinie van Compliance, een staatsteunopinie van Legal, een risk-opinie van Financial Risk en een ESG-opinie van de ESG Officer voorgelegd aan de Investment Committee. De Investment Committee besluit of, en zo ja, tegen welke voorwaarden de investering kan worden gedaan.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Invest-NL heeft ten aanzien van deze activiteiten relevante risico's geassocieerd in verschillende risicocategorieën. De financiële risico's die worden onderkend en de risicobereidheid van Invest-NL zijn onderstaand weergegeven.

Investeringsrisico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico dat moet worden afgeboekt op de waarde van een investering als gevolg van bedrijfsspecifieke (sector-) ontwikkelingen.	<i>Zeer hoog:</i> Invest-NL is opgericht om te investeren waar de markt dat niet doet. Onderdeel daarvan is openstaan voor investeringsmogelijkheden met een zeer hoog risico/rendementsprofiel.

Het investeringsrisico kan worden opgedeeld in kredietrisico en risico op aandeleninvesteringen.

De on-balance exposures ten aanzien van kredietrisico kunnen als volgt worden weergegeven:

in euro's	31 december 2020
On-balance exposure	
Nederlandse banken	21.403.740
Leningen	2.909.411
Overige vorderingen	6.404.814
Totaal	30.717.965
Off-balance exposure	
Onherroepelijke verplichtingen leningen	13.600.000
Verstekte garanties	10.300.000

Invest-NL stelt een credit rating vast voor de genoemde exposures. Ten aanzien van de on en off-balance exposure kan de volgende kredietwaardigheidsanalyse gemaakt worden. Voor de exposures bij Nederlandse banken wordt de credit rating van S&P als uitgangspunt genomen.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Voor de leningportefeuille wordt per investering extern een credit rating vastgesteld op basis van de financiële kenmerken van de exposure die wordt vertaald naar een S&P rating schaal. Er is geen sprake van onderpand of collateral.

Nederlandse banken

in euro's	stage 1
On-balance exposure	
BB of hoger	21.403.740
B- tot BB	-
CCC+ of lager	-
ECL-voorziening	-
Netto-exposure	21.403.740

Leningen

in euro's	stage 1
Indicatieve exposure rating op S&P-schaal	
BB of hoger	-
B- tot BB	-
CCC+ of lager	2.909.411
Reële-waardeaanpassing	-
Netto-exposure	2.909.411

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Overige vorderingen

in euro's	stage 1
Indicatieve exposure rating op S&P-schaal	
BB of hoger	5.761.514
B- tot BB	-
CCC+ of lager	-
Geen rating	643.300
Reële-waardeaanpassing	-
Netto-exposure	6.404.814

Onherroepelijke toezeggingen leningen

in euro's	stage 1
Indicatieve exposure rating op S&P-schaal	
BB of hoger	-
B- tot BB	5.000.000
CCC+ of lager	8.700.000
ECL-voorziening	-659.461
Netto-exposure	13.040.539

Alle exposures waren performing in 2020, er waren geen achterstanden van 30 dagen of meer, en er was daarnaast geen sprake van materiële verslechtering van de kredietkwaliteit in de verslagperiode.

Overzicht krediet exposures direct/indirect per sector

in euro's	Direct/indirect	On-balance	Off-balance
Financiële instellingen	Direct	27.165.254	-
Life sciences	Direct	2.909.411	1.200.000
Multi-sector fondsinvesteringen	Indirect	-	4.900.000
Landbouw en voeding (AgriFood)	Direct	-	7.000.000
Overig	Direct	643.300	-
Totaal		30.717.965	13.100.000

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Investeringsrisico op aandeleninvesteringen

Invest-NL hanteert een langetermijnvisie als het gaat om aandeleninvesteringen. De risicobereidheid is zeer hoog. Investeringscategorien worden zowel direct als indirect via fondsen uitgevoerd.

De exposures die zijn aangegaan in het co-investment mandaat met EIF, worden als aparte investeringscategorie verantwoord in deze sectie. Het gaat hier namelijk enerzijds om een investering met een vaste looptijd met schuldenkenmerken en anderzijds betreft het een investering die de risico- en rendementskarakteristieken heeft van een aandeleninvestering in een fonds. Het co-investment-mandaat met EIF betreft alleen aandeleninvesteringen.

Overzicht aandelenexposure direct/indirect per sector

in euro's	Direct/indirect	On-balance	Off-balance
Financiële instellingen	Direct	2.211.190	4.000.000
Multi-sector fondsinvesteringen	Indirect	-	150.000.000
Co-investment mandaat EIF (multi-sector)	Indirect	8.892.744	35.000.000
Hi-tech systemen en materialen	Direct	7.500.000	-
Totaal		18.603.934	189.000.000

Marktrisico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico van waarderingsverlies of vermindering van verwachte inkomsten als gevolg van ongunstige veranderingen in de macro-economie zoals rente en conjunctuurschommelingen.	Zeer hoog: Invest-NL is opgericht met een langetermijn-focus. De funding zal bestaan uit 100% kapitaal. Invest-NL wil zijn mandaat uitvoeren en zich niet onnodig laten limiteren door het marktrisico te beperken of tegen kosten te mitigeren. Invest-NL kan investeren op de lange termijn en accepteert daarmee effecten van kortere economische (rente)schommelingen op het resultaat.

Invest-NL wordt voor 100% gefinancierd vanuit de Nederlandse Staat (eigen vermogen) waardoor Invest-NL ten aanzien van de funding niet blootstaat aan kortetermijnrenterisico's. Wel zal in de bepaling van het normrendement voor Invest-NL de lange rentevoet als een van de factoren voor de bepaling van dit rendement worden meegenomen. Ten aanzien van de rentedragende financiële activa geldt dat deze activa geen tussentijdse renteherziening kennen.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Conjunctuurschommelingen kunnen effect hebben op de (krediet)waardigheid van de financiële activa en onherroepelijke verplichtingen van Invest-NL. De noten 2 en 12 van de toelichting illustreren de gevoeligheid van de financiële activa en onherroepelijke verplichtingen als gevolg van deze bedrijfsspecifieke of bredere marktontwikkelingen.

Concentratierisico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico dat verband houdt met een grote concentratie van de beleggingen in bepaalde activa, activa-categorieën, op bepaalde markten of met bepaalde tegenpartijen.	Hoog: Invest-NL is opgericht om te investeren waar de markt dat niet doet. Onderdeel daarvan is openstaan voor grotere geconcentreerde volume-investeringen die nodig zijn voor de maatschappelijke transitie waarin Invest-NL opereert. Tegelijkertijd wil Invest-NL vanwege zijn langetermijnfocus niet overmatig afhankelijk worden van het succes van een of enkele investeringen.

De portefeuille van Invest-NL kent aan het eind van de verslagperiode nog een relatief geringe omvang, waardoor er in absolute zin nog geen sprake is van grote concentratierisico's.

Invest-NL heeft een investeringsafbakening opgesteld, waarbij wordt gewaarborgd dat de groei van de portefeuille in verschillende sectoren plaatsvindt waarbij er zowel direct als indirect kan worden geïnvesteerd; per categorie zijn daarbij maximale exposures opgesteld.

Daarnaast heeft Invest-NL in het investeringsbeleid concentratielimieten vastgesteld, waarbij de exposure op een enkele activiteit niet meer mag zijn dan € 50 miljoen. Ook mogen de 25 grootste exposures niet meer bedragen dan de helft van het totaal begrote kapitaal voor Invest-NL. Aan het eind van de verslagperiode bleef Invest-NL ruim binnen deze limieten.

Invest-NL brengt in zijn strategie focus aan ten aanzien van investeringen gericht op een carbonneutrale en circulaire economie. Ook binnen deze focus zullen exposures divers van aard zijn, wat een verdere spreiding van risico's met zich mee zal brengen.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Liquiditeitsrisico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico dat Invest-NL op enig moment niet aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen.	<i>Zeer laag:</i> Invest-NL wil prudent opereren als staats-deelneming en in staat zijn te allen tijde aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

De funding van Invest-NL over de eerste verslagperiode ten aanzien van de investeringsactiviteiten, bestond voor 100% uit kapitaalstortingen vanuit het ministerie van Financiën. Deze kapitaalstortingen worden uitsluitend aangehouden bij Nederlandse banken totdat de gelden nodig zijn voor investeringsactiviteiten. De ontwikkelactiviteiten van Business Development werden bekostigd vanuit een bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Invest-NL heeft zijn liquiditeitsproces zo ingericht dat de organisatie in staat is om aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen, gegeven de zeer lage risicobereidheid op dit risico. Uitgangspunt daarbij is dat Invest-NL tijdig additionele kapitaalstortingen vanuit de ministeries begroot en opvraagt, maar tegelijkertijd voorkomt dat onnodig hoge kasoverschotten moeten worden aangehouden bij Nederlandse banken tegen een negatieve creditrente.

Liquiditeitspositie

De volgende tabel geeft inzicht in de looptijden van de posten in de geconsolideerde balans. De tabel toont de niet-verdisconteerde kasstromen en niet de reële waarde. Totalen kunnen daarom afwijken van totalen in de balans.

Verwachte kasstromen resulterend uit onherroepelijke toezeggingen zijn niet meegenomen in de 'liquiditeits-gap'. Voor interne liquiditeitplanning en management worden deze kasstromen uit onherroepelijke toezeggingen meegenomen in de kasstroomvoorspellingen.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

in euro's	< 3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	> 5 jaar	Looptijd ongedefinieerd	Totaal
Activa						
Kasmiddelen	21.403.740					21.403.740
Financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening						
- waarvan aandelen					7.500.000	7.500.000
- waarvan aandeleninvestering EIF					2.211.190	2.211.190
- waarvan converteerbare leningen			2.800.000			2.800.000
- waarvan aandeleninvesteringen via fondsmandaat met EIF					8.892.744	8.892.744
Overige activa	100.000				5.761.514	5.861.514
Materiële vaste activa					1.006.145	1.006.145
Recht van gebruik					1.255.819	1.255.819
Overlopende activa en overige vorderingen		543.301				543.301
Totaal activa	21.503.740	543.301	2.800.000	-	26.627.413	51.474.454
Passiva						
Huur- en leaseverplichtingen			1.427.893			1.427.893
Voorzieningen					1.568.321	1.568.321
Overige verplichtingen	931.242					931.242
Overlopende passiva	3.242.341					3.242.341
Totaal passiva	4.173.583	-	1.427.893	-	1.568.321	7.169.797
Liquideits-gap 2020	17.330.157	543.301	1.372.107	-	25.059.092	44.304.657

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

De volgende tabel toont de uiterlijke contractuele looptijden van onherroepelijke toezeggingen (alle off-balance).

in euro's	< 3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	> 5 jaar	Looptijd ongedefinieerd	Totaal
Mandaatcommittering Dutch Future Fund					150.000.000	150.000.000
Mandaatcommittering co-investment vehicle EIF					35.000.000	35.000.000
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen		13.600.000				13.600.000
Verstreckte financiële garanties				10.300.000		10.300.000
Onherroepelijke verplichting tot volstorting EIF-aandelenbelang		4.000.000				4.000.000
Totaal	-	17.600.000	-	10.300.000	185.000.000	212.900.000

Operationeel risico

Definitie	Risicobereidheid
Het niet-financiële risico dat de organisatie of haar positie verslechtert door incidenten en omstandigheden die invloed hebben op operationeel niveau.	<i>Laag:</i> Invest-NL wil als staatsdeelneming professioneel opereren en het beperken van operationele risico's hoort daarbij. Invest-NL wil daarbij proportioneel opereren en accepteert dat een zekere mate van operationeel risico onderdeel is van de operatie.

Invest-NL beheerst operationele risico's door middel van het registreren en opvolgen van risk events. Ieder kwartaal wordt daarover gerapporteerd aan het managementteam en de Audit & Risk Committee. In het eerste jaar heeft Invest-NL geen risk events geregistreerd met materiële impact op de winst-en-verliesrekening.

Naast het registreren van risk events besteedt Invest-NL aandacht aan informatiebeveiliging. Een belangrijke basis daarbij is dat Invest-NL medewerkers periodiek informeert over veilig werken en veilig omgaan met informatie. Invest-NL maakt afspraken met (ICT-)leveranciers in de vorm van verwerkersovereenkomsten, SLA's en onafhankelijke Assurance en business continuity-standaarden die mede betrekking hebben op informatiebeveiliging.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Interne Audit heeft daarnaast in 2020 een aantal audits uitgevoerd, waarbij een aantal aandachtspunten ten aanzien van operationeel risk zijn geconstateerd.

Strategisch risico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico van het niet volgen van de juiste route die fasegewijs moet worden gevolgd om de doelstellingen van Invest-NL te bereiken. Het strategisch risico wordt beïnvloed door aannames over externe gebeurtenissen en/of ontwikkelingen op verschillende gebieden zoals: technologie, politiek, conjunctuur, competitie, markt of consumentengedrag.	Gemiddeld: Invest-NL is opgericht om impact te maken en is erop gericht om de juiste stappen te nemen om dit doel te bereiken. Invest-NL opereert echter in een complexe en dynamische omgeving, inherent daaraan is een zekere mate van strategisch executierisico.

Invest-NL heeft aan het eind van de verslagperiode zijn strategie geüpdatet in samenspraak met de Raad van Commissarissen en de toezichthoudende ministeries. Daarnaast heeft Invest-NL in 2020 een eerste stakeholderdialogoog gevoerd.

Deze afstemming ondersteunt de aansluiting van de strategie met de externe omgeving waarmee het strategisch executierisico kan worden beheerst. De dynamische omgeving en ambitieuze doelen impliceren echter een inherent strategisch risico dat van toepassing blijft.

ESG-risico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico dat Invest-NL's positie verslechtert omdat haar activiteiten blootstaan aan risico's op het gebied van milieu, duurzaamheid, sociale prestaties en behoorlijk bestuur.	Laag: Invest-NL is opgericht om positieve maatschappelijke impact te maken. Een hoog ESG-risico past daar niet bij. Invest-NL zal in zijn activiteiten en investeringen nooit 100% ESG-risico's kunnen vermijden maar wil deze risico's wel zorgvuldig afwegen en beperken.

Invest-NL voert bij iedere investering een ESG-assessment uit, waarin onder andere wordt getoetst aan uitsluitingscriteria en ketenverantwoordelijkheidsvereisten zoals benoemd in het MVO-beleid van Invest-NL en het breder geldende MVO-beleid voor staatsdeelnemingen.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Politiek risico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico dat schade ontstaat bij Invest-NL (investeringen) door lokale of internationale politieke onrust of ontwikkelingen.	Gemiddeld: Invest-NL is een staatsdeelneming. Politiek risico is daardoor per definitie van toepassing. Invest-NL zal in het beheersen van dit risico aandacht blijven vragen voor de onafhankelijke opzet en het langetermijndoel van Invest-NL. In beginsel accepteert Invest-NL echter dat politieke veranderingen impact kunnen en zullen hebben op de organisatie.

Invest-NL besteedt aandacht aan de communicatie en samenwerking met diverse overheidsinstellingen. Periodieke voortgangsoverleggen en rapportages vormen daarbij de basis. Daarnaast wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met het ministerie van Economische zaken en Klimaat op het gebied van ‘deep tech’, MKB-financiering en het ontwikkelen van het mandaat met EIF inzake het Dutch Future Fund. Tevens worden nauwe contacten onderhouden met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen.

Wet- en regelgevingsrisico

Definitie	Risicobereidheid
Het risico dat bepaalde gevolgen zich zullen voordoen doordat Invest-NL zich geen of onvoldoende rekenschap heeft gegeven van geldende wet- en regelgeving, gedragscodes en zelfregulering die op (delen van) de organisatie van toepassing zijn.	Zeer laag: Invest-NL wil als staatsdeelneming voldoen aan wet- en regelgeving en beoordeelt zijn zakenpartners ook op dit punt.

Invest-NL benadert het wet- en regelgevingsrisico door een brede opzet van de governance van Invest-NL waarin taken, verantwoordelijkheden en beleidsrichtlijnen zijn opgesteld die ondersteunen in de beheersing van het risico.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Reputatierisico

Definitie	Risicobereidheid
Het niet-financiële risico dat de marktpositie verslechtert en/of de additionaliteit aan de markt afneemt, vanwege een negatieve naam, perceptie of reputatie onder stakeholders al dan niet veroorzaakt door risico's uit de andere categorieën.	Hoog: Invest-NL heeft ambitieuze doelen en veel stakeholders met diverse belangen. Daarnaast is er veel publieke belangstelling voor Invest-NL. Omdat Invest-NL opereert in een omgeving met hoge financiële risico's en complexe impactafwegingen zal negatieve berichtgeving over Invest-NL niet geheel te vermijden zijn. Invest-NL heeft daarom een hoge risicobereidheid als het gaat over reputatierisico's voortvloeiende uit het uitvoeren van zijn beleid en mandaat. Laag: Invest-NL streeft ernaar om met een professionele organisatie en een goede uitvoering van het adviserings- en investeringsproces zijn operationele risico te beperken. De risicobereidheid ten aanzien van reputatierisico's voortvloeiende uit operationele risicogebeurtenissen is daarom laag.

Alle risicocategorieën in deze sectie kunnen reputatierisico's tot gevolg hebben. Primair dient dit risico dan ook beheerst te worden door de beheersingsmaatregelen zoals deze genoemd zijn bij de andere risico's. Invest-NL monitort wat er over Invest-NL in de media wordt gezegd en bekijkt per geval of een uiting vraagt om een (re)actie. In 2020 was er een aantal berichten van stakeholders en media ten aanzien van het ontwikkelingstempo van Invest-NL, met name op het gebied van de snelheid van investeren. De eerste verslagperiode is afgesloten met een aantal investeringen en een pijplijn voor 2021.

Enkelvoudige balans

per 31 december vóór resultaatbestemming

in euro's	Toelichting	31 december 2020
Activa		
Kasmiddelen	22	1.902.768
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	23	41.059.068
Beleggingen	24	2.211.190
Materiële vaste activa	4	1.006.145
Recht van gebruik	5	1.255.819
Overlopende activa en overige vorderingen		213.676
Vordering op groepsmaatschappijen		52.151
Totaal activa		47.700.817
Passiva		
Huur- en leaseverplichtingen	5	1.427.893
Overige verplichtingen		1.643.525
Overlopende passiva		215.332
Totaal schulden		3.286.750
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal		50.000.000
Agioreserve		695.334
Cumulatief resultaat		-6.281.267
Eigen vermogen	11	44.414.067
Totaal passiva		47.700.817

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

voor het jaar eindigend op 31 december 2020

in euro's	Toelichting	31 december 2020
Overig resultaat		-
Resultaat groepsmaatschappijen na belastingen		-6.281.267
Netto-resultaat		-6.281.267

Enkelvoudig overzicht mutaties eigen vermogen

voor het jaar eindigend op 31 december 2020

in euro's	Toelichting	Aandelen- kapitaal	Agio- reserve	Cumulatief resultaat	Totaal eigen vermogen
Op 12 december 2019	11	50.000.000	-	-	50.000.000
Storting door aandeelhouder rechtstreeks in eigen vermogen verwerkt	11	-	695.334	-	695.334
Resultaat voor de verslagperiode	11	-	-	-6.281.267	-6.281.267
Op 31 december 2020		50.000.000	695.334	-6.281.267	44.414.067

Algemene toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening

Invest-NL N.V. maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening van Invest-NL N.V. gelijk zijn aan die voor de geconsolideerde EU-IFRS jaarrekening zijn toegepast. Hierbij worden deelnemingen waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend, bij eerste opname tegen kostprijs en daarna op basis van de equity-methode gewaardeerd. Onder toepassing van artikel 402 lid 1 Titel 9 Boek 2 BW is in de enkelvoudige jaarrekening van Invest-NL N.V. volstaan met een beknopte winst-en-verliesrekening.

Het eerste boekjaar is een verlengd boekjaar, dat begint op de datum van oprichting, 12 december 2019, en eindigt op 31 december 2020.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de equity-methode, waarbij verliezen slechts in aanmerking worden genomen voor zover de aandeelhouder gehouden is deze aan te zuiveren.

Resultaat groepsmaatschappijen

Het resultaat groepsmaatschappijen bestaat uit het resultaat na winstbelasting. De kosten van Invest-NL N.V. worden doorbelast aan de groepsmaatschappijen. Hierdoor is er enkelvoudig geen resultaat.

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

22. Kasmiddelen

Deze post omvat de direct opeisbare wettige betaalmiddelen (rekening courant bij Rabobank).

23. Deelnemingen in groepsmaatschappijen

in euro's	
Op 12 december 2019	-
Kapitaalstorting	45.001
Agio'storting	47.295.334
Resultaat groepsmaatschappij	-6.281.267
Op 31 december 2020	41.059.068

De investering in de twee dochtermaatschappijen bestaat uit de volgende belangen in het aandelenkapitaal van:

- Invest-NL Capital N.V.: 100%
- Invest-NL Business Development B.V.: 100%

24. Beleggingen

in euro's	
Op 12 december 2019	-
Aandeleninvestering EIF	2.211.190
Op 31 december 2020	2.211.190

De investering betreft een 0,25%-aandelenbelang in EIF.

[Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening](#)

25. Accountantskosten

De accountantskosten hebben betrekking op de verslagperiode waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende de verslagperiode zijn verricht. De accountantskosten zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening in noot 18.

26. Belastingen

Alle groepsentiteiten zijn zelfstandig belastingplichtig voor vennootschapsbelasting. Invest-NL N.V. is het hoofd van de fiscale eenheid voor BTW. De BTW is opgenomen voor dat deel dat de onderneming als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met de toerekening van de voordelen van de fiscale eenheid. De verrekening binnen de fiscale eenheid tussen de vennootschap en haar dochtermaatschappijen vindt plaats via de rekening-courant verhoudingen.

27. Transacties met verbonden partijen

Specificaties met verbonden partijen zijn opgenomen in noot 19 Informatie over verbonden partijen, in de geconsolideerde jaarrekening.

28. Informatie looptijden

Voor informatie over looptijden van activa en passiva in de balans in de enkelvoudige jaarrekening verwijzen wij naar de sectie Liquiditeitsrisico onder noot 21 op pagina 173-174 in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

Ondertekening

Amsterdam, 25 mei 2021

Directie

Wouter Bos, CEO

Raad van Commissarissen

Jan Nooitgedagt, voorzitter

Karin Bisschop

Marilou van Golstein Brouwers

Ruud Hendriks

Peter Molengraaf

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake de winst- en verliesbestemming

Artikel 30

1. De vennootschap stelt een beleid op, op het gebied van reserveringen en uitkeringen uit de winst. Het beleid wordt vastgesteld door de algemene vergadering op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring van de raad van commissarissen
2. Uitkering van winst geschiedt slechts na vaststelling van de jaarrekening, waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
3. De winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering. Over de bestemming van de gereserveerde bedragen besluit de algemene vergadering op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring van de raad van commissarissen.
4. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen, voorzover haar eigen vermogen groter is dan het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
5. Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.
6. Bij de berekening van de verdeling van een voor uitkering op aandelen bestemd bedrag tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mee.

Overige gegevens

Artikel 31

1. Dividenden zijn opeisbaar vier weken na vaststelling, tenzij de algemene vergadering daartoe op voorstel van de raad van bestuur een andere datum bepaalt.
2. De algemene vergadering kan besluiten dat dividenden geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in geld zullen worden uitgekeerd.
3. Onverminderd lid 4 van artikel 30, kan de algemene vergadering besluiten tot gehele of gedeeltelijke uitkering van reserves.
4. De algemene vergadering kan, op voorstel van de raad van bestuur, welk voorstel is goedgekeurd door de raad van commissarissen, besluiten een (tussentijdse) uitkering ten laste van de reserves of van de winst van het lopende boekjaar (interim-dividend) te doen.

De verwachting is dat er de komende jaren geen winst zal worden gerealiseerd.

Overige gegevens

Ernst & Young Accountants LLP
Antonio Vivaldistraat 150
1083 HP Amsterdam, Nederland
Postbus 7883
1008 AB Amsterdam, Nederland

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 10 05
ey.com

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouder en de raad van commissarissen van Invest-NL N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Invest-NL N.V. te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Invest-NL N.V. op 31 december 2020 en van het resultaat en de kasstromen over de periode 12 december 2019 tot en met 31 december 2020 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW;
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Invest-NL N.V. op 31 december 2020 en van het resultaat over de periode 12 december 2019 tot en met 31 december 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans per 31 december 2020;
- de volgende overzichten over de periode 12 december 2019 tot en met 31 december 2020: de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerde overzicht totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht;
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

- de enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- de volgende overzichten over de periode 12 december 2019 tot en met 31 december 2020: de enkelvoudige winst-en-verliesrekening en het enkelvoudig overzicht mutaties eigen vermogen;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Invest-NL N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te 6 More London Place, London, SE1 2DA, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Overige gegevens

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het Bestuursverslag, inclusief de sectie Risicomanagement;
- het Verslag van de Raad van Commissarissen
- de Overige gegevens;
- Over Invest-NL, Governance & Risicomanagement en Aanvullende informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Overige gegevens

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

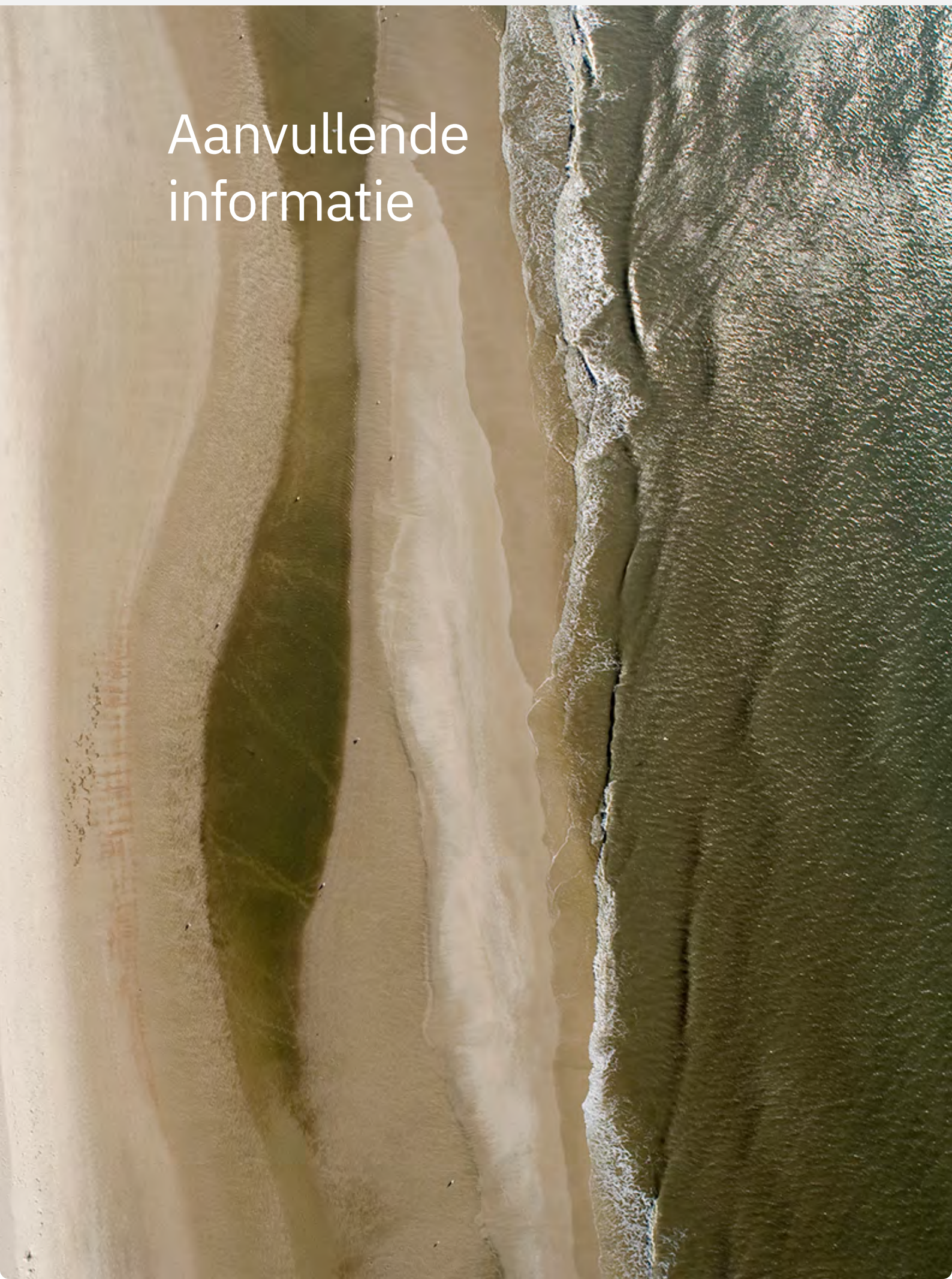
Amsterdam, 25 mei 2021

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.A.J.H. Vossen RA

Aanvullende informatie

Over dit verslag

Met het jaarverslag 2020 leggen wij verantwoording af over de activiteiten in het eerste boekjaar sinds de oprichting van Invest-NL. Het eerste boekjaar betreft een verlengd boekjaar dat loopt van 12 december 2019 tot en met 31 december 2020.

De geconsolideerde jaarrekening van Invest-NL is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards, zoals bekrachtigd binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW. Invest-NL is first time adopter van IFRS. Op grond van de geboden mogelijkheid in het Burgerlijk Wetboek 2, Titel 9, stelt Invest-NL zijn enkelvoudige jaarrekening op volgens dezelfde grondslagen als die worden gebruikt in de geconsolideerde jaarrekening.

Het geïntegreerde jaarverslag is opgesteld volgens de principes van het Integrated Reporting framework van de IIRC (International Integrated Reporting Council) en in overeenstemming met de 'core option' van de GRI Standards, de internationale standaard voor duurzaamheidsverslaggeving van het Global Reporting Initiative.

(Inter)nationale richtlijnen

Als staatsdeelneming wordt verwacht dat wij een 'pas toe of leg uit'-principe hanteren met betrekking tot de volgende richtlijnen:

- OECD Guidelines for Multinational Enterprises: deze richtlijnen bieden handvatten om met kwesties als ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie om te gaan; in het hoofdstuk ESG-beleid gaan wij hierop in.
- UN Global Compact: tien ethische principes op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie; in het hoofdstuk ESG-beleid gaan wij hierop in.
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs): internationaal geaccepteerde richtlijnen over de manier waarop bedrijven met mensenrechten om dienen te gaan; in het hoofdstuk ESG-beleid gaan wij hierop in.

Over dit verslag

- Corporate Governance Code: Nederlandse, wettelijk verankerde gedragsregels voor beursgenoteerde bedrijven die toezien op goed bestuur en de belangen van aandeelhouders, medewerkers en overige belanghebbenden beschermen; in het hoofdstuk Corporate governance gaan wij hierop in.

Daarnaast onderschrijven wij de volgende internationale conventies en richtlijnen:

- OECD Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS);
- Financial Action Task Force on Money Laundering;
- International Labour Organization (ILO);
- Basel Convention.

Transparantierichtlijnen

In het kader van transparantie wordt van staatsdeelnemingen verwacht dat zij zich houden aan de volgende richtlijnen:

- Transparantiebenchmark: iedere twee jaar wordt door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de transparantie van verslaglegging getoetst; als staatsdeelneming doet Invest-NL daaraan automatisch mee; de uitslag van de benchmark zal Invest-NL handvatten bieden om de verslaggeving verder te verbeteren.
- GRI Standards: de internationaal erkende standaard voor duurzaamheidsverslaggeving; in het jaarverslag is een GRI content index opgenomen die laat zien hoe invulling is gegeven aan de GRI-rapportagestandaarden.

Aangezien Invest-NL pas in januari 2020 officieel van start is gegaan, voldoet de verslaggeving nog niet op alle punten aan de gestelde richtlijnen. Het is onze ambitie om zo transparant mogelijk te rapporteren over waardecreatie en impact, onze strategie en de dilemma's waarmee we te maken hebben en de verslaggeving verder te verbeteren in de komende jaren.

Stakeholders en materialiteit

Als impact investor stelt Invest-NL maatschappelijk rendement voorop. In een dialoog met onze stakeholders zijn de materiële thema's besproken en hebben wij een aantal adviezen gekregen. Op basis daarvan is de materialiteitsmatrix tot stand gekomen. De materialiteitsmatrix toont zowel de relevantie van de thema's volgens stakeholders als de impact of invloed van Invest-NL op de thema's.

Over dit verslag

We zijn regelmatig in gesprek met onze stakeholders om te blijven toetsen wat voor hen het belangrijkste is, van hen te leren en om onze besluitvorming en rapportage te verbeteren.

Waardecreatie en impact

In ons eerste geïntegreerde jaarverslag hebben we ons waardecreatiemodel opgenomen dat laat zien hoe wij de beschikbare middelen (input) gebruiken om waarde te creëren voor onze stakeholders (output) en hoe wij voor de maatschappij als geheel waarde toevoegen (outcome).

Op diverse plekken is aangegeven dat definities, indicatoren en doelen nog in ontwikkeling zijn en in de komende jaren verder vorm zullen krijgen. Dat is te verklaren door het feit dat Invest-NL zelf recent gestart is en nog volop in ontwikkeling is. Wij zijn daarin transparant en delen kennis, ervaringen en voortschrijdend inzicht met de buitenwereld. Invest-NL staat aan het begin van de uitwerking van meetbare impact-doelstellingen, KPI's en het inzichtelijk maken van de manier waarop wordt bijgedragen aan relevante SDG's. In 2021 en 2022 wordt dit raamwerk verder ontwikkeld.

Reikwijdte en afbakening van het jaarverslag

De afbakening van het verslag is vooralsnog vastgesteld aan de hand van de materialiteitsanalyse. Dit impliceert dat we rapporteren over de materiële thema's en ons bij het maken van de keuzes ten aanzien van de diepgang en afbakening van de rapportage over deze onderwerpen laten leiden door de inzichten uit de materialiteitsanalyse. Op de thema's waar Invest-NL minder effect heeft of die volgens stakeholders minder relevant zijn, wordt niet gerapporteerd.

In dit jaarverslag 2020, dat de verslagperiode van 12 december 2019 tot en met 31 december 2020 beslaat, is in beperkte mate niet-financiële informatie over het kalenderjaar 2020 opgenomen, gerelateerd aan onze missie, strategie en doelstellingen. De informatie in dit verslag heeft betrekking op Invest-NL N.V. (holding), de (investerings)dochtermaatschappij Invest-NL Capital N.V. (Capital) en de (ontwikkel)dochtermaatschappij Invest-NL Business Development B.V. (Business Development). Zoals reeds aangegeven, zal de verslaggeving ten aanzien van niet-financiële informatie in de komende jaren verder worden ontwikkeld.

[Over dit verslag](#)

Berekening CO₂-emissies, R&D-impact en fte-impact

Om de CO₂-bijdragen van onze financieringen te kunnen toewijzen aan Invest-NL, hebben we besloten om aan te sluiten bij de principes van het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). In 2020 zijn we lid geworden van PCAF.

PCAF biedt een raamwerk en een geharmoniseerde carbon accounting-methodologie die de transparantie en het bewustzijn over broeikasgasuitstoot (equivalenten) bevordert. In 2020 is al gerapporteerd op R&D-impact van investeringen (in € miljoen) en fte-impact van investeringen (in aantal fte's). Daarbij is de PCAF-attributiemethodiek als uitgangspunt genomen.

In 2021 wordt de manier waarop wij impact op dit gebied definiëren en meten verder verfijnd en gestandaardiseerd. Het is daarbij onder andere onze ambitie in 2021 te rapporteren op absolute en vermeden CO₂-uitstoot door onze investeringen.

Externe verificatie

De niet-financiële informatie in dit verslag is niet door de externe accountant geverifieerd. Het is onze ambitie om in de toekomst, zodra het raamwerk met meetbare impact-doelstellingen en KPI's verder is ontwikkeld, de duurzaamheidsinformatie in ons geïntegreerde verslag wel te laten voorzien van een (limited) assurance-verklaring door een externe auditor.

Afbakening van het bestuursverslag

De sectie Risicomanagement zoals opgenomen onder onderdeel Governance & Risicomanagement maakt onderdeel uit van het Bestuursverslag zoals bedoeld in artikel 391 lid 3 BW 2.

Connectiviteit

In onderstaande tabel wordt de samenhang weergegeven tussen de strategische pijlers en de materiële thema's, met de daaraan gekoppelde key performance indicators.

Strategische pijlers	Materiële thema's	Key Performance Indicators ¹⁾	Bijdrage aan SDG's ¹⁾
Nederland duurzamer maken	Klimaatvoetafdruk externe activiteiten	Vermeden CO ₂ door investeringen	
	Circulaire economie		
Nederland innovatiever maken	Innovatie en ondernemerschap	R&D-impact van investeringen Fte-impact van investeringen	
	Betere, betaalbare en toegankelijke zorg		

¹⁾ Precieze definities en uitbreiding van indicatoren waarop impact wordt gemeten plus bijbehorend target, worden als onderdeel van de jaarplannen de komende jaren uitgewerkt.

GRI content index

Ref. nr	Omschrijving	Verwijzing	Reden voor (gedeeltelijke) omissie
Organisatiemodel			
102-1	Naam organisatie	Bedrijfsinformatie	
102-2	Activiteiten, merken, producten en diensten	Profiel	
102-3	Locatie van het hoofdkantoor	Bedrijfsinformatie	
102-4	Locatie van activiteiten	Profiel, Strategie en voortgang	
102-5	Eigendomsstructuur en de rechtsvorm	Corporate governance	
102-6	Afzetmarkten	Profiel, Strategie en voortgang	
102-7	Bedrijfsomvang	Profiel, Medewerkers en organisatie	
102-8	Medewerkers	Medewerkers en organisatie	
102-9	Keten	ESG-beleid	
102-10	Significante veranderingen in de organisatie en haar keten	n.v.t.	Eerste jaarverslag sinds oprichting
102-11	Toepassing van het voorzorgsprincipe	Risicomanagement, ESG-beleid	
102-12	Externe initiatieven	ESG-beleid	
102-13	Lidmaatschap van verenigingen en/of andere belangenorganisaties	Medewerkers en organisatie	
Strategie			
102-14	Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde	Voorwoord CEO	
Ethiek en integriteit			
102-16	Waarden, principes, standaarden en gedragsnormen	ESG-beleid, Corporate governance, Medewerkers en organisatie	
Governance			
102-18	Bestuursstructuur	Corporate governance	
102-20	Verantwoordelijkheden voor ESG-onderwerpen	ESG-beleid	
102-21	Stakeholderdialoog ESG-onderwerpen	ESG-beleid	
102-22	Samenstelling van het hoogste bestuursorgaan	Corporate governance, Managementteam	
102-23	Voorzitter van het hoogste bestuursorgaan	Corporate governance, Voorwoord CEO, Managementteam	

GRI content index

Ref. nr	Omschrijving	Verwijzing	Reden voor (gedeeltelijke) omissie
102-24	Nominatie en selectie van het hoogste bestuursorgaan	RvC-verslag, Corporate governance	
102-25	Belangenverstrengeling	RvC-verslag	
102-35	Beloningsbeleid	Remuneratierapport	
102-36	Proces rondom vaststelling beloningen	Remuneratierapport	
102-38	Beloningsverhouding	Remuneratierapport	
Stakeholderbetrokkenheid			
102-40	Lijst van betrokken belanghebbenden	Onze stakeholders	
102-41	Cao	Medewerkers en organisatie	
102-42	Inventarisatie en selectie van belanghebbenden	Onze stakeholders	
102-43	Aanpak bij het betrekken van belanghebbenden	Onze stakeholders, Materialiteit	
102-44	Belangrijke onderwerpen en bevindingen uit de stakeholderdialoog	Onze stakeholders	
Verslagleggingsinformatie			
102-45	Deelnemingen in de geconsolideerde jaarrekening	Grondslagen geconsolideerde jaarrekening	
102-46	Bepaling van inhoud en afbakening van het verslag	Over dit verslag	
102-47	Lijst met materiële onderwerpen	Materialiteit	
102-48	Herformuleringen van eerder verstrekte informatie	n.v.t.	Eerste jaarverslag sinds oprichting
102-49	Verandering in reikwijdte	n.v.t.	Eerste jaarverslag sinds oprichting
102-50	Verslagperiode		
102-51	Datum meest recente verslag	n.v.t.	Eerste jaarverslag sinds oprichting
102-52	Verslaggevingcyclus	Jaarlijks	
102-53	Contactinformatie voor vragen over het verslag	Achteromslag	
102-54	Rapportage in overeenstemming met GRI Standards	Over dit verslag	
102-55	GRI content index	GRI content index	
102-56	Externe verificatie	Over dit verslag	

GRI content index

Ref. nr	Omschrijving	Verwijzing	Reden voor (gedeeltelijke) omissie
Materiële thema's			
<i>Klimaatvoetafdruk externe activiteiten</i>			
103-1	Toelichting op materialiteit en afbakening	Materialiteit	
103-2	Managementbenadering	Materialiteit	
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	Materialiteit	
<i>Circulaire economie</i>			
103-1	Toelichting op materialiteit en afbakening	Materialiteit	
103-2	Managementbenadering	Materialiteit	
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	Materialiteit	
<i>Innovatie & ondernemerschap</i>			
103-1	Toelichting op materialiteit en afbakening	Materialiteit	
103-2	Managementbenadering	Materialiteit	
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	Materialiteit	
<i>Betere, betaalbare en toegankelijke zorg</i>			
103-1	Toelichting op materialiteit en afbakening	Materialiteit	
103-2	Managementbenadering	Materialiteit	
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	Materialiteit	

Begrippen

Carbonneutrale economie

Economie met een per saldo nul koolstofdioxide (CO₂)-uitstoot, die wordt bereikt door uitstoot te vermijden dan wel door uitstoot te compenseren.

Carbonneutraal is de Nederlandse vertaling van 'carbon neutral'. Invest-NL gebruikt de term carbonneutrale economie in zijn missie omdat we met investeringen willen bijdragen aan een per saldo nul CO₂-uitstoot.

Circulaire economie

Een economisch systeem dat is bedoeld om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Anders dan in het huidige lineaire systeem, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd.

Clean tech

Algemene term voor technologieën die bijdragen aan verduurzaming, zoals door een meer effectieve en/of meer efficiënte inzet van uitputbare bronnen (gas, olie, kolen) dan wel inzet van alternatieve bronnen zoals zonne-energie, wind en water.

Cornerstone-investeerder

Een investeringspartij die diverse partijen samenbrengt in een investerings- of financieringsronde.

Cradle to cradle-certificering

Certificering op een product dat bijdraagt aan een circulaire economie.

Deep tech

Deep tech of hard tech zijn algemene termen voor innovatieve technologieën waaronder artificial intelligence, robotics, blockchain, advanced material science, photonics and electronics, biotech en quantum computing.

Begrippen

Durfkapitaal

Zie onder venture capital.

Dutch Future Fund

Fonds dat gaat investeren in 15-20 venture capital en groeifondsen met een sterke betrokkenheid bij Nederland.

Europese garantiefaciliteit

De EIF-garantie voor MKB-steun die door de Europese Commissie beschikbaar is gesteld vanuit het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFISI).

Europees Investerings Fonds (European Investment Fund)

Een Europees fonds, onderdeel van EIB Groep en welke risicokapitaal en garanties verstrekt aan small and medium-sized enterprises (SME) in Europa, al dan niet via lokale NPBI's.

Fondsmandaat

Invest-NL investeert via het fondsmandaat in samenwerking met EIF in MKB-bedrijven. Het co-investment vehicle zelf is geen juridische entiteit.

Fte-impact investeringen

Het aantal fte dat door middel van de investeringen wordt gecreëerd, berekend op basis van de PCAF-attributiemethode.

Full-time equivalent

1 fte wordt binnen Invest-NL gedefinieerd als een werknemer met een 36-urige werkweek. Het equivalent is het aantal uren dat een werknemer per week werkt, gedeeld door 36.

FundRight

FundRight is een initiatief van Nederlandse Venture Capital partijen en TechLeap waarbij zij zich gezamenlijk inzetten voor een meer divers VC ecosysteem, met als doel eerlijke toegang tot financiering en zakelijke kansen. (<https://fundright.nl/>)

Gecommitteerd investeringsvolume

Kapitaal dat is toegezegd aan een investering.

Begrippen

Gemobiliseerd kapitaal

Het kapitaal dat bij een uitgekeerde investering door overige investeerders ingebracht wordt.

Impact-investeringen

Investeringen waarbij het maatschappelijk rendement voorop staat.

Impact investor

Investeerder die door middel van investeringen en financieringen bijdraagt aan maatschappelijke doelstellingen.

Integrated Reporting

Verslaggevingskader afkomstig van de International Integrated Reporting Council (IIRC) leidend tot een geïntegreerd verslag, waarin gerapporteerd wordt over de waardecreatie: de externe omgeving die de organisatie beïnvloedt, de in- en uitgaande middelen en de wijze waarop de organisatie interacteert met de externe omgeving. Vastlegging vindt plaats door middel van het waardecreatiemodel.

Materialiteitsmatrix

Matrix waarin met input van stakeholders wordt bepaald welke onderwerpen van voldoende belang zijn om over te rapporteren in het jaarverslag, de zogenaamde 'materiële onderwerpen'.

MKB

Ondernemingen waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen euro of het jaarlijkse balanstotaal 43 miljoen euro niet overschrijdt. Dit is de definitie die in de EU wordt toegepast.

National Promotional Banks or Institutions

Juridische entiteiten die financieren, investeren en markt ontwikkelen op grond van een door overheid verstrekt mandaat.

(New) Green Deal of European Green Deal

Een set beleidsinitiatieven van de Europese Commissie met als overkoepelend doel Europa klimaatneutraal te laten zijn in 2050.

Begrippen

Platform Carbon Accounting Financials

Het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF) heeft een meetmethode ontwikkeld waarmee de CO2-impact en fte-impact van investeringen en financieringen zichtbaar wordt.

Risicokapitaal

Kapitaal dat wordt verstrekt op investeringen met een hoger risicoprofiel. Bij een investering met risicokapitaal is er in het algemeen geen sprake van zekerheden zoals een aflossingstraject met rente. Risicokapitaal kan meerdere vormen hebben (eigen of vreemd vermogen) zoals aandelen, converteerbare of achtergestelde leningen.

R&D-impact investeringen

De bijdrage aan R&D (in euro) die middels de investeringen wordt gecreëerd, berekend op basis van de PCAF attributiemethode.

Scale-up

Een onderneming met een product (of dienst) dat commercieel is getest en dat aan de vooravond staat van grootschalige commercialisatie. De onderneming heeft reeds klanten en omzet, maar is doorgaans nog wel verlieslatend. Er is binnen een redelijke termijn zicht op winstgevendheid.

SDE-subsidie

De Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE, later SDE+, vanaf 2020 SDE++) is een ministeriële regeling om de productie van schone en duurzame energie te stimuleren.

Sustainable Development Goals

SDG's zijn in 2015 gelanceerde doelen, opgesteld door de Verenigde Naties en bedoeld als een nieuw, richtinggevend denkkader voor duurzame ontwikkeling.

Spin-off

Een afsplitsing van een bestaande (kennis)instelling of onderneming.

Begrippen

Start-up

Een organisatie op zoek naar een schaalbaar businessmodel met terugkerende omzet. Over het algemeen heeft een start-up een (uit)ontwikkeld product (of dienst), maar genereert nog geen materiële omzet. De onderneming is verlieslatend en er heerst een grote mate van onzekerheid over de uiteindelijke vraag naar het product (of dienst).

Thermisch opslagsysteem

Opslagsysteem voor warmte, bijvoorbeeld uit zonne-energie.

Variabel Air Volume

Een luchtsysteem met een variabele luchttoevoer in tegenstelling tot bestaande technologieën waarbij een constante luchttoevoer wordt verwarmd of geventileerd.

Venture Capital

Durfskapitaal verstrekt aan start-up-ondernemingen en MKB-bedrijven met een naar verwachting groot groeipotentieel.

Uitgekeerd investeringsvolume

Kapitaal dat is uitgekeerd aan een investering.

UN Global Compact

Een initiatief van de Verenigde Naties dat relevant is voor ondernemingen die op een maatschappelijk verantwoorde manier willen opereren en rapporteren. Het bestaat uit tien principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

UN Guiding Principles (on Business and Human Rights)

De standaarden ('guiding principles') van de Verenigde Naties met betrekking tot mensenrechten en de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden voor ondernemingen, overheden en investeerders.

Waardecreatiemodel

Zie Integrated Reporting.

Afkortingen

DFF	Dutch Future Fund
EBN	Energie Beheer Nederland
EIF	European Investment Fund
ELTI	European Long-Term Investors Association
ESG	Environmental, Social and Governmental
ETFF	Energietransitie Financieringsfaciliteit
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
LSH	Life Sciences & Health
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
NPB(I)	National Promotional Bank or Institution
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development / Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PCAF	Platform Carbon Accounting Financials
RSW	Regionale Structuur Warmte
SASB	Sustainability Accounting Standards Board

Afkortingen

SDE Stimulering Duurzame Energieproductie en klimaattransitie

SDG's Sustainable Development Goals

TOPSS Tijdelijk Overbruggingsprogramma Start- en Scale-ups

UN United Nations / Verenigde Naties

VC Venture Capital

Invest-NL

Kingsfordweg 43-117

1043 GP Amsterdam

T +31(0)882036700

www.invest-nl.nl

info@invest-nl.nl

© 2021 | Invest-NL N.V.

Vragen en opmerkingen

Wanneer u vragen en/of opmerkingen heeft over ons jaarverslag verzoeken wij u contact met ons op te nemen via pers@invest-nl.nl

INVESTNL